

העובדים הזה

שויינע גלזר בואשיים:

בד

הויכדחת

לעדוב

את

הויכדת

העולם הזה

ראש גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785.
ת.ד. 136. טען לשבדקים: "עולמסטי".
הודיע לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס טהם שחם בע"מ, ת"א, טל. 51159.
המסכת: דוד דוהל ובניה, תל-אביב.
השיר: איננה אחרית לתוכן החדשות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

לוח את ניהושיהם מן השבוע הראשון, ובהתמדה, עד לערב הבחירות. על כן החי ליהיה העניין פרס שבועי, לאחד משולחי הניהושים על כל שבוע ושבוע.
לפי הרישומים הסטטיסטיים, שנעשו על ידי משרד רואה-החשבון יעקב היגר, נקבע איותה הגן שלש המפלגות הצועדות בראש סבלת הניהושים, לפי: מספר הצירים הממוצע שניתן להן על-ידי משתמטי הטוטו. השלוש: 38 צירים, 20 צירים, 11 צירים.
אחרות העבודה 11 צירים.
המשתתף שיקלע למטרה זו — או ית-

21 י"ג

מיברק בהול יצא באחד מלילות השבוע מערכת העולם הזה, לכתובת ירושלמית. "זכית בפרס השבועי בטוטו בחירות. נא לקבלו במשרדי המערכת."
למחרת, בשעה הקבועה, הופיע במערכת צעיר חסון, ביישן במקצת, הוא הביג את עצמו: משה גוזמן, תושב נחלת-שבועה, בית גיני, ירושלים. חיכתה לו ועדת הנאמנים

זוכה-טוטו גוזמן (שמאל) מקבל את הצ'ק על 50 ל"א

של טוטו בחירות: יעקב היגר, רואה-החשבון מוסמך, המשמש כיושבי-ראש הועדה; עורך-הדין שמואל תביה, ונציג העולם הזה דב איתן. הם הודיעו לו כי זכה בפרס השבועי הראשון של טוטו בחירות, מסרו לו צ'ק על-סך 50 ל"א.
כיצד נקבע כי צ'ק זה מגיע למשה גוזמן, הצבר הירושלמי בן ה-23, העובד כמכונאי-קולנוע בקולנוע ארנון בבירה? משה הינו בלתי-מפלגתי, אינו מתעניין במיוחד בפוליטיקה. אולם משראה את טופס הטוטו (דוגמת זה המתפרסם בעמוד 6 של גליון זה), החליט לנסות את יכולתו. הוא ניגש למלאכה בכובד ראש, החל מחשב את סיכויי המפלגות בכנסת הבאה.
הוא נעזר במידה רבה בקלפיות הניסיוניות של העולם הזה, ניתח את תוצאותיהן, הוסיף את הסיקורים שנראו לו כנכונים, והגיע למסקנות בירות. מסקנות אלה רשם על-גבי טופס הניהושים, צירף אליהם 500 פרוטה, וחזקה לתוצאות.

אילו היה זה נחשון רגיל, היה מחכה עד למחרת הבחירות, כאשר היה נקבע הזוכה בפרס הגדול של 1000 ל"א לפחות. אולם מאחר והנהלת טוטו בחירות היתה מעוניינת שניהושי המשתתפים ישמשו גם דגם של דעת הבחורים הפוטנציאליים במשך כל ה שבועות עד לבחירות, החליטה לעודדם לש-

אילו היה זה נחשון רגיל, היה מחכה עד למחרת הבחירות, כאשר היה נקבע הזוכה בפרס הגדול של 1000 ל"א לפחות. אולם מאחר והנהלת טוטו בחירות היתה מעוניינת שניהושי המשתתפים ישמשו גם דגם של דעת הבחורים הפוטנציאליים במשך כל ה שבועות עד לבחירות, החליטה לעודדם לש-

מכתבים

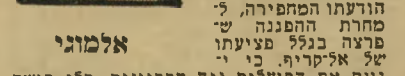
כל מיומנות עבד אינאצור; ספרות — יהושע (י.סיפור הארבעה) — בריסקר הנויקונדור מיסט; עתונות — אמנון (האמת על המח: תרת העיראקית) — קליוק, שדפס אתכם: נשים ונוער — יעל (שנים חדשות במראה) — דיון, שהראתה את פני הדור הצעיר; תיאטי

דיון — אברהם (הערב אימפרוביזציה) הלפני: כנסת — שושנה פרסיץ.
ת. ארד, מ. לישיק, הקריה, ת"א
איש השנה — מנחם בנין, אליו הקשבתי בחיפה עם עוד 20 אלף איש; איש הכנסת — יוחנן בארד; מדיניות — גורל שארל דהנול; ספורט — ג'וליא מנדי; כלכלה — ד"ר בנימין אבניאל; ספרות — משה שמיר, גור ריולה, חיפה
השנה, כמו כל שנה, עד מאה ועשרים: דויד בונדוריון
יהושע פסט, ירושלים
בחירתי לאיש השנה: השופט זיסקינד, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית; במרחב — השופט מארל עבאס אל-מרחאוי, אב בית-הדין העסמי בכנאדא; בעולם — ד"ר סירל קאסטר.
איש השנה — דויד בן הרוש; עולם — ריצ'ארד ניקסון; עזר — בורהב ששה נכסי; מדיניות — גולדה מאיר; כנסת — ינאל; אלון; משפט — השופטת שטרקמן; ספורט — מאנרי; ספרות — ס. יזהר; תיאטרון — מאיר מרגלית; מדע — אבא אבן.
אפרים נסים, נתניה

מכיוון שהבחירה נקבעת לפי השנה היהו דית, חייבים כל המועמדים להיות יהודים. לגבי שמות כמו נוער, ספורט, אמנות ועתונות, אין בעיה, ואילו קצת רצונוטוב יפתור את הבעיה לגבי איש העולם ואיש המרחב. הצעות: איש העולם — אשת בנו של כרושצ'וב. בחירה זו תרמו מדינות על חשיבותן של כרושצ'וב ארוו הלניק, מבלי להודק למסור לו את תואר איש העולם. הצעות לתואר איש המרחב: נמאל עבד אל-נאצר. הוא אסנס לא יהודי, אבל הוא מדבר כל-כך הרבה על יהודים, שבשם יש משהו בנו.
דרור וייס, נתניה

מכתב מן הכלא

הרשן לי לומר מעל דמי העולם הזה כמה מלים לראש מלונות הפועל, ארון יוסף אלמוגי. הוא הכריז כי אין זה לפי כבודו להגיב על הנישת רשימת עולי צפון אפריקה בחירות, אשר אינו עומד בראשה, ולהתחבר עם איש-האגרוף באבא סירי, המפיל את סידור מפא"י על כל וארי סלוב — זה כו לפי כבודו? ארון אלמוגי שכת כנראה את הפעולות שתוכננו נגד אר רחים שלווים בליץ ה-31.7.59. הוא שכת את ההתפרצויות לי בתיהם של מתנדרי מפלגתו ערב הבחירות לכנסת השלישית וערב הבחירות האחרונות להסדרות. הוא שכת את הודעתו המפתירה, לי מחרת ההפגנה שפרצה בגלל פגיעתו של אל-קריה, כי ינייס את הפועלים נגד הבריונים. בלי בושה קרא לערה שלמה פושעים ובריונים. בעצם, צדק ארון אלמוגי שלא החשיב את בני העדה הזאת בין מנחה הפועלים שלו. כי אין בני העדה הצפון-אפריקאית זוכים למקום-עבודה מואם, חוץ מיחידים-סגולה או כדאי-ניקים. הוא גם לא התבייש לפרסם שקדים בעלון-התעמולה, "ישר לעניין", היוצא ממטה הבחירות של מפא"י, אשר בראשו עומד ארון אלמוגי עצמו. באותו עלון נאמר כי אני וחברי מקבלים משרות מארגון ליכוד עולי צפון אפריקה, ואף שחברי שמי טוב משתכר 600 ל"א לחודש כפועל נמל. האם פועל-נמל סגור — בעל וותק של שמונה שנות עבודה — המוכתמים לו 18 יום עבודה לחודש, יכול לזכות במשרות רשנה וזו? נכון שבגלל חיפה ישנם כאלה המשתכרים סכום כזה. אבל אלה הפועלים הקבועים, בני חסותו של ארון אלמוגי, המקבלים כל מיני עבודות הנישאות פרטית, וגם כפולעים את משמרתם, וזאת, על אף העובדה שישנם מחוסרי-עבודה למכביר. אותו עלון גם הזכיר את תנותי, שהפכה משרד זמני של הארגון, כאילו אני שותף בה עם שמשוב ואלקובי מחלוקת. תנות זו שייכת לי ואני חייב עדיין עבודה כמעט 4000 ל"א למשרד הבחנות, כהלוואת סיקום. לא קיבלתי מעולם פרוטה אחת עבור שכר

אלמוגי

ביום המישי, השלישי לספטמבר, הלכתי יחד עם חברי לאסיפה בה נאם משה דיין, בשבועת הבוכרים בירושלים. במשך חצי השעה שהוא נאם לא היתה כל הפרעה. לאחר הנאום התאספו ילדים, שהנדלו בו-נייה לא היה בגיל 15. והתחילו לצעוק: "בני ישראל" — מלונות אגרוף מיוחדות. שציפו כנראה לכה, התערבו והחלו להכות את הילדים. כשיצאתי להתנתו של ילד ש הוכה עד זוב דם, התנפלו מספר בריונים עלי, הכניו והפלוני על הרצפה. רק חברי הצליחו להצילני. כשהגיעה למקום המשטרה, לאחר חצי שעה, נעלמו הבריונים כלא היו. אברהם הללי, ירושלים

מי האיש המסמל את מאר רעיהשנה של תשי"ט? מי איש השנה תשי"ט

בגליון הבא, גליון מוגדל של ערב ראש-השנה, יודיעו עורכי "העולם הזה" על בחירתם — בכתבת-ענק על איש-השנה וכן על אנשי ה עולם, המרחב, המדיניות, הכנסת, הכלכלה, המשפט, האמנות, התיאטרון, הספרות, העתונות, הדת, המדע, הרפואה, הספורט, האשה ו האיש הצעיר של תשי"ט.

דירה של החנות או עבורי. הכל התנהל בהתנדבות ולא במשכורות מנופחות. כפי שרגיל מנגנונו של ארון אלמוגי הנכבד, אילו היה הכל כשר במפלגתו של מר אלי מוני, לא היה נזקק למיליוני-וחצי לירות לתעמולה הבחירות. בכסף זה יכול היה לשקם כמה מעבדות, והיה רוכש קולות לא בתעמולה אלא במעשים.
דויד בן-הרוש, בעמער, טבריה

מי ינאל את ינאל?

העולם כאמת עגול — אפילו העולם הזה. למסקנה זו הגעתי כאשר קראתי את מאסרו של ינאל מוסיונון (העולם הזה 1146), בר הסביר כיצד נכנס לכוז כספי. לא מלאו עדיין שתיים מלחמה ליל-חרפה בו העלתה הבימה את מחזה הרפס, ודוק אותי לכי "כיס" שהסית לתיאטרון העולם הזה, והנה בא מחברו של המחזה עצמו ומונה לאותו שבועון, מתוך אמונה שהוא יפרסם את דבריהככרות ככנות. אכן, סיבוב של 360 מעלות.
דליה שורץ, תל-אביב

מר מוסיונון היקר: שבת לציין את הסיבה העיקרית למצב הכלתי-נעום: הם ודקו אותך לכלבים! כאמת לא יפה, אחרי כל מה שעשית למענם...
אליהו הראובני, חיפה

שום דבר לא יפליא אותי יותר, לא את-פלא אם בנליונכם הבא מתפרסם קריאה נרגשת של העורך לפתוח במבנית, כפי מה, "העולם הזה ינאל את ינאל" כזכר לא זועה, זה גועל נפשו.
א. לויג, תל-אביב

לא, נואל נפש.

מעשה מופת

ברצוני לציין כאן מעשה מופת. המקום: הדרגמתיים. המבצעים: ששה צעירים ועזרי רות, מביתם סטודנטים ובוגרי-שמיניות וצה"ל, ומעשה שהיה, כך היה: יצא צעירים אלה העלו רעיון, לערוך נשף ריקודים — בנדריווי, כפי שנכתב במו דעות — שכל המסותיו קודש לאילני-פוליו, הארגון למלחמה בשיתוק ילדים. שום נורם, לא פוליסטי ולא ארגוני, לא עמד מאחוריהם ולא היה כל ניבוי פוליסטי למפ. עלם. הם עמלו ללא ליאות בתיכנון התוכנית, מכירת כרטיסים, השגת מתנות להנצחה, הכנת משקאות וכיבודים — אפילו המנחה היה אחד מהם, והוא עשה זאת בהצלחה מרובה. כאשר נערכו החשבונות, היה הרווח הכי 610 ל"א. היום זה מעשה מרהיב-לב, בנור הנערץ של האומ?

מקום כמות

בערב 20.9.59 באתי עם מכונתי לרחוב נליקסון בתל-אביב, להחנותה כרחוב כרי להיכנס עם משפחתי לקולנוע חו. באתי במיוחד בשעה מוקמת, כדי לתפוס מקום באזור זה, המשמש מקום-חניה לכל מי שבא לאחד מן האולמות הבאים: חו, אסתר, תל-אביב, חוד וקפה בוסתן. להפתעתי עצרו אותי כמה שוטרים צבאיים, מנעו ממני ל-החנות שם את המכונתי. הם שמרו את המקום עבור מכונות קציני הצבא, שקיבלו חלק מן הכרטיסים להצגת הסרט אנה שקיבלו איני סבין מדוע צריכה המשטרה הצבאית להבטיח מקומות-חניה מיוחדים לקצינים. בעיקר לאור העובדה, שבשעה שאני לא יכולתי לצווא מקום חניה מוב, נשאר כל רחוב נליקסון ריק ממכונות.
אם הצבא עושה זאת היום, מי מונע מחר מספחי העיריה לסגור את הכביש, כיון שחלק מן הכרטיסים ייטנו על-ידי עוברי מחלקת הנקיון?

האגרוף מדבר

ביום המישי, השלישי לספטמבר, הלכתי יחד עם חברי לאסיפה בה נאם משה דיין, בשבועת הבוכרים בירושלים. במשך חצי השעה שהוא נאם לא היתה כל הפרעה. לאחר הנאום התאספו ילדים, שהנדלו בו-נייה לא היה בגיל 15. והתחילו לצעוק: "בני ישראל" — מלונות אגרוף מיוחדות. שציפו כנראה לכה, התערבו והחלו להכות את הילדים. כשיצאתי להתנתו של ילד ש הוכה עד זוב דם, התנפלו מספר בריונים עלי, הכניו והפלוני על הרצפה. רק חברי הצליחו להצילני. כשהגיעה למקום המשטרה, לאחר חצי שעה, נעלמו הבריונים כלא היו. אברהם הללי, ירושלים

העולם הזה
מי האיש המסמל את מאר רעיהשנה של תשי"ט? מי איש השנה תשי"ט
בגליון הבא, גליון מוגדל של ערב ראש-השנה, יודיעו עורכי "העולם הזה" על בחירתם — בכתבת-ענק על איש-השנה וכן על אנשי ה עולם, המרחב, המדיניות, הכנסת, הכלכלה, המשפט, האמנות, התיאטרון, הספרות, העתונות, הדת, המדע, הרפואה, הספורט, האשה ו האיש הצעיר של תשי"ט.

כבוד המורה

תיתי לו למר שלום לוי, הדיקטטור הגדול של הסתדרות המורים, שהשיעור השבוע זעקת קרב. לקריאתו, נזעקו רבבות מורים אל חדריו המורים. הם הקריבו את הפסקת-האוכל הגדולה, הם התלכדו מאחורי גבו הרחב של מנהיגם ויצאו חוצץ להגן על כבוד המורה.

ואכן, זו מטרה קדושה. כמורה נתנו, אין קדושה מומנה. כולנו חייבים להזעיק למענה. כי מכל נכסיו האומה, כבוד המורה הוא אחד היקרים ביותר.

אמנם, נראה כי הגורם המיידי של זעקת-הקרב לא היה מתאים ביותר. בתל-אביב התקוממו ההורים ופרצו לאחת הכיתות של בית-הספר דוגמא. הם השביתו את הלימודים בכוח ודרשו את סילוק המורה ציפורה דוידסון. הדבר הובטח להם קודם לכן, וההבטחה אף קוימה. אולם אחרי שבוע תורה דוידסון בתרועת-נצחון לכיתתה. קשה לתאר זעזוע חמור יותר בחיי ילד מאשר לראות את הוריו מתפרצים לכיתה כדי לסלק את מורתו. בטחון הילד בסדרי העולם מתערער. עולמו הרחובי נסדק. כאילו ראה את אבא מכה את אמא. הנוק יכול להישאר לכל חייו. לכן קורא שלום לוי להחליץ להגנה על כבוד המורה, כבודה של צפורה דוידסון.

ונשאלת השאלה: האמנם ההורים הם שפגעו בכבוד זה? האמנם אשמים הם?

בכל כיתה ישנם שניים-שלושה הורים רוטנים, לרוב של ילדים נחשלים, או הורים המשוכנעים כי המורה אינה מעריכה כראוי את גאונות ילדיהם. אולם בכל כיתה הגרנה נשארים רוטנים אלה מבודדים. רוב רובם של ההורים מוקירים את המורה ומעריכים את מאמציה.

והנה, אם הורים נאורים, בני צפון תל-אביב, משתתפים במלוכה במאורע מחפיר כזה — משמע שמשוהו כאל להם מאד-מאד. משמע שהם דואגים דאגה עמוקה לדבר היקר להם מכל: ילדיהם. ואם נוצר מצב כזה, קשה לשחרר את המורה מן האחריות. **יתכן שהיא מסורה. יתכן שהיא עושח כמיטב יכולתה. אך למען כבוד המורה, כבוד מקצוע ההוראה, מוטב לשחררה מתפקידה.**

כבוד המורה תלוי קודם כל באישיותו של המורה עצמו. ומבחינה זו, נפגע כבוד המורה בישראל יום-יום במאות, ואולי באלפי כיתות ברחבי המדינה.

אין לשכוח אף לרגע את המספר הגדול של המורים הטובים, החודרים ריב אחבה אמיתית לילד, הרואים במקצועם שליחות והמפיקים ממנו סיפוק עמוק. אולם ספק אם סוג זה של מורים מהווה כיום רוב במקצוע. בכל חדר-מורים, בכל בית-ספר, הוא נתקל בסוגים אחרים של מורים ומורות.

ישנו סוג של מורות קשישות, מרירות ושונאות-חיים. המהפכה האדירה של החינוך בדור האחרון, הקשורה בשמו של ג'ון דיואי, עברה על פניהן מבלל להשאיר את רישומה. אלה המורות הצובטות את אוזן הילד, המטילות על ילד שובב להעתיק 500 פעם את המשפט: "אסור להסריע בשיעור". לפני כמה ימים שמעתי סיפור מוצע. הדבר קרה בבית-ספר מצוינות בסביבת תל-אביב. ילד נשך את רעהו בשעת מישחק בהסקפה. המורה העמידה אותו על ארבע במשך כל השיעור הבא. כשעל צוארו תלוי שלט: "זהירות, כלב נושך".

באותה כיתה — כיתה א' — התהלך ילד במשך ימים שלמים כשעליו שלט: "אני ילד טיפוש". בסוף השנה נתברר כי

השאלה האמיתית היא הפוכה: מדוע אין מקצוע זה מושך, כיום, את מיטב המוחות, את מיטב הלבבות?

כל תשובה לשאלה זו צריכה להתחיל בפרט חומרני: המשכורת.

אם נרצה בכך ואם לא, כחברה המודרנית נמדד המומר החברתי של כל מקצוע לפי משכורתו. ואין בישראל מקצוע ירוד יותר, נחות יותר, מאשר מקצוע ההוראה.

בארצות הברית, שגם בה טוענים נגד המשכורות הירודות של המורים, מקבל מורה בבית-ספר יסודי משכורת ממוצעת של 400 דולר לחודש. בלירות ישראליות, זאת משכורת ממוצעת של 720 עד 1000 ל"י — תלוי בשער המטבע. בישראל זוכה מורה בבית-ספר יסודי, אם

הוא ילד קשה-תפיסה מטבעו, בעל מנת שכל נמוכה. **האפשר לתאר את הנוק הנפשי הנגרם לילד כזה, כגיל בו יכולה כל חרפה חברתית קטנה לעקם את רוחו ללא תקנה?** זהו מקרה קיצוני. אולם יש כיום בארץ מאות, ואולי אלפים, של מורות כאלה. הן חתיקות, יש להן זכויות, צריכים לדאוג להן. **אולם אסור למסור להן ילדים.**

קצה הישני של מקצוע ההוראה עומד סוג שני של מורות, שהוא אולי גרוע מן הראשון. אלה הנערות אשר בסלאנג הצברי הטוב קוראים להן "קציקס".

למה הן הלכו להוראה? לרוב הרגישו בגימנסיה שאין להן סיכויים לקבל תעודת בגרות. המנהל, שאינו מעוניין בתלמידות

עליה או ירידה: מה תהיה דמות הנוער שתעוצב כאן?

לילדים, אחרי כמה שנים של עבודה, למש"כורת של כ-200 ל"י — שכר פקידה מתחילה במפעל פרטי.

אם זאת המשכורת אשר החברה הישראלית מוכנה לשלמה תמורת עיצוב נשמת ילדיה — מה הפלא אם המורה זוכה ליחס כללי של בוז וזילזול, כשלומיאל שאינו מתי אים לשום תפקיד רציני?

אעל המשכורת לבדה יחיה אדם. צעיר המסיים את חוק לימודיו והמחפש את דרכו בחיים, אינו חושב רק על שכרו בחודש הראשון. הוא חושב גם על סיכוייו להתקדמות, לעליה בסולם החברתי.

כשדאם נכנס לבית-הספר למשפטים, הוא רואה את עצמו בדמינו כפרקליט פלילי מפורסם, כשותף בפירמה גדולה של פרקליטי טיחברות, כנשיא של בית-משפט מחוזי. יתכן כי לא יעשה לעולם דבר מלבד עריכת תביעות לפרעון שטרות. אולם הוא מאמין שיש לו סיכוי של קאריירה, אם אך יעמרו לו כשרונו ומולו. על מה יכולה לחלום מורה הנכנסת בפעם

הראשונה לכיתה? שנה אחרי שנה תעסוק בדיוק באותו הדבר, תחזור על אותם השעורים, משכורתה תגדל בצעדי צב, תגיע לבסוף, אחרי עשרים או שלושים שנות עמל, להכנסה אליה מגיעה עורכת-הדין או הרופאה אחרי שלושה-ארבע שנים.

וגוסף על כך: הבלאי העצום של עצבים וקול, אשר מקצוע זה מביא עמו מטבעו. **המענה הנצחית נגד המורים היא שהם עובדים שעות מעטות ביום, זוכים לחופשות ארוכות. אולם חופשתו של המורה אינה פרס, אלא תנאי מוקדם לעבודתו היעילה. עליו לחשוב, לקרוא, להריח את אופקו, לשמור על רעננות רוחו — פן יהפוך לפגר רוחני, הממית בתלמידיו כל זיק של ענין.**

פעם היה המורה אדם מכובד בחברה. יחד עם הרופא, עורך-הדין והכומר (או הרב) השתייך לקומץ המכובדים של הכפר והעיירה. הוא היה מנהיג אינטלקטואלי של הציבור, שהעריך אותו ושאל לעצתו. בכפר הערבי עוד קיים מצב זה, והמורה הערבי ברחבי המרחב, וגם בישראל, הוא מנהיג חברתי, חלוץ פוליטי, מרכז תרבותי. בינתיים התחוללה מהפכה בעולם. חינוך החובה שבר את המונופולין של המעטים על ההשכלה. הפך את החיים האינטלקטואליים לנחלת הכלל. הדמוקרטיה המודרנית הפך קידה בידי הממונים את ההכרעה על בעיות מסובכות וגורליות.

חינוכו של כל ילד, היקף ירידתו וגיבוש אופיו, הפכו גורם חשוב לגבי הכלל.

איתה שעה גדל עד אין שיעור חלקם של המדע והטכניקה בחיי החברה. המדענים החלו מכריעים מלחמות במעבדותיהם. הינהול התקין של משק תעשייתי אדיר, ושל שרותים חברתיים מסועפים, חייב רמה השכלתית ותרבותית גבוהה, לא של מעטים, אלא של רוב החברה.

איתה שעה החדירה הפסיכולוגיה המודרנית את ההכרה בחשיבותן העצומה של שנות הילדות לגיבוש נשמת האדם. היא הבליטה את כוחו העצום של המורה לפתח את הילד — או לדכא את תכונותיו.

כל זה היה צריך להביא לעליה מתמדת של קרן המורה. המורה הוא שכאמצעות רבות, וכיחוד ישיר ראל, קרה ההפך. ככל שתרומת המורה הפכה חשובה יותר, הידרי דרה רמתו הציבורית והחומרית.

ישנן דרכים רבות להתאבדותה של מדינה. אך נדמה כי הדרך הבטוחה ביותר היא להפקיר את ילדיה בידי מורים נחותים, אידישים ובורים.

אחת הסיסמות החסרות ביותר שריחפו מאז ומעולם בחלל הישוב העברי היא שאנו מעדיפים את האיכות על הכמות. בני גוד לשכינו הערבים, הנבערים כביכול מדעת, נשמור על רמתנו התרבותית הי גבוהה וגוכל לכל צרינו.

סיסמה יפה — אבל מה אנו מוכנים לשלם תמורתה?

בעוד רמת ההוראה אצלנו יורדת משנה לשנה — נתקפים שכנינו עלידי תאחת השכלה. אצלם מתחוללת מהפכה חינוכית, והמורה הוא הלוצה. לשמור על כבוד המורה? לכך לא יספיקו אסיפות-מתאה בהפסקת האוכל, ביחוד כשהן מוקדשות לנושא מפקפק מאד.

לכך דרושה התעוררות ציבורית שתחולל מהפכה בתפישות המרדינה, שתעלה את משרדי-החינוך לדרגת החשיבות של משרדי-הבטיחון ומשרדי-החוק, שתהפוך את ההוראה לקאריירה שתמשוך את לב טובי ומוכשרי הדור הצעיר.

המדינה למען האזרח

היא אחת מהנחיות היסוד של פעילות מפלגתנו הנוטלת חלק בשלטון מאז הממשלה הזמנית.

מר האוזנר, כיצד תסביר את העובדה כי למפלגה הפרוגרסיבית, הידועה בעל־מעמדותה, משיכה מירדת גם לחוגי האינטליגנציה?

העדר האינטרסנטיות וחוסר הנוקשות של המסגרת המפלגתית מצד אחד והסברה המכתנת לתבונה ולא ליצרנים, הם הגורמים המהחיים, לדעתי, את כוח המשיכה לגבי חוגים רחבים של האינטליגנציה. סיטמה כמו "בחירות אזוריות — היא הש" לטת מיעוט על העם; בחירות אזוריות — ביטוי נאמן לרצון העם" אולי אינה מלי יובה יצרים, אבל היא עור מרת בביקורת ההגיון.

זאת אומרת, אנכם שאינכם תומכים ברישיתו של בן־גוריון לשינוי שיטת הבחירות?

כמובן שלא. קודם כל — אין הבחירות האזוריות פנטז המביא מרפא למדחים הציבוריים. זאת בסך הכל שטת התפירה לפי מידתו של מישהו אחר ושונה. לי גורם האישי־אזורי יש מקום — בבחירות עירוניות, למשל, או בבחירות לאיגודים מקצועיים. אבל בחיים המדיניים איש עוד לא המציא דרך יותר טובה ממפתחות. מה זאת אומרת ביטול הבחירות היחסיות? להתחיל כל דעת מיעוט ולפצל את העם לשני מחנות בלבד, לימין ולשמאל, מבלי לתת אפשרות לגחני הביניים להתבטא.

אם כבר מדברים על התבטאות, וודאי שמת לב כי הנוער לא כלי כן אוהב להתבטא בביעות פוליטיות. כרי צר, לדעתך, מר האוזנר, אפשר לקרב את הנוער לבעיות אלה?

נכון, הנוער פשוט מסתובב מהחיים הפוליטיים וזה מכמה סיבות: הנוער קודם כל ממש בחול בחוסר הכנות של החיים הציבוריים, הוא מואס במנהיגים שתוכנם אינו כבודם, מנהיגים שרוי

ממות הממלכתיות בגורם ושרץ המפלגתיות בידם. וכאן היתרון הגדול של המפלגה הפרוגרסיבית — העקביות הרעיונית שלנו במלחמה למען ממלכתיות של אמת, להעדפת האינטרסים של הפרט והציבור על אלה של המפלגה והמעמד, הם המראים לכל — וגם לנוער, כמובן — כי קיימת אפשרות לננות בחיים הציבוריים וכי קיימת מפלגה המעריפה את כלל הציבור על איזשהו מעמד של אינטרסנטים.

כך יוצא שהפרוגרסיבים, למשל, הם היחידים שאינם מוציאים את כספי המגביות לביצור עמדות פוליטיות ומעמדות, אלא משקיעים אותן בשרותים ציבוריים חיוניים ככפרי נוער, בתי־ספר ומוסדות חינוך למיניהם.

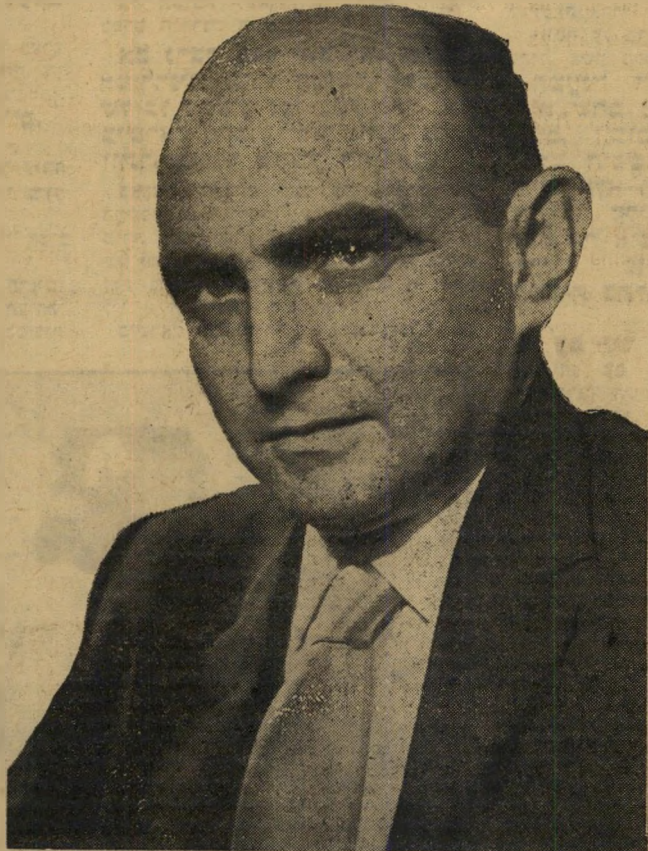
ומה עוד מייחד את מפלגתך, מר האוזנר?

קודם כל ומעל לכל המלחמה למשטר של חופש האדם, ולא לחינם הסיטמה המרכזית של הפרוגרסיבים היא "חופש ורווחה". הפרוגרסיבים היו רוצים לראות את זכויות היסוד של האזרח מבוססות בחוק. הרציתי לפני כמה זמן בכנס בינלאומי של משפטנים בירושלים ותבעתי הצהרה על זכויות האדם, שלא לדבר כבר על חוקה כתובה. כי כיום זכויותי של האזרח הישראלי מובטחות רק בזכות ביהמחשפט — שאליה אפשר לפנות אם קיימת פגיעה בזכויות האדם. אך למעשה חסרה מגילת זכויות ואין אסמכתה כתובה בחוק לזכויות האזרח.

כי אצלנו, הפרוגרסיבים, חופש האדם הוא העיקר. האדם הוא המטרה ולא המצע. ולכן תבענו והשגנו חופש תנועה (בטל קשוי היתר יציאה), אנונו תובעים אפשרות לקיים את חוקי המדינה (חוק מס הכנסה — 85% מהצהרות הגישומים לא מתקבלות בשלב האזרחי — הוא חוק שיש לשפר).

עורך־דין האוזנר, מה הם, בעצם, סיבויי מפלגתך בבחירות הקרובות?

אני לך. לכנסת השלישית קיבלנו 38 אלף קולות ועלינו מארבעה חברי כנסת בכנסת השנייה לחמישה חברי כנסת בכנסת השלישית, והנה, באביב שעבר, בבחירות להסתדרות קיבל "העובד הציבורי", שהוא הטיעה הפרוגרסיבית בהסתדרות, 28 אלף קול, שזאת עליה

עורך-הדין הירושלמי גדעון האוזנר, בן 44, הוא בוגר האוניברסיטה העברית (מדעי הרוח, היסטוריה, פילוסופיה) ובית־הספר למשפטים, היה יו"ר הסתדרות הסטודנטים בימי הספר הלבן וראשית מלחמת העולם השנייה, שימש כתובע כללי של צה"ל במחוז ירושלים בימי המצור.

ב־33% לגבי הבחירות הקודמות להסתדרות. עלייה הגדולה בהרבה מהגידול היחסי של אוכלוסיית הבוחרים בין הבחירות. וחושבני שהתמונה לא תהיה פחות טובה בשינוי לנוכח.

כי בנאת מתבטא כותנו — ביכולתנו להביט על הכל דרך המשקפים הממלכתיות — המדינה למען האזרח. הממלכתיות מעל למפלגתיות וכמובן השישינו מדברים בענינו — בכנסת השנייה השגנו חינוך ממלכתי — לא אנתו בלבד, כמובן — אבל הזנו ועודדנו כוחות עד שפלה ההכרעה. בכנסת האחרונה — העברנו שרות תעסוקה ממלכתי.

ככל זאת, למה חייב הנוער לבחור בפרוגרסיבים?

תראה. נתחיל בשמאל הרי קיצוני. על־מנת להצביע ע"י בור מקי"י יש להיות קומר גיטט משוכנע. אשר למפ"ם — הרי תביעותיה להלאמת האוצרות הטבעיים ולהקמת סכר מוחלט בפני היומה הפרטית — לו נתקבלו היו מפסיקות את ההתפתחות הכלכלית של המדינה וזאת במדינה שמשמית היסוד שלה היא קליטת עלייה.

אשר לאחדות־העבודה הרי היא פשוט מפלגה המחפשת אחר צירוף לקימה. מבחינה כלכלית, לא חידשה כלום. ומבחינה בטחונית — ברור כי בנסיבות הקיימות מלל אקטיביסטי הוא בבחינת צע"קנות חסרת תוכן ממשי. והרי גם האקטיביסטים של מפלגה זו נכנעו למציאות. אם כן, מה מייחד אותם? מאומה!

מפא"י? היא רוצה לתפוש בשלטון הבלעדי למרות ש" לא קיבלה את רוב הקולות בששית הבחירות הדמוקרטיות ביותר (שהרי בחירות יחסי יות הן בכוח נאמנה ביר תר לרצון העם) ועתה מנסה מפא"י לקבל יפוי־כוח זה על־ידי שינוי שיטת הבחירות לשיטה שאינה אלא סילוף הדמוקרטיה.

הצינונים הכלליים הם אינטרסנטים מעמדיים, מהצד השני של הקשת ותכסנים (פרשת נסים, פרשת פריז), פשוט לא נוח להם עם עצמם. הם נגועים מימין כמה שמפא"י נגועה משמאל.

ייתכן וחרות היתה יכולה להיות אופוזיציה לגישמית לו באמת התנהגו כמועמדת אלטרנטיבית לשלטון. אבל מי שמסוגל, בתנאינו, לדרוש פרסום תקציב הבטחון, או מי שאין לו כל תכנית כלכלית של ממש... ומה אומרת הסיטמה הסתמית של שינוי המשטר? לא לקלוט עלייה? לא להעצים את צה"ל?

חרות פשוט משחקת לידי מפא"י. אפשר להתחסן לחרות כפי שעקרת־בית רצינית מתיחסת לעכברים בביתה. היא פשוט לא רוצה אותם (בנמשל: הפרוגרסיבים לא רוצים את חוסר האחריות הממלכתית בהכרזותיהם של אנשי חרות ולא את ההופעות המרדיות חות" רע כנשיאת המנהיג על כפיים) — מפא"י, לעומת זאת, זקוקה לחרות כפי שרק תחול זקוק לעכבר — החתול זקוק למי שילחם עמו. כי באיזה דגל תנופת מפא"י על השמאל אם לא בחרות — מין פלשתיים חרותיים עליך, השמאל!

אשר לדתיים, זכותם של אזרחים להיות דתיים. אבל לקבוע ב־1959 מסגרת מדינית לפי עקרונות דתיים ילא לפי אמונות חברתיות...

אם כן?

יש לבחור בפרוגרסיבים. הם התורמים לממלכתיות על־ידי, היתית אומר, לימוד מפא"י תחת לחץ. לאט, אבל בטוח, אנו משנים את פני הדברים. אחרי הישינו בחינוך ממלכתי, בשרות תעסוקה ממלכתי, אנו נלחמים עתה לבטוח בריאות ממלכתי, להקלות במס הכנסה. ייתכן שייקח שנים להגשים את הפרוגרמה שלנו — אולם אנו מגשימים אותה. השווה, בעצמך, את הישינו לעקרונות המוחלטת של הכוחות האופוזיציוניים, שלא השיגו דבר משך 11 שנות המדינה. כך שרק כוחם המוגבר של הפרוגרסיבים יביא לתיקון יסודי של המשטר, לחינוך הדמוקרטיה במדינה ולביצור חירות האזרח.

מונח על־ידי המפלגה הפרוגרסיבית

במדינה

העם

פסוק חויכי

הקול הרוסי התקיף בקע מן המקלט, מעל גלי קול ישראל. היה זה קולו של ניקיטה כרושצ'וב, שדיבר בעצרת א"מ. הוא העלה תזון דמיוני: פיזור כל צבאות העור למ, חיסול כל פצצות האטום והמימן, פי רוק נשק עד כדי החזקת כוחות־שיטור קטנים.

הכל ידעו כי הגאום הוא, קודם כל, טכ-סיס לרכישת אהדת העולם. בכל זאת עורר התזון רטט בלב. כמעט בעל כורחם נזכרו רבבות מאזרחי ישראל — מראש־הממשלה ועד לקאריקטוריסט קריאל ("דוש") גרדוש — בפסוק הגדול של ישעיהו בן־אמון: "וכי תתו חרבותם לאתים..."

דויד בן־גוריון, שאינו מתאפק כאשר הוא נזכר בפסוק תניכי, מיהר להשמיע את קול ממשלתו בהצהרה בה הביע את נכונות המדינה לפרוק את נשקה, כאשר תהיה על כך החלטה בינלאומית מוסמכת ובת־ביצוע. אך יתכן כי הפעם לא התיר בן־גוריון רסן די חופשי לדמיונו הפורה. אילו קרא ראש־ממשלת ישראל השבוע לגדולי העולם לכנס בירושלים, עיר בירתו של ישעיהו, כנס בינלאומי חסרת־קדים לדיון בהצעתו של ניקיטה כרושצ'וב, היה מדבר מתוך לבו של כל אזרחי ישראל.

בחירות

זה קורה בישראל

זה קרה בסירת־צבי: ח"כ יוסף סרלין נאם. לפתע נשמעו צע"קות משוליה הקהל. קבוצה של צעירים התפרצה לעבר המיקרופון, שהיה מותקן על במה פתוחה, ניסתה להרים את המכשיר כדי להכות בו את הנואם. אחרים צעקו: "בגין לשלטון! בגין לשלטון!"

אחד מעסקני הצ"כ נחפו אל סמל המש"טרה במקום. הסמל רק חייך: "כל זמן שאין מכות, איני יכול להתערב!"

זה קרה בהדרו"ס:

בשעה שח"כ מאיר וילנר נאם מעל גבי משאית פתוחה, התפרצו לעברו כמה עש"רות צעירים, שלפו סכינים, ניסו להתרץ את כבל המיקרופון ואת הצמיגים. המשאית נמ"לטה מן המקום. כמה מעסקני מק"י, שלא הספיקו לעלות עליה, הוכו באכזריות על־ידי הקהל. שצעק: "בגין לשלטון! בגין לשלטון!" איש אחד שמעו, הוכה קשה בעורו שוכב על הארץ. שני נמלט לתוך אחד הבתים, כשהקהל בעקבותיו. המשטרה התערבה בדיוק ברגע שהכל נגמר.

"פרובוקציה... מעשים מסוג זה הפכו לאחרונה דבר יומיומי. מאז זועזע הקהל על־ידי פיצוץ אסיפת־עם בקולנוע מוגרבי בידי חסידיו חרות, לא נשנו מקרים כאלה במרכז תל־אביב עצמה, אולם מעשי הבריונות הפכו דבר קבוע מחוצה לו. גם בתל־אביב נתקלים נואמים ופעילים פוליטיים אחרים בהפרעות פרחחיות של אנשים הצועקים, בדרך כלל, "בגין לשלטון!"

השבוע, אחרי המעשה המחפיר בהדרו"ס, הכחיש מזכיר־חרות אברהם דרורי את שייכות מפלגתו לענין. טען — ללא כל נסיון של הוכחה — כי זו פרובוקציה של חברי מפלגה אחרת. היתה זאת טענה נוחה, אך לא משכנעת.

כמעט איש לא האמין כי צמרת חרות מאורגנת מעשיים אלה. אולם הסברה השנייה, שאין לצמרת שליטה על חסדיה, היתה מדאיגה עוד יותר. שהרי אם אין מנהיגי חרות יכולים להשתלט על אנשיהם עתה, מה יקרה אם יגיעו אייפעם אל מטרותם המוצהרות — השלטון?

מפלגות

בלי ניסים

"מערכת הבחירות עולה לדתיים סכומים קטנים" התלוצץ השבוע עסקן מפלגתי, ש" מערכת־הבחירות עולה למפלגתו בהון חר עשות. "להם יש מצע מוכן שכתב עבורם משה רבנו עוד לפני 5000 שנים, והוא נמכר במיליוני ספטים בכל רחבי העולם." היתה לו עשות קטנה: אילו בחר בארץ מפלגה דתית אחת, היתה יכולה להשתמש במצע של משה רבנו. אולם בארץ נמצאות שתי מפלגות דתיות, והן נאלצות להתחרות ביניהן כדי לקבל את הבעלות על הדת בישראל. תחרות זו עולה רכבות לירות. פיפר חשבוע ח"כ שימחה יעקב

הקשיים לשכנע ח"כים לרוץ לעריות ולמועצות המקומות יות אינם רק במפא"י. במרכז המפלגה הדתית-לאומית נערך ויכוח חמור עם הח"כים בורג ורפאל, שיטכמו להעמיד את עצמם בבחירות לערית ירושלים. אחרי ויכוחים ממושכים הוחלט להעביר את הענין לשיקולו האישי של צבי ברנשטיין, עורך הצופה.

צבי שש ומשה זעזרו אינם עסקני חרות היחידים שעבדו למפא"י לפני הבחירות. קרוב לודאי כי אחד העסקנים הבולטים בירושלים יודיע בקרוב על הצטרפותו למפא"י.

חרות תפרסם בקשר לעזיבת שני עסקניה הודעה, כי צבי שש וזעזרו קיבלו הצעות פיתוי ממפא"י כדי לעזוב את מפלגתם. זעזרו קיבל עבודה לשנים רבות בבטאון הערבי של מפא"י, אלי"ום.

פרטים מדויקים על יחסו של ישראל רוקח המנוח לעסקני מפלגתו ותגלו, אם יחליט אחיו הפרדסן יצחק רוקח לפרסם את החלק הציבורי של הצוואה. העיתון: במלאת שלושים יום לפטירתו של רוקח.

חלק מהמועמדים של המפלגה הדתית, המופיעים כמו קומות ריאליים בשימוח לכנסת, יתפטר מיד אחרי הבחירות. הם כבר התחייבו לעשות זאת, במכתבים אל מרכזי מפלגותיהם.

סכסוך מקומי נוסף שיגרום כאביראש לראשי הצ"כ: התחרות על ראשות רשימת המפלגה לערית פתח תקוה. בעוד שעורך העיר

בוקר יום שלישי זה פני מיבצריעו. עשר רות שוטרים חסמו את השער הראשי, הגו על תחנת-המעצר שלהם בתוך הבניין, ניצבו חוליות-חוליות לאורך המדרגות המורילות אל הקומה הרביעית. שם עמדו שלושת השופטים — שופטת-השלום הראשית מרים שטרקמן, זלמן יהודאי, יעקב זיגלמן — להקריא את פסקדינם של דויד בן-הרוש ושלושת חבריו מאדי סליב.

התהליכים המשפטיים, שארכו — בהפיסקות — למעלה משישה שבועות, נראו לעתים חסר-ריוח, דקדקנים או יבשים. אולם בכל דקה מן הישיבות היה האולם המאחר דחוס אוירה של מתח, של גורלות. כי הישפט לא היה משפטם של ארבעה אזרחים. הוא היה משפטם של עדה. משפטו של ואדי סליב.

טענתה העיקרית של הסניגוריה היתה, כי מאורעות ליל ה-13 ביולי היו תוצאה של פרובוקציה — טענה אותה השמיע העולם הזה (1140) לראשונה, כבר למחרת סוף-שבוע הדמים, בכתבת-ענק ממוסמכת. בכתבה זו תוארה התחלת התקרית: עריכתה הפרו-בוקטיבית של אסיפת מפא"י בקולנוע הדר, כשהמשטרה ערוכה ומוכנה-מראש להיכנס לפעולה; התגרות מכונית בתושבי הסביבה — הן על-ידי הפעלת רמקולי, בעוד שהכניסה היתה מוגבלת למוזמנים והן על-ידי הסתה מבווימת של אחד מבני העדה המארוקאית.

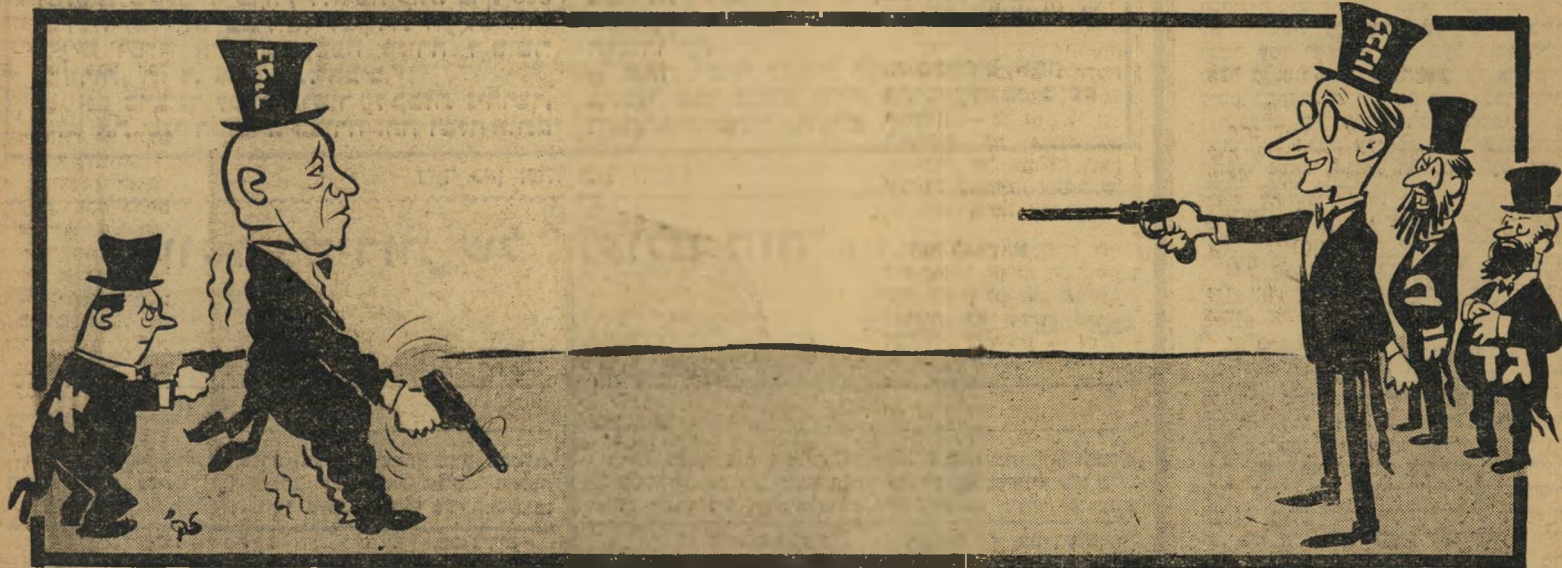
"אין דבר בן-הרוש!" אך התפתחו חילופי-הדברים הראשונים בפתח הקולנוע,

גרום, איש אגודת-ישראל שהתייחדה לפני הבחירות עם פועלי אגודת-ישראל, לכתב, "העודם הי זה": "איני רוצה לדבר על הנעשה אצל מתחריתי, חברי המפלגה הדתית-לאומית, כי איני מלשין". הוסיף גרוס (51), כשהוא מחליק על זקנו האדמוני: "אני אספר רק על מפלגתי, ויש מה לשמוע."

לאגודת-ישראל יש ערכים מיוחדים. אני שיה רואים את עיקר תפקידם בחינוך. "אצל לנו המורות הולכות לבושות כראש לאשה בישראל, אנחנו לא מלמדים את ילדינו יצירות של יהודים בלתי-דתיים. בגלל זה אנחנו לא מלמדים את טשני-חובסקי."

החינוך המיוחד של אגודת-ישראל, הנתמך ברובו על-ידי הממשלה, גורם לתוצאות חשובות. "כל בנותינו הולכות לבושות גר-ביים ארוכות כבר מגיל 13", התנאה גרוס, תוך פזילה בעיניו החולות אל תיקו החום. לגרוס לא היה ספק כי בשטח זה זכו להצלחה רבה, וכי הציבור הדתי רואה אותם שונים מהמפלגה הדתית-הלאומית.

ללא שכל ואמונה. אגודת-ישראל אינה מוגבלת לענינים דתיים בלבד; יש לה גם מה לומר בענינים חילוניים. לדעת גרוס עמדתה היא הרצינית ביותר. ואדיסאליב הוא נושא המלהיב את הח"כ להוכיח את דבריו. "מה קרה בואדיסאליב?" שאל את עצמו. "לקחו מן האנשים חסרי-האינטליגנציה של הוואדי את האמונה ולא נשאר להם שום דבר אחר מאשר למרוד. גם בשכונת מאה-שערים חיים בעוני ואף על פי כן

אל תפחד מן הדו-קרב, נמיר — המפלגה מאחוריק!

הצעיר יצחק בראז טוען למקום הראשון בשם הכנסת זם חדש לעורקי המפלגה, מאיים ראשי-השימה הקודם דויד זלבי, מוותרקי העסקנים, בנקיטת אמצעים אישיים הפגנתיים מרחיקי-לכת, אם יסולק.

אם התכוננת להצביע עבור רשימת "כנסת ישראל העולמית" לבחירות לכנסת הרביעית של הרב אשכנזי, תצטרך לשקול מחדש בעד מי להצביע. קרוב לודאי שרשימתו תחיה בין הרשימות שתפסלנה סופית. הסיבה: הוא צירף רק חלק קטן מ-750 החתימות הדרושות להגשת רשימה, ביקש מועדת הבחירות המרכזית לזכותו בחתימות שצירף לרשימת-הנפל שהגיש לבחירות הקרובות.

הכרזה על פתיחת מרכז לשיקום נכים תפורסם בחודש נובמבר. המחלקה הנסיגית, שהיתה בפיקוחו של פרופסור ארנסט ספירו, תיהפן למחלקה עצמאית בבית-החולים תל-השומר, אחרי שבגוריון הקציב עבודה קרן לצורכי תרבות בטכום של 5000 לירות.

חידוד היחסים בין התאחדות הסוחרים לבין משרד המסחר והתעשייה יחריף מאד. הסיבה: דברי קטרוגו של השר פנחס ספיר על ההתאחדות, שנאמרו בשעת הופעתו בפני סוחרים, במועדון מפא"י. השר טען שההתאחדות אינה מיצגת למעשה את האינטרסים של הסוחרים הקטנים, עוסקת תחת זאת בהפגנות ובפולטיקה. ראשי התאחדות הסוחרים עומדים לצאת בהתקפת-נגד, להאשים את השר כי בגלל שיקוליו הפוליטיים, עומד להכשל מפעל חנויות השרשרת שהסכם על הקמתו נחתם כבר בין ההתאחדות לבין בעלי הזן מארצות חב"רות. ספיר הבטיח תמיכה ממשלתית למפעל אולם התמיכה לא ניתנה עד היום.

משרד הרתות יאלץ בקרוב להכריע בשאלה עקרונית חשובה: מעמדם של הסובסניקים בעיני הדת. השאלה תתעורר בעת שיחיה על משרד הרתות להחליט כיצד יש להשיא את זוג הסובסניקים הצעירים שהגישו בקשה להינשא, מסרבים להסתפק בנישואים אזרחיים.

וכנסה המשטרה לפעולה — פעולת כיבוש וטיהור של כל ואדי סליב. כשרשימות מר-כנות-מראש בדיהם, ערכו השוטרים מצוד בבתי-המטרה הראשית: ראש ארגון ליכוד עוזי צפון-אפריקה, דויד בן-הרוש.

שכן רומני של משפחת חיים ממך גילה את מקום הימצאו של בן-הרוש באותו בית-שוטרים הקיפו את הבניין, ציוו על היושבים בפנים לפתוח — או! המאורעות התפתחו במהירות הבזק: הדלת נפרצה בכוח, קצינים בכירים איימו להשתמש ברימוני-עשן. בן-הרוש, שהפגנת-הכוח היממה אותו ותעל-תה בדעתו חשש כי הנה עומדים לגמור אתו את החשבון, ירה ריחה אחת — ומסר את עצמו לידי מפקד משטרת חיפה. מרד המארוקאים חוסל. החל משפט המארוקאים.

יתכן כי השופטים הנכבדים לא התחשבו בכך, אך למשפט זה ידועה חשיבות חברתית ופוליטית ממרבה ראשונה. כי מתחת לפני המרר רבצה תהום מחלחלת של פיסוח והרגשות-קיפוח, של הונחה, עוני, פיגור, זילול והתנכרות — תופעות שתולדות המשפט ברחבי העולם כולו והוכיחו כי שום עונש או פסק-דין לא עזר לרפא.

פסק-הדין (של שניים מתוך שלושת השופטים): שנתיים מאסר לבן-הרוש, מאסרים קצרים יותר לשלושת הנאשמים האחרים ואילו השופט זיגלמן היה סבור כי לבן-הרוש מגיעים 11 חודשי מאסר, לאחרים עוד פחות ממה שקיבלו מדי הרוב. כאשר הובלו הארבעה אל מכונות-האסירים רים שהמתינו בחוץ, בין שורות משולבות של תושבי הוואדי, צעק אחד הצופים — דחקא אשכנזי: "אין דבר בן-הרוש, תיכנס לכנסת!"

היה סיכוי מעשי מאד, כי העם יביע בצדו רה זו את דעתו שלו על כל מאורעות ואדי סליב, יפסוק כי בן-הרוש אינו צריך לשבת בבית-סוטר על חלקו במאורעות אלה.

לא מתפרעים". הסיבה המובנת-מאליה: לי-אנשי מאורשערים יש אמונה באלוהים. גרוס התפרסם השנה כשהעלה הצעה לי-אסור על נשים בגודים חשופים להלך ליד הטיילת, למנוע בעד ערות מתברגות לברי-שות במכנסים קצרים מלהסתובב ברחובות העיר. "הרי הן ממש דוחות", קבע גרוס בקול גברי עמוק, "רואים ממש את החזה שלהן."

לכן דואג גרוס בראש ובראשונה לעתידן של צה"ל. כי אף על פי שלא רק צה"ל מגן על ישראל, אלא בראש ובראשונה דו-אגים למדינה מן השמים, יש צורך להרחיק מצה"ל כל שחיתות הפוגעת במוסר. "עיקר כוחו של צה"ל הוא במוסרו", ציין בחשיבות גרוס, "ולצער לי אחרת בו השחיתות."

המרד ההונגרי. כמו נציגי שאר-המפלגות, היה גרוס בטוח כי מפלגתו תזכה לעליה ניכרת בבחירות. הוא לא ביסס את חישוביו על קולות עתידים של בני עדות המזרח, האמין דחקא בתומכיו האישיים. "סוד אחד אני יכול לומר: קולות דתיים של יהודי הונגריה ורומניה, שהיו שייכים למפלגה הדתית-הלאומית, יעברו אלינו." נימה של נצחון ניכרת בקולו של הח"כ מהונגריה, "כי הם הבטיחו ליהודה שפילג, סגן המנהל הכללי של משרד הרתות, מקום בטוח בכנסת ובמקום זה סילקו אותו. כל ההונגרים הבטיחו להצביע עבורנו." כעבור דקה הוסיף: "אלו הנחות מבוטסות. אנחן זו לא מסתמכים בענין זה על נסים ולא על בן-גוסיס."

מרד המרוקאים מסק הדין

בית-משפט השלום בחיפה שוב לבש ב-

אסיפות

מדברים עם הקהל

שתי אסיפות בחירות חשובות התקיימו השבוע במרחב תל-אביבי. במרכזן עמדו שני אלילי-בטחון לשעבר שהפכו למדינאים, לא יכלו להינתק מן הימים המפוארים בהם שימשו בתפקידים מכריעים במערכה ה' אהודה ביותר על מרבית הציבור העברי בארץ - הבטחון.

מדוע כתב "העולם הזה" שביי קר ביום שישי בערב בעצרת-עם מיוחדת מטעם אחדות-העבודה?

חבורות רבות של לובשי חולצות כתולות התחרו ביניהן בשירה צרחנית. קבוצה אחת לא הסתפקה בגרונות חבריה, הביאה עמה תוף-יד מורחי. המזמרים התעניינו במיוחד במנגינה הרשמית של הערב - הסיסמה המפורטת שהיתה תלויה על הבמה, קראה לכל מי שאוהב את מולדתו להצביע בעד אחדות-העבודה.

היתה זו עצרת מיוחדת, שנשארה את הסיסמה הפלמ"חית המובהקת: "כן, איכפת לנו". מה ביוק איכפת לנושאי הכרזה, לא היה ידוע לאיש. רבים מבין הצעירים שי נקראו לאסיפה גם לא התעניינו בשאלה הריטורית העמוקה.

כשהתברר כי העצרת לא תתחיל בזמן, לא גרם הדבר לצער בשורות לובשי החולצות הכתולות. גם הוקנים שבאו לכנס הצעירים לא התרגשו. על אחד השבילים המובילים לבמה עמד יעקב זורובל בעל הזקן הלבן, סיפר כי אינו עומד על הראש, על אף שהוא עוסק בהתעמלות זמן רב יותר מבן-גוריון. הופעתם של דברני הכנס השתיקה את הקהל. על הבמה עלו מי שהיו פעם אלילי הנוער, נשארו אגדות המהלכות על שתיים בקרב הדור החדש.

הראשון היה בני ("הפוליטרוק") מהרסק. הוא הכריז מלחמה, סיפר בבדיחות-דעת גלונית כי האויב הקשה ביותר של ישראל היא האדישות. הקהל לא השתכנע. הוא חיכה למשהו אחר, פיצח בינתיים גרעינים קלויים.

גם הגואם השני לא שיכנע. כשהוא מושך את בלוריתו ומשחה לפניו הבעה גברית מוגזמת, סיפר חיים גורי לדור הצעיר את קורות חייו, גילה כי גולד בשנת 1923. לפחות לשתי קיבוצאיות עזודות כפיות גרם גורי ענין רב. במשך כמה דקות ארוכות עשו הללו תשובון גילו של המשורר הצעיר, הגיעו למסקנה המוטעית שהוא בן 26. "או איך הוא הספיק כבר להיות במל"ח? חמת השחרור משורר?" שאלה אחת מהן. "מה יש", השיבה השנייה, "אצל משורר לא חשוב הגיל".

מי שלא עשה את חשבון גילו של מחבר הנה מוסלות גופותינו, לא היה מוכרח לשמוע את תולדות חייו של המשורר. על היצע נאבקו אותה שעה סדרני אחדות-העבודה עם שורה דלילה של מפריעי-סדר חסידי חרות, ניסו בכל מחיר להשתיקם. כדי להתחנף, רק כשהגיע תורו של הגואם השלישי לומר מה איכפת לו, הש' תקפו אלף הצעירים שבאו למיפגן. הם היו סקרנים לדעת מה איכפת לכובש צפת, אילת ואבר-עגילה, שהפך בשנים האחרונות עסקן מפלגתי אפור. שווף-פנים עמד יגאל אלון על הבמה, התפלא במה מתעניין ה' נוער, אם אינו רוצה לשמוע על פוליטיקה. "אני לא אתחנף אליכם, יש בפי תוכחה קשה אליכם", הצהיר.

אחרי עשר דקות החל הקהל מביע אותות שיעמום. אולם יגאל אלון, המנוסה בטיפול בנוער, לא נבהל. הוא התקרב אל המיק' רופין, רעם לחוכו בקול צרוד: "חברייא! ההתעוררות היתה כללית, במשך עשר ה' דקות הבאות הקשיבו צעירי אחדות-העבודה לדבריו של אלוף האגדות.

האלוף סיפר לקהל בהתרגשות רבה מה איכפת לו: הפער. מה זה? הפער זה הכל, קבע יגאל. זה הבטחון וההרגשה והכלכלה וההתיישבות. "אנחנו שמנו מרכאות למלה ציינות", קרא אלון. "עכשיו הגיע הזמן להיות שוב פעם ציינים, אנחנו נסלק את המרכאות".

הרגע הגדול של הצעירים הגיע כשסיים האלוף את דבריו. הם פרצו בשירה מת-רישת-איוניים ומלאה-חשיבות של המגון ה' פלמ"ח, עמדו דום. לאכזבתם לא הקשיב יגאל לשיר, המשך להתרוצץ על הבמה. חיים גורי הציל את המצב. הוא תפס בידו את יגאל אלון, ביקש ממנו לכבד את ההימנון.

פירסומים סמטיסטיים לפרס. ב'

• קיבול האולם: 1600 מקומות.

בגליון זה פותח "העולם הזה" במפעל חסרת-קדים, לקראת הבחירות לכנסת הרביעית. החל מהשבוע ועד לערב הבחירות, יפורסם מדי שבוע טופס המאפשר לקוראי "העולם הזה" להשתתף במפעל

טוטו בחירות

1000 ל"י לפחות

עליך רק לנחש כמה צירים תקבל כל מפלגה בכנסת הבאה. אם ניחשת נכון, תוכל לזכות בכך של

ואלה תנאי התחרות:

- טוטו בחירות הוא גוף עצמאי, שבראשו עומדת ועדת נאמנים - רואה-חשבון מוספר, עורך-ידו ונציג "העולם הזה". כל טופסי הניחושים יושלחו לתיבת דואר מיוחדת, אשר מפתחה מופקד בידו רואה-החשבון, בפיקוח ועדת הנאמנים. ה' טפסים יופקרו ככספה מיוחדת בבנק. עד לסיום התחרות.
- מדי שבוע ייערך סיכום הניחושים שנתקבלו באותו שבוע, וייקבע מספר הצירים המסופע אשר זכתה בו כל אחת משלוש המפלגות שצערו אותו שבוע בראש המנחש אשר ניחשו קלע בדיוק למסופע זה - או התקרב אליו ביותר - יקבל פרס של 50 ל"י. אם יגיעו ניחושים אחרים כאלה, יוגרל הפרס ביניהם. קבלת פרס זה לא תספול את סקבלו מקבלת הפרס הגדול.

אל תתמהמה!

50 ל"י יוענקו לאחד נומשתתפי השבוע!

זאת עליך לעשות:

- נחש כמה צירים תקבל כל מפלגה בבחי' רות לכנסת הבאה, ורשום זאת בטופס ההש' תתפוט בכתיב-יד ברור, ללא מחיקות. צרף 500 פרוטה (אך לא ככולים) לפקודת העולם הזה בע"מ ושלח אותו במעטפה סגורה ל"טוטו" בחירות, ת. ד. 3306, תל-אביב.
- אם ברצונך לקבל אישור על קבלת ניחושך, מלא את שני הטפסים בצורה זהה ושלח אותם

גזור כאן ושלח-עוד היום!

ט ב 2

ט ב 2

טוטו בחירות של "העולם הזה" ת. ד. 3306, ת"א

שם השולח	שם השולח
כתובתו	כתובתו
הריני מצרף 500 פרוטה הזכות להשתתף בטוטו בחירות. הזוכה ייקבע ע"י ועדת-הנאמנים, לפי תנאי הטוטו. החלטת הוועדה אינה ניתנת לערעור. והרי ניחושני למספר צירי המפלגות:	הריני מצרף 500 פרוטה תמורת הזכות להשתתף בטוטו בחירות. הזוכה ייקבע ע"י ועדת-הנאמנים, לפי תנאי הטוטו. החלטת הוועדה אינה ניתנת לערעור. והרי ניחושני למספר צירי המפלגות:
המפלגה	המפלגה
א - מפא"י	א - מפא"י
ב - המפלגה הדתית הלאומית	ב - המפלגה הדתית הלאומית
ד - חזית דתית תורתית	ד - חזית דתית תורתית
ח - תנועת חרות	ח - תנועת חרות
מ - מפ"ם	מ - מפ"ם
פ - המפלגה הפרוגרסיבית	פ - המפלגה הפרוגרסיבית
צ - ציונים כלליים	צ - ציונים כלליים
ק - המפלגה הקומוניסטית	ק - המפלגה הקומוניסטית
ת - אחדות העבודה	ת - אחדות העבודה
המפלגה הספרדית הלאומית	המפלגה הספרדית הלאומית
האיחוד הלאומי הספרדי	האיחוד הלאומי הספרדי
ארגון ליכוד עולי צפון אפריקה	ארגון ליכוד עולי צפון אפריקה
רשימה צפון אפריקאית בלתי-תלויה	רשימה צפון אפריקאית בלתי-תלויה
תנועת עליה חדשה	תנועת עליה חדשה
התאחדות התימנים	התאחדות התימנים
ארגון הנכים ונפגעי הנאצים	ארגון הנכים ונפגעי הנאצים
הבונד	הבונד
הכוח השלישי	הכוח השלישי
תנועת המולדת	תנועת המולדת
כנסת ישראל העולמית	כנסת ישראל העולמית
מפלגת העבודה הערבית*	מפלגת העבודה הערבית*
חקלאות ופיתוח*	חקלאות ופיתוח*
רשימה עצמאית לערביי ישראל*	רשימה עצמאית לערביי ישראל*
הקירמה והעבודה*	הקירמה והעבודה*
השיתוף והאחווה*	השיתוף והאחווה*
קירמה ופיתוח*	קירמה ופיתוח*
סך-הכל 120	סך-הכל 120

* רשימה ערבית.

בן גוריון מביא קולות

ארגון ליכוד עולי צפון אפריקה - 3 קולות (2.7 אחוז)

פ - פרוגרסיבים - 2 קולות (1.8 אחוז), תנועת המולדת - 1 קול (1.9 אחוז), חקלאות ופיתוח - 1 קול (1.9 אחוז), עצמאות לערביי ישראל - 1 קול (1.9 אחוז).

בקלפי זו תפסה חרות שוב את המקום השני, דבר שיש לזקפו במידת מה על חשבון התלהבותם של חסידי חרות, שמיהרו להזעיק את חבריהם ברגעים האחרונים של הקלפי. בעיר החזיקה זו, זכו הציונים הכלליים למקום הרביעי, אך יתכן כי תוצאותיהם היו קצת טובות יותר אילו היו בוחרים נלהבים יותר להפגין את אהדתם למפלגתם.

הפרט המעניין ביותר הוא המקום הטוב שהשיגה מפ"ם במקום זה, בלי ספק הודות להתישבות העובדת המזדקקת במידה רבה לתחנת האוטובוסים של חדרה ולרחוב הראשי שלה. בעוד שלרוב כמעט צמודים אחוזי מפ"ם ואחדות העבודה זה לזה, הרי הפעם עלתה מפ"ם בהרבה על אחדות העבודה, שגם היא מפלגה התישבותית.

פרט חשוב אחר: כוחן הרב של הרשימות העדתיות במקום. אם יש בכך רמז לנטיה ארצית, הרי גם המפלגה הספרדית הלאומית וגם רשימתו של דויד בן-הרוש יעברו בנקל את אחוזי-החסימה, בעוד הרשימה המתחרת של האיחוד הלאומי הספרדי נראית חלשה, לא קיבלה אף קול אחד. בקלפי זו היו 13 רשימות שלא קיבלו אף קול אחד. ביניהן היתה מפלגה ותיקה אחת: מק"י.

★★★
כפריסבא: עזית מק"י

קלפי הנסיונית בכפרסבא הוצבה באותו יום בשעה 10 אחרי הצהריים. הפעם היה אחוז ההשתתפות נמוך יותר, למרות שהתנועה ברחוב וייצמן, הוא הרחוב הראשי - היתה רבה אף מן התנועה בעפולה ובחדרה.

סיבת הימנעות זו היתה נוצה באישישות בולטת של האוכלוסייה, בייחוד החתיקה. בין המתחכמים היה אחד ששאל מדוע אין חולית-קלפי נהגת להזעיק בכל מקום כמה מן המכובדים המקובלים על הציבור המקומי, כדי לפקח על עבודתה.

הוסבר לו כי הדבר אינו אפשרי, מכיון שאין החוליה מעוניינת לגלות מראש את מקום הקלפי, כדי למנוע השתתפות מאורגנת של מפלגה זו או אחרת. המתחכמת השתתף בהצבעה אחרי ששמע כי מערכת העולם הזה פנתה באופן פומבי לכל המפלגות, הציעה להן לשגר נציגים לפיקוח על הקלפיות ועל ספירת הקולות - בתנאי שהנציגים יתלח לחוליה מבלי לדעת מראש היכן תוצב הקלפי.

בכפרסבא חולקו 200 פתקיבוחר, והצביעו 115 איש, שהם 57.5 אחוז. מהם היו שניים פתקים לבנים. 113 הקולות הכשרים התחלקו כלהלן:

- א - מפא"י - 34 קולות (30 אחוז),
- ח - חרות - 32 קולות (28.5 אחוז),
- ק - מק"י - 12 קולות (10.5 אחוז),
- ב - דתיים לאומיים - 8 קולות (7 אחוז),
- צ - ציונים כלליים - 6 קולות (5 אחוז),
- ת - אחדות העבודה - 6 קולות (5 אחוז),
- המפלגה הספרדית הלאומית - 5 קולות (4.5 אחוז),
- מ - מפ"ם - 4 קולות (2.8 אחוז),
- הבונד - 3 קולות (2.5 אחוז),
- ארגון ליכוד עולי צפון אפריקה - 1 קול (0.9 אחוז),

תנועת עליה חדשה - 1 קול (0.9).

הדבר הראשון הבולט בקלפי זו, מלבד הקירבה הרבה בין חרות לבין מפא"י, הוא המספר הגדול שקיבלה מק"י, המופיעה כאן במקום השלישי. יתכן שיש קשר בין עובדה זו לבין המספר הגבוה של פועלי הדחק שהשתתפו בהצבעה. פרט מעניין שני, המצביע לאותו כיוון: הקולות שניתנו לרשימת הבונד, רשימה שמאלית אנטי-ציונית ואנטי-קומוניסטית.

מלבד האופוזיציה השמאלית, זכתה גם האופוזיציה העדית לקולות ניכרים. המפלגה הספרדית הלאומית תופסת מקום נכבד ברשימה, בעוד שהאיחוד הספרדי המתחרה שוב לא זכה אף לקול אחד. יתכן כי בין השאר גורם לכך ההבדל הקטן בין השמאל, והקושי שיש לבוחרים הפוטנציאליים של רשימות אלה להבחין ביניהן.

בעד רשימת ליכוד הצביע חייל אשכנזי, ששאל את חולית הקלפי: "מה שם הרשימה של בן-הרוש?"

14 רשימות, ביניהן הרשימה הפרוגרסיבית, לא זכו במקום זה אף לקול אחד.

כפרסבא: הסברה לעולה

עפולה: שומר מצביע בקלפי

מאחור התושבים החתיקים, דבר שיש לקחתו בחשבון בהערכת התוצאות. למרות זאת היה אחוז ההשתתפות הכללית גבוה למדי.

במקום מרכזי כזה, קשה לסחג את העוברים והשבים, ובין המצביעים היו בני כל השכבות: אנשים שיצאו מן החנויות הרבות שבסביבה, אנשים שהיו בדרכם אל האוטו-בוס הבינעירוני או ממנו, עולים חדשים מן השכונות החדשות של חדרה, ואנשי ההתישבות העובדת.

הפעם היו בין העוברים גם ערבים לא מעטים. למרות שהוסברה להם היטב מטרת הקלפי ואיתלותה, פחדו רובם להשתתף. כנראה מתוך חשש כי יש קשר בין הקלפי ובין השלטון. אולם מספר המצביעים הערבים עלה על השניים שהצביעו לרשימות ערביות, ומסתבר כי חלק מן הערבים נתנו את קולותיהם לרשימות כללי-ישראליות.

בקלפי של חדרה חולקו 170 פתקיבוחר, והוטלו לקלפי 109 פתקים - השתתפות של 64 אחוז. מבין אלה היו שלושה פתקים לבנים של נמנעים עקרוניים. מבין 106 הקולות הכשרים, זכו המפלגות לתוצאות הבאות:

- א - מפא"י - 34 קולות (31 אחוז),
- ח - חרות - 28 קולות (25.5 אחוז),
- מ - מפ"ם - 14 קולות (13 אחוז),
- צ - ציונים כלליים - 7 קולות (6.4 אחוז),
- ת - אחדות העבודה - 5 קולות (4.5 אחוז),
- ב - דתיים לאומיים - 5 קולות (4.5 אחוז),
- המפלגה הספרדית הלאומית - 4 קולות (3.6 אחוז),

אם יש קשר ישיר בין נאמו של מנהיג מפלגתי לבין תוצאות הבחירות באותו מקום? ומוכחת לשאלה חשבה זו, שכל מפלגה בעולם ובארץ מתחבטת בה. אולם נדמה כי הקלפי הנסיונית של העולם הזה תרמה השבוע למתן תשובה. התשובה: חיובית.

★★★
"עפולה - מבצר מפא"י!"

ביום השלישי שבוע שעבר הגיע דויד בן-גוריון לעפולה, במסגרת מסע-הנאומים האינטנסיבי שלו בצפון-הארץ. הוא לא ננס לויכוחים עם המפלגות היריבות. תחת זאת קרא למאזיניו להתבונן סביבם, לראות את התמורות המהפכניות שחלו בערים בשנים האחרונות. בן-גוריון הבטיח לעולים החדשים, שבאו בהמוניהם לאסיפה, הבטחות רבות: העלאת יהודים מארצות-האיסלאם, הקניית מקצועות יצרניים לצעירים חסרי-מקצוע, מתן דירות מרחות לעולים חדשים המטופלים בילדים רבים. הוא גם התקף בחריפות את ריבוי הרשימות בבחירות, טען כי לא יתכנו 26 שיטות שונות לגבי פתרון בעיות-היסוד של הארץ.

האם השפיעו דברי בן-גוריון? חמשה ימים אחרי הנאום, ביום הראשון, 20 בספטמבר, בשעה 12 בצהריים, הוצבה הקלפי הנסיונית של העולם הזה ליד תחנת-האוטובוסים המרכזית של עפולה, כדי לבדוק את התוצאות.

נתקבל רושם ברור כי יש קשר ישיר בין תוצאות קלפי זו לבין דברי בן-גוריון. הנקודות הבולטות:

- אחוז המצביעים בקלפי הנסיונית היה גבוה במיוחד, מפא"י צועדת בראש, עם 42 אחוז של הקולות, הרשימות החדשות לא קיבלו כמעט אף קול אחד, ואף לא אחת מהן הגיעה לאחוזי-החסימה.

הקתל היה מגוון מאד, כלל תושבי עפולה הישנה, עולים מעפולה העליונה, אנשי המשבים והקבוצים של הסביבה, העוברים בצומת חיונית זו בדרכם ממשקיהם לערים הגדולות וחדרה. בין הבוחרים היו גם נוסעים שאוטובוסיהם עברו בעפולה, עצרו שם לכמה דקות לפני המשיכם בדרכם. בקלפי זו חולקו 170 פתקיבוחר, והצביעו 125 איש - השתתפות של 73 אחוז - הגדולה ביותר מכל הקלפיות הנסיוניות עד כה. 7 איש הפגינו הימנעות עקרונית עלידי זריקת פתקים לבנים, פתקים בהם נמחקו כל הרשימות בועם ואף פתקים עליהם צוינו כמה רשימות, אולי הנוכחה לאי-אכפתיות. מבין 118 הקולות הכשרים, זכו הרשימות לתוצאות הבאות:

- א - מפא"י - 50 קולות (42 אחוז),
- ת - אחדות-העבודה - 25 קולות (20 אחוז),
- מ - מפ"ם - 13 קולות (11 אחוז),
- ח - חרות - 11 קולות (9.3 אחוז),
- ב - דתיים לאומיים - 7 קולות (5.9 אחוז),
- ד - אגודת ישראל - 3 קולות (2.5 אחוז),
- פ - פרוגרסיבים - 2 קולות (1.7 אחוז),
- צ - ציונים כלליים - 2 קולות (1.7 אחוז),
- ק - מק"י - 2 קולות (1.7 אחוז),
- המפלגה הספרדית הלאומית - 1 קול (0.8 אחוז),

תנועת עליה חדשה - 1 קול (0.8 אחוז), הבונד - 1 קול - (0.8 אחוז).

14 רשימות אחרות לא קיבלו אף קול אחד. בין מצביעי מפא"י היה אחד שרשם: "עפולה - מבצר מפא"י!" ושני שכתב: "למרות הכל, מפא"י בראש!"

ההערכת תוצאות קלפי זו, יש לקחת בחשבון כי הפעם מתבטא השקלה של ההתישבות העובדת מעל לממוצע הארצי, בעוד שבקלפיות קודמות, בערים ובכרכות, היה המצב הפוך. ההשתתפות המוגברת בקלפי נתנה אף היא את אותותיה בתוצאות. אחוז ההימנעות לא עלה, הפעם בהרבה מעל לאחוז המצופה בבחירות ארציות.

תנועת-חרות סכלה קשה בקלפי זו, דבר המעיד על חולשה מסוימת באזורי ההתישבות. אולם מכיון שרבו המצביעים מקרב העולים החדשים, אין זה הסבר מלא, ומתקבל על הדעת כי השפעתו האישית של בן-גוריון גרמה אף היא לירידת אחוז חרות, שירדה זו הפעם הראשונה ממקום שני למקום רביעי ברשימה.

★★★
חדרה: מפ"ם במקום השלישי

קלפי הנסיונית בחדרה הוצבה באותו יום ראשון, 17 בשעה 3.30 אחרי-הצהריים, ברחוב הראשי, בקרבת תחנת-האוטובוסים המרכזית.

חולית-הקלפי היה הרושם כי אחוז המצביעים מקרב העולים החדשים שקיבלו את פתקיבוחר היה גבוה יותר

ריבוי הרשימות בבחירות. הדרך הברורה: בחירות איזוריות. על אף השיגרה הרגילה, לא התעלם פרס מקריאות-הביניים. כשלא שמע אותן היטב, ביקש מן הקהל לחזור עליהן. התפלאת ילדה צעירה, שאביה לוקח אותה עמו כל שבת לאסיפת-בחירות אחרת: "תראי, מה שם הרשימה של בן-הרוש?"

לקהל, "ישראל", קבע פרס, "היא הראשונה בשבח איתמותת הניגוקות, פיתוח, קצב דינאמי, אורח חיים. אצלנו כדאי לחלות יותר מאשר בכל ארץ אחרת." מתח פרס את הקהל בחיוך מסוים. "כי בישראל יש בממוצע פחות חולים על כל רופא מאשר אפילו בארצות-הברית." מרבית הנוכחים, חברי קופת-חולים, חייכו.

המנהל הקודם של משרד הבטחון, ניסה לשכנע 300 מבוחריו מדוע מפא"י טובה יותר ממפלגות אחרות. הסיבה: כל הארץ חים של הממשלה מתפעלים מקצב ההתפתחות של המדינה; יש סטאטיסטיקות, לפיהן ישראל היא אלופת העולם בכמה שטחים חשובים. השטח הראשון: הבטחון, אותו מכיר פרס היטב ומקרו.

שבת בבוקר הופיע גיבור בטחון אחר לפני הקהל. הוא לא הביא עמו לאסיפה חבורות של ילדים, העובד זחאק עם קהל מבוגר, מדוירי בטחון הנפגשים בצפון תל-אביב. סניף מפא"י בצפון תל-אביב לא יכול היה להתחיל את האסיפה בזמן שנקבע מראש. כי האולם המכיל 660 מקומות היה ריק, הקהל לא מיהר להשכים לאסיפת פוליטיות. באיחור של חצי שעה נוכחו המארגנים כי חצי האולם מלא, לא התחשבו בספסלים הריקים ביציע. שמעון פרס,

השכונות מלאה הארץ שמועות שפשוטו מפה לאוזן, עברו בהרפתקאות ממקום למקום ומעיר לעיר. במרכזן עמדה תקרית מחפירה ומצערת, שקרתה בשעת הלוחית הממלכתית של סגן יושבראש הכנסת, ישראל רוקח המנוח.

העתונות קשרה, כרגיל, קשר של שתיקה מסביב למאורע זה. אולם בהעדר תיאור אחראי של התקרית ורקעה, החלו השמועות להתנפח, לקבל ממדים דמיוניים. היתה צפויה סכנה כי יהפכו במהרה נושא

למלחמת-הבהירות. "דבר", העתון היחידי שכתב על התקרית בלשון רמוז, אף פתח לכך את השער.

"העולם הזה" אינו מאמין כי השתקת תקרית, תהיה מצערת כאשר תהיה, משרתת את ענין הציבור, או את כבוד המת. רק תיאור אחראי יכול לשים קץ למסע הלחישות, ולמנוע פתיחת היות חדשה, מבווערת במיוחד, במאבק המפלגתי. בהתאם לכך קיבל "העולם הזה" על עצמו לפרסם את העובדות כהוותן.

מה קרה בשעת הלוחית של ישראל רוקח ?

התקרית העגומה

עולמית. "היא חיללה את כבוד אביה!" האשים הוא כמלים ברורות את הבת, שגרמה לתקרית.

★ ★ ★

עסקן-ציבור מלידה

כ ? התקרית לא היתה מעוררת התרגשות כה רבה בקרב החוגים הקרובים לצינונים הכלליים, לולא החזירה לזירת היותו הציבורי את המאבק הפנים-מפלגתי שהעביר על ימיו האחרונים של רוקח.

קשה להניח כי היה קשר כלשהו בין מאבק זה לבין מותו של האיש, בן למשפחה אשר כמעט כל בניה לקו במחלות-לב. אביו של רוקח ואחיו הצעיר, יוסף, נפטרו ממחלה זו. אחותו, מרים כץ, לא השתתפה בהלחיה בגלל אותה מחלה, ודודתו של רוקח מתה השבוע, כאשר קיבלה את הידיעה על מותו.

אולם אף אם אין כל קשר בין מותו בלא-עת של האיש ובין ירידתו הפוליטית, הרי עצם המאבק שקדם למותו, ושהסעיר אנשים רבים במפלגה, לא ניתן לשיכחה בנקל. זאת היתה הסיבה שמעשה של לוייה מצא השבוע הד כה רב, אפילו בין אנשים אשר גינו אותה ומתחו ביקורת על אופיה.

המאבק המר בין רוקח לבין מנגנון המפלגה היה תוצאה הכרחית מאופיו — וכל חייו הובילו לקראת התנגשות עגומה זו. היתה זה רק סיומ של התפתחות שהחלה עם נעוריו של רוקח עצמו.

ישראל הצעיר הריח את ריח העסקנות עוד בבית אביו העשיר, שמעון, כאשר שכב בעריסתו בנחה-צדק לפני 63 שנה. הוא היה עסקן ציבור כמעט מלידה. אך סגנונה של עסקנות זו היה שונה מזה שהשתלט בארץ בסוף ימיו.

רוקח האב ניהל את מרבית עניני הציבור של הישוב היהודי ביפו. הוא לא עשה זאת בדמוקרטיה רבה. כאיש מכובד, בעל כעמו, התרגל לכך שדעתו תכריע בכל דבר. אחת ההחלטות הראשונות של ישראל הצעיר היתה כאשר נכח בוויכוח בין ספרדים ואשכנזים, שרצו להקים בתי-חולים נפרדים. אביו, שהיה ראש לשכת שטרנצ'יון של בני-ברית (שעל שמה נקראת כיום הספרייה העירונית הגדולה של תל-אביב) לא התחכם, הודיע להם פשוט כי הוא החליט שיקימו בתי-חולים משותף.

★ ★ ★

העירייה מעז לכך

א חרי ניהל את העירייה הנודת-חשמל בטכניון של ציריך בשחייך — אליו נשלח לבדו בגיל 13, ושם נשאר כל ימי מלחמת-העולם הראשונה — ניסה הצבר הצעיר לפתח חברה לצרכי חשמל. אולם במהרה החליט כי אינו מתאים למסחר. הוא התמסר לעניני ציבור, השאיר את המסחר לאחיו, יצחק, שהתעשר בשעה שישאר רוקח עצמו נשאר חסר-רכוש כל חייו.

הצעיר הנמרץ מצא חן בעיני מאיר דיזנגוף, שליט האגודתי של תל-אביב. הוא הפך אותו לסגנו ולמבצע החלטותיו. מאותו רגע היתה עליותו של ישראל רוקח מהירה. אחרי מות דיזנגוף, ומינויו לראש-העיר מטעם מושל-המחוז הבריטי בניגוד לדעת רב חברי המועצה (העולם הזה 1146), הפך רוקח שליטי-יחיד של עירית תל-אביב.

הוא ניהל את העיר ביד חזקה. לא היה פרט שהיה קטן משיטתו בו אישית. מטבעו לא היה מסוגל להשאיר שום החלטה בידי זולתו. כל ציף נזקק לחתימתו האישית. הוא לא חתם על שום מכתב מבלי לקראו בהקפדה. הוא לא התיר את הדבקתה של שום מודעה עירונית, מבלי שיעבור עליה אישית. אצל רוקח לא היתה שום פרוטקציה — לא מפלגתית ולא משפחתית. אשתו החיננית, אסתר, נזהרה לכל לבקש ממנו כל טובה הנוגעת לעירייה: אם רצתה משהו, פנתה למישהו אחר, בהיותה בטוחה שבעלה יסרב לה פן יחשד כנוטה-חסד.

כך נתגבשה דמותו של רוקח. העירייה היתה מקצועו, חובבותו, משפחתו, והתוכן היחיד של חייו. לא היה לו ענין בשום דבר אחר. הוא עסק בעניני העירייה שבעה ימים בשבוע, מבוקר עד ערב. את בתו השניה קרא על שמה, עירי. את ההובי היחיד שלו — לצאת בשבת בבוקר עם בנותיו לקטוף פרחים בקרית-מאיר — הפסיק ברגע שסבר שהבנות גדלו דיין כדי ללכת לבדן.

שגעון-יחיד זה של רוקח לעניני העירייה הטביע את רושמו על המצב בבית. הרי משפחה, במובן הרגיל של המילה, לא היו קיימים מעולם בדירה השכורה, בת ארבעת החדרים, בה גרה משפחת רוקח בשדרות רוטשילד, תל-אביב, עד היום.

סיפרה השבוע לוייה: "אחותי ואני היינו מחכות לו עד השעות הקטנות של הלילה. כשאבא היה בא, סוף-סוף, היינו אומרות לו רק לילה טוב, כי הוא היה מאד עייף. בליל שבת היה מביא הביתה ערימה גדולה של תיקים, מסתגר כל השבת בחדרו ועובד עליהם. אשתו העסיקה את עצמה בעבודה ציבורית משלה, במוסדות למען ילדים נפגעי-גורל, הפכה אישיות ציבורית בזכות עצמה. הבנות נשאר ללא מסגרת משפחתית קבועה בשנים הרכות של התבגרותן, דבר שבלי ספק השפיע על עיצוב דמותן. לוייה, הבכורה, נישאה בגיל צעיר מאד, התגרשה ונישאה לשמואל כץ, לשעבר ממפקדי אצ"ל, שגם ממנו התגרשה.

★ ★ ★

האיש החזק, ברי מנגנון

ב היותו בטוח בשלטונו המוחלט בתל-אביב, היה רוקח מבצר הימין של הישוב דאז — ציבור שנשען על איכרי המושבות והפרדסנים. ציבור זה, שהיה חזיק בארץ, בו

ה טכס הממלכתי נסתיים. גופתו של ישראל רוקח, עטופה בשחורין, הורדה לקבר בבית-הקברות הישן ברחוב טרומפלדור בתל-אביב. אחי המנוח, הפרדסן יצחק רוקח בן 65, סיים את אמירת הקדוש לזכר אחיו, שהלך לעולמו בגיל 63.

אטאט החלו הנוכחים, עשרות כוודות של בני המשפחה, חברי-כנסת וראשי מפלגת הצינונים הכלליים, לנוע לעבר שער בית-הקברות, אל הרחוב בו עמד עדין חלק מקהל האלפים שליחה את ארונו של סגן יושבראש הכנסת.

מן השער יצא חברי-הכנסת יוסף ספיר, המועמד מספר 3 של רשימת הצינונים-הכלליים הולכת מאחוריו. בגיססה טבעית, עמד בצד, על מנת לתת לאלמנת המנוח ולבתו הבכורה לעבור על פניו.

ואז קרה המאורע שהפך שיחת השבוע. קיימות לגביו שתי גרסאות שונות. גרסתה של לוייה רוקח, 25: "ראיתי את ספיר עומד. ניגשתי אליו וסתרתי על פניו." גרסתו של ח"כ ציוני-כללי: "לוייה ניגשה אל ספיר והחלה להטיח בפניו דברים נרגשים. לפתע הרימה את ידה כדי לסטור על פניו. ספיר תפס את היד באחירי!" גרסתו של ח"כ אחר: "לא הבחתי בכלום. ראיתי לפתע ששני אנשים מובילים את ספיר, שהיה חיוור כסיד. חשבתי שהוא התרגש מקבורת חברי-המפלגה והרגיש ברע."

★ ★ ★

מה המריץ את לוייה ?

מ ה המריץ את לוייה רוקח לגרום לתקרית מחפירה זו, שרבים ראו בה חילול כבוד המת? גם על כך קיימות גרסאות שונות, המעידות על יחס שונה לבעלת התקרית.

הגופה מורדת לקבר והגולל נסתם לעיני אלמנת המנוח

גרסתה של לוייה, צעירה תמירה, רוה, המסרקה את שערך בצורה קפדנית אחורה: "היו לי שתי סיבות לטסירה. קודם כל, פניתי יום לפני ההלחיה אל נשיאות הכנסת ודרשתי שיודעו בשם המשפחה לספיר ולסרלין שלא יתקרבו לארון אבי. סרלין באמת לא בלס, ולא ראיתי אותו. אבל ספיר בא להפגין. שנית, ספיר גרוע מסרלין. סרלין הוא זאב בעור זאב, אבל ספיר הוא זאב בעור כבש. הם מיררו לאבי את החיים וזה קירב את צגו."

לא יוסף סרלין ולא יוסף ספיר היו מוכנים להגיב אף במילה אחת על דברי לוייה. "איננו מוכנים ששמנו יופיע אפילו במסגרת אחת עם דבריה", אמרו. רק דבר אחד הדגישו: נשיאות הכנסת לא פנתה לאיש מהם, לא מסרה על פניה שבאה, כביכול, מצד משפחת רוקח.

עסקנים ציכיים אחרים היו פחות מאופקים. במקרה הטוב ביותר הגדירו את לוייה רוקח כצעירה מבולבלת. בלתי-אחראית, שאינה שולטת בעצמה, אינה יודעת מה היא עושה. "יש לה הרגשת-אשמה", טען אחר מהם. "היא יודעת בעומק לבה כי היא גרמה לאביה יותר צרות מאשר כל עניני המפלגה." הם סיפרו כי רוקח, שברוך כלל לא נהג לדבר על עניני הפרטיים, התפרץ פעם בשיחה עם איש-מפלגה: "עזוב אותי, יש לי מספיק צרות בביתו!"

היו גם עסקנים ממורמרים, שהתקיפו את לוייה בלשון חריפה עוד יותר. "היא רצתה לעשות לעצמה פרסומה", טען מנהיג ציכיי חשוב. הוא אף הזכיר את שמו של הרוסטרטוס, היווני מאפיוס ששרף את מקדש דיאנה, אחד משבעת פלאי-העולם, כדי לזכות בפרסומה

מעומק לבו לשמאל, שהיה מורכב מעולים שבאו אחריה, התחסס אליו בגישה פיאודלית מסוימת. רוקח, האיש החזק של תל-אביב, האדם הנגזר שלא היה לו שום כושר, הפך מלכו הבלתי-מוכתר של ציבור זה. את שותפיו חיפש בין בני-המושבות העיר לים ברשויות המקומיות. אחד מאלה היה יוסף ספיר, הצעיר ממנו בשש שנים. הוא עזר לו להיבחר לראשות עיריית פתח-תקוה, לא תיאר לעצמו שיבוא יום וספיר יהפוך יריבו ויורשו.

אף שרוקח שנה עניני מפלגה, הבין כי מול השמאל המגובש אין סיכוי לפדרציה של ראשי עיריות וגופים כלכליים ימניים. לכן הצטרף לציונים-הכלליים, שהיתה אז מפלגה קטנה ושנמצאה בשפל המדרגה ב-ארץ. רוקח נחשב לאיש-החזק של המפלגה, לדובר הימין, לנציג החתיקים, העיריות והפרנסות.

כוח זה היה מבוסס על שני נתונים: אופי יו המוצק של רוקח עצמו, והעובדה ששלט על עמדת-הכוח המרכזית של המפלגה, היא עיריית תל-אביב.

אולי בשל כך זילזל רוקח בצורך לדאוג לעמדתו בתוך המפלגה עצמה. הוא היה בטוח לחלוטין בכוחו, לא העלה על דעתו שהמפלגה תוכל אי-פעם להתקיים בלעדיו. מאחר שזילזל באנשים שנפלו ממנו מכל הבחינות, גם לא השתדל להתניף להם, ל-העמיד פנים כשואל לעצתם, להכניס נאמנים אישיים למנגנון, ולעשות את שאר הדברים המבטיחים בישראל את עלייתו של עסקן מפלגתי.

שותפו הצעיר, יוסף ספיר, פקח מבחינה זאת הרבה יותר. הוא דאג למקום במפלגה, עלה בה בהתמדה, השתלט בהדרגה על מנגנונה.

★ ★ ★

נגד ריקוד בשתי התנוות

עם היבחרו כחבר הכנסת הראשונה, לא נטש רוקח את העירייה. הוא

קיבל על עצמו את המעמסה הנוספת, כיהן בשני התפקידים כאילו היה זה דבר מובן מאליה. מדוע עשה משהו זה? אחרי הבחירות לכנסת השנייה, בה עלו הציונים-הכלליים במפתיע לטיעה גדולה של 23 חייכים בגלל שיטותיו של דוב יוסף, החליט דויד בן-גוריון להרכיב עמם קואליציה. כדרכו, החליט בן-גוריון גם מי יהיו השרים של שותפיו. את רוקח, אותו העריך כאדם הגון וישר, מינה לשר הפנים. יתכן כי בסתר לבו הבין שכדאי להזיז את האיש מעמדתו בעירייה, למען העתיד. הצ"כ לא יכלו לסרב, רוקח הפך שר. הפעם לא יכול היה רוקח לקבל על עצמו תפקיד שלישי. הוא לא יכול היה להיות גם שר-פנים וגם ראש-עירייה. הוא התפטר מן העירייה. בלי כל ספק האמין כי זוהי התפטרות זמנית, וכי יחזור לעירייה בתום תקופת כהונתו בממשלה. לא רוקח — ולא רבים אחרים — תיארו לעצמם שמישהו יוכל לבלום את דרכו חזרה.

זאת היתה הטעות הגדולה בחייו של רוקח. האיש שבא במקומו, חיים לבנון, היה עסירי בלתי-יודע, שלא בלט מסבעו. הוא לא עמד אפילו במקומות הראשונים של רשימת מפלגתו; לעירייה, כאשר נתמנה, האמינו הכל כי לא יהיה אלא ממלא-מקום זמני, שישמור על העמדה עד לשובו של הבעל הטבעי.

לבנון הוכיח במהרה כי הזלזול ביכולתו היה מוטעה. אף שלא היה אדם זוהר, היה איש-ציבור מנוסה, פיקח, בעל כושר רב לקשור ולרכוש ידידים. לרבים הוכיח את הארי טרומן, העסקן הבלתי-יודע שהפך לפתע אחד מגדולי העולם עם מותו של פראנקלין דלאנו רוזבלט.

המעשה שהפך שגיאה זו לסופית ובלתי-ניתנת לתיקון נבע אף הוא מסבעו של רוקח. הוא האמין בצורך לאפשר נשואין אזרחיים. כשרהפנים, לא הסתיר דעה זו. אלא ביטא אותה בחריפות. בזאת נכנס לרשימה השחורה של הדתיים. לשון-המאזניים בכל קואליציה עירונית תל-אביבית.

בעוד שרוקח השניא את עצמו על הדתיים, דאג חיים לבנון להבליט בכל הזדמנות את העובדה שהיה פעם בחורי-שבעה, וכי הוא קשור בדת ישראל בכל נימי נפשו. היה זה פרט שנועדה לו חשיבות רבה, בכוא היום.

היום בא כאשר התפרקה הקואליציה. רוקח התנגד לדעתם של חברי-מפלגתו, שהציעו לפרק את הממשלה שמונה חדשים לפני הבחירות, כדי לזכות ערב הבחירות במעמד אופוזיציוני נוח. "אי-אפשר לשוואן את העוגה הממשלתית כל השנה ולצעוק שאנחנו רעבים ביום הבחירות", טען בהגינותו הרגילה.

גם אחרי שהצ"כ פרשו ברנע האחרון-משמש את הממשלה, על רקע התנגדותם לערעור היועץ המשפטי על פסק-דין קסטנר, דאג רוקח כי המפלגה לא תתקף את מפא"י בצורה חריפה מדי. כאשר החליט הבוקר, עתון הצ"כ (שמספחת רוקח שלטה עליו מבחינה כלכלית) לפרסם ערב הבחירות סירת-גילויים על הרכב השב, התנגד רוקח להדפסתה. הוא טען כי אין למפלגתו הזכות המוסרית לפרסם ערב-הבחירות דברים שהשלימה עמם בשעה שישבה בממשלה.

הפעם לא נתקבלה דעתו של רוקח. רק כאשר טילפן משה שרת, או ראש הממשלה, אישית אל ראשי הצ"כ והודיע להם שאם יפורסם המאמר לא יוכנסו לעולם לשום קואליציה ממשלתית, החליטו הצ"כ לחתור.

★ ★ ★

רמעות בתום נאום בכנסת

למחרת הבחירות ניגשו הצ"כ להרכיב מחדש את הקואליציה העירונית בתל-אביב. הכל היה תלוי בקולות הדתיים, שיכלו להכריע את הכף בין ראש-עיר צ"כ, או ראש-עיר מפא"י (המועמדת: גולדה מאיר). הדתיים החליטו במפתיע לתמוך בצ"כ — בתנאי שראש-העירייה לא יהיה רוקח החילוני, שהומיע בראש רשימת הצ"כ לעירייה, אלא חיים לבנון.

התלבן פוליטי זה, שהיה טבעי למדי באחירת הארץ, נתקבל במוחה הבלתי-פוליטי של ליויה רוקח הצעירה בצורה אחרת. התמרמרה היא, השבוע: "זה הכל שקר. לבנון עשה קנוניה עם הדתיים נגד אבא!"

דבר אחד ברור: מאיתו רגע איבד ישראל רוקח את עולמו, הפך ח"כ רגיל (בתיספת תואר סגן יושב-ראש הכנסת, שאינו מביא עמו כוח מעשי). מכיוון שמעולם לא היה לו עיסוק אחר מלבד עירייה, ולאחר-מכן משרד-הפנים, נשארו חייו עתה ריקים מתוכן.

מאותו רגע החלו גם היחסים בין רוקח לבין חיים לבנון להתחדד. לבנון, שהתרגו על התפטרותו החוזרת-ושונת של רוקח עליו ועל העירייה, סירב להזמין את רוקח לנאום בעצרת החגיגית של יובל תל-אביב, לפני כמה חדשים.

רוקח נעלב, אך לא הודה על כך בפומבי. הוא נשאר בירושלים, נאם אותו יום בכנסת

ליויה רוקח (בחולצה לבנה) ליד הקבר

על תקציב משרד-המשטרה. ספרה על כך השבוע חברת-הכנסת השלישית שושנה פרי סיץ: "רוקח עלה על הבמה כשהוא נרגש מאד. באותו רגע ראיתי את ח"כ ישראל גוריי, איש מפא"י, שגם הוא היה פעם חבר מועצה (בשם גורפינקל). אמרתי לו: גוריי, איך מפלגתך לא פוצה פה נגד ההתנכלות של לבנון לרוקח? גוריי התבייש ואמר: גב-רת פרסיץ, אנחנו חיים בג'ונגל מפלגתי, מה אני יכול לעשות? אולם כשרוקח ירד מדוכן הנואמים, פתח פתאום יושב-ראש הישיבה, ח"כ מפא"י ישראל ישעיהו, ובירך את רוקח לרגל חגה של תל-אביב. לרוקח היו דמעות בעיניו. היו אלה רגעי הג' דולים האחרונים."

עם התקרב הבחירות החדשות, לא נואש רוקח מלחזור לעירייה. הוא הזמין אליו את החייכים יוסף ספיר, יוסף סרליץ, עזרא איכילוב, זלמן סוואייב ואלימלך רימלט. הם סירבו להציגו בראש הרשימה. הסביר ספיר לרוקח: "אילו היו בחירות אישיות לראשות העיר, היה צורך בשיקול נוסף. אולם במצב הנוכחי, אין טעם להחליף את לבנון."

רוקח לא קיבל את הצעת ידידיו, שיעצו לו להופיע לעירייה ברשימה עצמאית משלו. הוא יזע כי ספיר-סרליץ השתלטו על המפי לגה, הוא השלים עם גורלו. עתידו הפוליטי נראה כחסרת-תקוה. ומכיוון שלא היו לו חיים אחרים, נראה כל עתידו קודר.

גם אז לא שכח את חבריו. כאשר שמע כי ספיר-סרליץ החליטו לטק מרשימת המפי לגה לכנסת את שושנה פרסיץ ואת שמחה בבה, ולהכניס במקומם את נאמניהם, נודע זע. הוא מיהר בעצמו אל ועדת-המינויים, ניסה להציל את שני חבריו החתיקים, כאשר דמעות בעיניו. הוא לא הצליח להזיז את הדור החדש של העסקנים. ברנע האחרון פנה לפרץ ברנשטיין, שגם השפעתו במפי לגה ירדה לנקודת-האפס, הציע לו גיטסה של יאוש: לאיים במשותף בהתפטרות מן המפלגה, אם לא תוחזר פרסיץ לרשימה. ברנשטיין, שהכיר בעובדות החדשות, סירב.

רוקח נכנע, שוב לא נטל חלק במלחמת-ההשמצות שהתפתחה בין שושנה פרסיץ וצמרת המפלגה.

★ ★ ★

מה נאמר בצוואה?

כך הגיע הערב הטראגי. רוקח לקה בהתקפת-לב שניה וקטלנית. את הראשונה סבל סמוך לבחירות לכנסת השלישית, בתקופה שלמונים — שזהותם לא הובררה עד היום — הגיעו פצצה בפתח דירתו.

ד"ר לוי עפרון, רופאו הפרטי, העביר אותו לבית-החולים הודסה. מה שקרה לאחר מכן הפך לתעלומה הבלשית של השבוע: תעלומת הצוואה של רוקח.

רוקח שכב בחדרו בבית-החולים, לא אמר דבר. כאשר היה ברור גם לו כי סופו מתקרב, קרא אליו את עפרון, לחש באוזנו כי השאיר בביתו מכתב-צוואה המיועד לאחיו. עפרון לא השתהה. הוא לקח את ליויה, נסע עמה לדירה. שם מצאו את המכתב, אותו מסר הרופא לליויה. הבת הבכורה היתה היחידה שקראה את הצוואה. היא סגרה אותה במעטפה, חזרה לבית-החולים. שם מצאה כי אביה נפטר בינתים.

בבית-החולים כבר החלו הענינים המפלגתיים לחזור לטראגדיה האישית. המכוניות של ראשי העסקנים הצ"כיים כבר עמדו לפני בית-החולים. בפתח החדר פגשה ליויה את חיים לבנון. לאחר מכן סיפרה כי לבנון רצה לקחת את ההלחיה תחת חסותו, אך שהיא סירבה אפילו להיפגש עמו, דרשה ממנו שלא יתערב בכלל בסדרי ההלחיה. לבנון נפגע קשה. יצא למסדרון, אמר שם לאחד החייכים של הצ"כ: "יש לי איזה הרגשה מורדת של אשמה."

היתה זאת הרגשה כללית אצל אותם העסקנים שהעריכו את הגינותו של רוקח על אף כל המאבקים המפלגתיים, נוכרו עתה, ליד מיטת המות שלה, עד כמה סבל האיש מן התהליכים הפוליטיים שגרמו לירידתו.

אולם הענין לא נגמר עם הרגשה קודרת וטובעת זו, שהעידה על הרגש האנושי של בעליה. כי בינתים התדרדר הענין לרמה נמוכה יותר, עבר לפסים שהובילו במישרין לתקרית הנספדת ליד הקבר. עוד באותו ערב נפוצה שמועה כאילו הורה רוקח בצוואתו שארוננו לא ינשא בידו עסקנים, אלא רק בידו צעירי מכובד וזבולון. האמת היתה שרוקח אמנם ציחה שהארון ינשא בידו הצעירים, אך לא העיר מאומה על השתתפותם של עסקני-המפלגה.

הדבר לא מנע את התפשטות השמועה, שהפכה מיד סיסמה במאבק הפנים-מפלגתי.

★ ★ ★

פלישה לבית-הקברות

משך יומיים דיברו יותר על הצהאה מאשר על האבל. מטבע הדברים, התרכזו שמועות אלה בעיקר מסביב לשושנה פרסיץ, שהפכה האויבת מספר 1 של ספיר-סרליץ.

לפי גירסה אחת, הפיצה פרסיץ בין מכריה קטע מן הצהאה שבו דובר, כביכול, שעסקני המפלגה לא יישאו את הארון. אחד העתונאים אף טען כי פרסיץ הקריאה קטע כזה באוזני נשיאות הכנסת, שקיבלה על עצמה את האחריות לעריכת ההלחיה הממלכתית של סגן-היושב-ראש. לפי גירסה אחרת, לא קראה מתוך הצהאה, אלא מתוך מכתב פרטי של רוקח שכאילו נשלח אליה.

פרסיץ עצמה הכחישה את הכל בתוקף. אמרה היא, השבוע, לכתב העולם הזה: "לא החזקתי מעולם בידו את צהאת רוקח או כל טכסט אחר שכתב בענין זה." אויביה בצמרת המפלגה הכחישו את ההכחשה, טענו כאילו ראו את פרסיץ מהלכת כשבידה טכסט של רוקח.

אולם הצימא לא נשארה בידו פרסיץ. משפחת רוקח עצמה ערכה הפגנה שקטה אך חריפה, כאשר החרימה ביום השני את ישיבת-האבל של עיריית תל-אביב, מפני שנוהלה בידו חיים לבנון. לא רק ליויה, אלא גם אסתר ויצחק רוקח, נמנעו מלהופיע.

לפי כל הסימנים, לא היה זה עדיין סיומ הפרשה. נראה כי מניו וגמור עם בני משפחת רוקח להפגין את התמרמרותם נגד ראשי הצ"כ, עליהם הם מטילים את האחריות לכאון אבי משפחתם בימיו האחרונים. התקרית בבית-הקברות היתה רק התחלה.

• היה זה בתקופה בה הונחו הפצצות במערכת העולם הזה ובדפוס שלו, והיתה קיימת אז טברה שיש קשר בין תקריות אלה.

בקרו

חיים על-חשבון המת

ביקור הגברת הזקנה תורגם עלידי חיים גורי לעברית, בשביל התיאטרון הקאמרי. היה זה לפני שנתיים, כאשר שחקני התיאטרון התכנסו לחזרה הראשונה על מחזה זה, בו נודע התפקיד הראשי לאורנה פורת, בכימויו של יוסף מילוא. חזרה ראשונה זו הייתה גם האחרונה. באותו רגע פרץ המרד הגדול בהקאמרי, והחזרה הייתה פעולתו הראשונה של האחרונה. חזרה ראשונה זו הייתה גם האחרונה. באותו רגע פרץ המרד הגדול בהקאמרי, והחזרה הייתה פעולתו הראשונה של האחרונה. חזרה ראשונה זו הייתה גם האחרונה. באותו רגע פרץ המרד הגדול בהקאמרי, והחזרה הייתה פעולתו הראשונה של האחרונה.

עילת מחזהו של פרידריך דירנמאט הי שתייצא מתחוללת בעיירה האירופית הקטנה והמדוללת גילן. העיירה כולה — שמרבית תושביה מתפרנסים מקרן הסיוע למובטלים — נמחמת המחולק לנצרכים — מצפה בנשימה עצורה לבואה של המיליונרית קלייר זאנאסטיאן (אלישבע מיכאלי), בתייעירה שיצאה לעולם הגדול והתעשרה.

דום פאראגואאיוס עם נבל, למדינה ה-50

מסורת הומאניסטית. בראהם חיבר כאן קארטוט. גסט לן כאן לילה אחד. ערכים אלה מחיבים! זקנה אקטואלית. הסוף הוא ברור ובלתי נמנע. מסכם את המצב מנהל הגימנסיה המקומית, נושא דגל התרבות וההומאניזם במקום: "יהרגו אותך. ידעת זאת מתחילה. אף אתה ידעת זאת מאז ומתמיד, אפילו שום אדם בגילן אינו רוצה להודות בכך. הועמדנו בנסיון גדול מדי, ועניינו הוא מר מדי. אבל אני יודע יותר מזה: גם אני אתן את ידי לכך. אני חש כיצד לאסילאט אני הולך ונעשה לרוצה. אמונתי באדם, בהומאניזם — היא חסרת אונים."

בישראל, בה שופים השברולטים המצווחים בכבישים, בה מתחרים בתייהפאר זה בזה במספר קומותיהם ובה הפכה התמיכה הכלכלית במחוק למקור עיקרי להעלאה תמיכית של רמת-החיים של חלק מסוימים מאד באוכלוסייה, ביקור הגברת הזקנה הוא ביקור אקטואלי בהחלט.

אורחים

דיפלומטיה ברהמית

לא תמיד לבש לואיס אלברטו דל פאראנה בן ה-33 את מכנסי הבר הרחבים ואת השמית כה האינדיאנית הצבעונית על כתפיו. היו זמנים — לפני שמונה שנים — בהם לבש מעיל שחור, מכנסיפסים ותפתישרחלים מבחיקים בלבונם, ושימש כמזכיר ראשון בשגרירות פאראגואי. אלא שהדיפלומטיה נראתה לו, משום-מה, מעניינת פחות מהי חיים הברהמיתים של זמר-נודד.

הוא ביקש, אפוא — וקיבל — את תמיכתה החד-פעמית של ממשלת פאראגואי ב-12 אלף דולאר, והקצבה חודשית נוספת של 210 דולאר לחודש. בכספים אלה קיבץ לעצמו להקה הכוללת את אחיו הצעיר ושני מנגנים נוספים, בתוכם אחד הפורט על נבל אינדיאני. מאז עברה הלהקה 7 שנים, 11 מיליון טפסיתקליטים ו-49 מדינות. ישראל, בה תופיע להקת לוס פאראגואאיוס בשבוע הבא, תהיה המדינה ה-50.

מאחורי הקלעים

עוד סרט ועוד סרט

סרט ישראל, נוסף על אלה הנמצאים בשלב מוקדם של תוכנון, יוצר בקרוב בימיו של הבמאי האוסטרי הנס יראי הי שוהה עתה בישראל לפי הזמנת תיאטרון אהל. יראי, במאי סרטים נודע בצד תפקידו כמנהל האקדמיה לתיאטרון מיסודו של ריינז דהרט, קיים כבר מספר התייעצויות עם ה"יצרן האנגלי גוסקין ועם התסריטאי הישראלי משה הדר, המתכוננים להפיק את הסרט נגרת הטל, לפי תסריטו של הדר. אגב, גוסקין והדר הם הבמאי והמחבר של סרט ישראלי אחר, קומדיה, בהשתתפותו של חיים טופול מבצ'לירוק. בינתיים, ממשיך יראי בחזרות על הצגת החייל סנקה, מאת גיאורג קיזר באהל. הצגת-הבכורה של הי מחזה תתקיים במוצאי ראש-השנה, כשלאה דגנית הוזרת אל קהל האהל בתפקיד בעלת בית-גיישות יפאני. . . . שלושה מחזות בקוריים יועלו בעונה זו על בימת התיאטרון הלאומי הבימה. המחזות שיוצגו, מיד אחרי הצגת הבכורה של ביקור הגברת הזקנה בכימויו של יוסף מילוא: מרד אנשי הסתיו, מחזה על בעיית הדור הקשיש מאת זאב בן-חיים, בני המלך, "פראפראזה מר דגנית על אגדת אנדרסן", מאת נסים אלוני והמלך צבי, מחזה לנוער. . . . רמז דן לעלילותיה הפרטיות בהחלט של אישיות רמת-מעלה במדינת ישראל, יציג תיאטרון סמבטיון בתוכניתו החדשה עמוד על הראש, שהצגת-הבכורה שלו תוצג בעוד שלושה שבועות. את המערכון, בו מתגלים בגדי השרד של האישיות בהדרמיסטות שאינם שייכים לו, כתב יגאל דליות, סשהעט של הבמאי גדעון שמר עצמו. . . . משרד כפואר מוקם והולך לצרכי מנהלתה של להקת בצל ירוק, החונכת יחד עם המשרד גם את הצגת-הבכורה של התוכנית הרביעית שלה: . . . שלוש קודוות, מאת דן בן-אמוץ וחיים חפר. . . . להקת הבלט האמריקאית הידועה בשם אמריקן פסט-באל בלט תהיה אחת מצימיקוי עונת האמנים-הזרים השופעת ובאה התל מן השבוע הבא, ושתפתח בהופעתם של להקת הלוס פראג והאיוס. מביאה הוא האמרגן אברהם בוג' אטיר, שיבאי בשנית גם את קרקס מדראגו, תיאטרון פיגולי ולהקת באלט-על-קרח בשם פאריס על קרח.

צליל שמימי נישא במקום שניגו

התנהגות

תחרות בינלאומית נגינה בכינור, שנערכה לאחרונה בבלגיה, נענו 32 איש, הרי בהשגחה היחס שבין פופולריות שני הכלים נחשבת הרשמתם של 51 איש לתחרות בישראל כהצלחה פנטסטית. היו מגבלות רבות

תחרות בינלאומית נגינה בכינור, שנערכה לאחרונה בבלגיה, נענו 32 איש, הרי בהשגחה היחס שבין פופולריות שני הכלים נחשבת הרשמתם של 51 איש לתחרות בישראל כהצלחה פנטסטית. היו מגבלות רבות

באמצע נבחרת לחזון בפני קהל

ישנחו דו"חים מפורטים וסיפורים עלאים, הבריקו הגדולים שבעתוני העולם לכתביהם בירושלים. כמה עתונים אף שלחו כתבים מיוחדים. שלחו העתקים מן הסרטים שהקלטתם, ביקשו עשרות תחנות רדיו ברחבי העולם מקולי-ישראל. המאורע שפורר השבוע התענינות כה רבה, התרחש באודיטוריום הקטן (600 מקומות) של קריית האוניברסיטה בירושלים. על הבמה הצנועה המעוטרת רק בדגליהן של אחת-עשרה מדינות, עלו בזה אחר-זה צעירים וצעירות, השמיעו ארבעה קטעי-נגינה קצרים על נבל. לבני המופיעים על הבמה היה זה אחד הרגעים המכריעים והגורליים של חייהם. כי בשורה השנייה של האודיטוריום ישבו 22 אנשים, בהם גדולי נגני הנבל בעולם. מוסיקאים אלה, שתשעה מהם היו ישראליים, היוו את חבר השופטים של התחרות הבינלאומית הראשונה לנבל. הם היו צריכים לקבוע, בשלב הראשון של התחרות שנערך השבוע, מי מבין 30 המתחרים יעבור לשלב השני שיתקיים בתל-אביב. בשלב השני ייקבע זיווגם של עשרת המצטיינים, שהראשון בהם יזכה בפרס מיוחד: נבל חדש! השני יקבל סכום של אלפי דולר, והשאר יקבלו פרסים מ-1500 עד 200 דולר. היתה זו תחרות שעמדה על רמה גבוהה, שכמותה טרם היתה בישראל. היא אורגנה למורת ופעלה כשורה עד לפרטי פרטיה. למעשה היתה זו עבודתו של אדם אחד, שהגה את הרעיון, עמל להגשמתו וניהל את התחרות — אהרון צבי פרופס, לשעבר נציב בית-ר בפולין וכיום איש לשכת התיירות. סיפר השבוע פרופס, בעל המבט המחמיר, על הולדת הרעיון: "אני חושב שזה נולד עוד כשהייתי ילד קטן בגולה ושמעתי לראשונה את השיר על נהרות בבל, שם ישבנו גם בכינו. את רעיון המפעל, כמו שהוא מתבצע היום, הגיתי לפני כשלוש שנים. כשתי פרתי על תכניתי לממונים עלי, לא האמינו כי יצא מזה משהו. ישראל היא ארץ רחוקה מאוד. לא האמינו כי משהו יבוא הנה מברזיל, למשל, לתחרות בנבל."

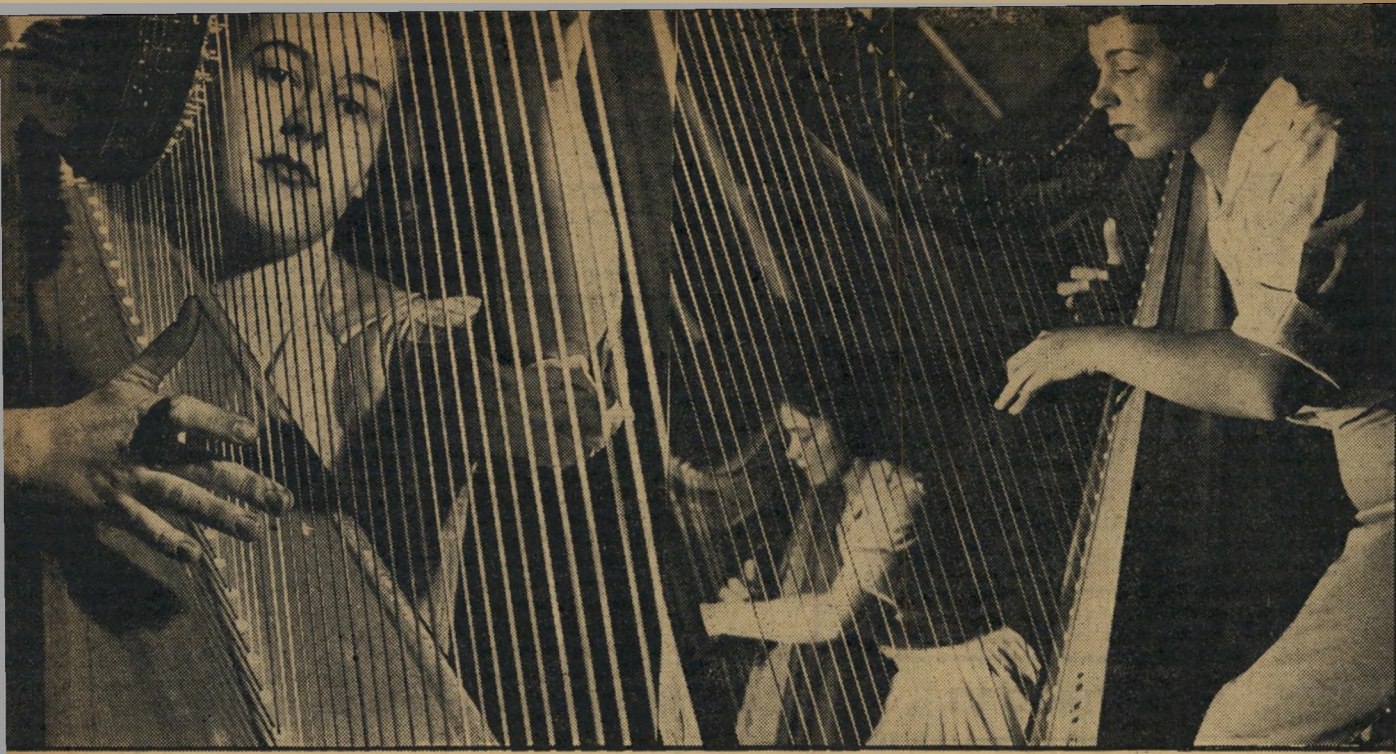
תענוג יקר

יה יפוד לחששות בדבר הצלחת המפעל. הנבל אינו כלי פופולרי. ואם

לפני איבט קולנון, המורה מבלגיה שהיא הנציגה היחידה של ארצה בתחרות, בשעת אחת מהחזרות הארוכות הנמשכות שעות מרובות, שקדמו להופעתה הפומבית בפני חברי-השופטים.

ס

לגבי המשתתפים: הם היו צריכים לגיל בין 17 ל-35, בעלי תעודה של למוסיקה או אישור על הופעה ב-8 שמונה, שלא שלחו תעודות, עשרה התחרו ברבע האחרון ולא

האחיות טראמל והגברת ליפטון

שלושתן אמריקאיות, המשתתפות בתחרות הבינלאומית לנבלאים, נראות למעלה. בתמונה מימין מאזינות המשתתפות לחברותיהן. מימין לשמאל: אן מרי ולין טראמל מאמריקה, אורסולה הנגי משווייץ, מרי בופנדו וברטיל הגו מצרפת.

מסלבי, יצרן נבלים איטלקי חשוב, שרצה כי נבלו יהיה מיוצג בתחרות. חברתה של אנה, בת איטליה אף היא, התמוטטה בשעה שעלתה למבחן על הבמה, הפסיקה את נגינתה. גם בהודמנות שניה שניתנה לה להופעה בפני השופטים, לקחה בהתמוטטות עצבים.

הרגועה בצחת הנבלאיות - צחת של נערות עדינות נפש בעלות הופעה רכה ונימוסים מאופקים - היתה אן גריסית (23) האנגליה. כל פעם שכינה אותה "האנג'ליה", היתה אן מתמרדת: "איני אנגליה, אני וולשית". כי מלבד הגאווה הלאומית היתה לאן גם גאווה מקצועית. בחלס נחשב הנבל ככלי הנגינה הלאומי. יש שם קרוב ל-20 אלף נבלאים, מספר עצום ביחס לארץ סליה (40), לבליה (10) או לישראל (3). כבת מנהל בית-ספר, החלה אן לפרוט על נבליה קטן, אותו קיבלה בגיל 11 כמתנה לחן המולה. כיום היא הנבלאית הראשונה בתזמורת קובנטס גארדן הלונדונית.

אליזבט פונטיין בינוש, היא המבוגרת במשתתפות (33). נשואה למהנדס-תחבורה סאריסאי, אליזבט היא כיום אם לשני ילדים, הסוליסטית לנבל של רדיו פאריס. היא מכהנת כמורה-מכינה לנבל עבור הפרופסורים של הקונסרבטוריון בפאריס. גם איבט קולר ניון, והובת-השעיר וחיהרת-הפנים, היא מורה לנגינה בנבל לצעירים. באקדמיה הממלכתית למוסיקה בסקרבק, בלגיה, היא מאמנת כיום 16 תלמידים, מגיל 6 עד 16, בניגונה על נבל, על השבון הממשלה. אף לא אחד מתלמידיה אינו יכול להרשות לעצמו לרכוש לעצמו נבל משלו, וכולם באים לתרגל על נבלה היא. עכשיו נהנים תלמידיה מחופש, כיוון שלקחה את הנבל עמה לתחרות בישראל.

רק ארבע מהמשתתפות, נוסף לעדנה בוכמן המייצגת את ישראל, הן יהודיות. אחת מהן היא סוניה דבורה כהן מניו יורק, שעל הארגו המחומש הגדול המשמש כבית-קיבול לנבלה מודבקות תחיות של קוי תעופה ערבים ובתי-מלון בכגודל ובלבנון. סוניה, בתו של רופא-שיניים מאילינוי המנגנת כנבלאית שניה בתזמורת הפילהרמונית של ניו-יורק, ערכה לפני שנתיים סבוב-הופעות עם התזמורת במרחב ובמזרח הרחוק. מכל המסע התרשמה רק מהופעה אחת בפאקיסטאן, שם לא היה די מקום לכל התזמורת על הבמה והנבל הורד לצד הבמה על הרצפה. רק בליל ההופעה גילתה היא שהנבל שלה שקוע בעשרים סנטימטר בוק.

אלה הם אחדים מתוך 30 המשתתפים, מהם ארבעה גברים בלבד, המתחרים על הפרסים והתוארים שיוצקו בתחרות. אולם לא רק הפרסים והכרת השופטים רמי-התואר הם הקובעים. במעונות הסטודנטים שבקרית האוניברסיטה, שם משוכנים המשתתפים, נגי שאים צילי הנבל החל משעה מוקדמת בבו קר עד מאוחר בלילה. נרגשים ונלהבים, עובדים המתחרים ומתכוונים עד שמונה שעות ביום לקראת המבחן. גילתה אחת המשתתפות: "בשבועות של ההכנה לתחרות התקדמתי יותר מאשר בשלוש שנות נגינה".

לא רק התוצאות המרובות הופכות את הנבל לכלי יחיד-סגולה. זהו כלי קשה ומסור' בך. מלבד השליטה במיתריו, באמצעות אצבעות-הידיים, על המנגן להפעיל בשעת הנגינה שבע דחשות ברגליו, המקצרות או מאריכות את המיתרים הקבועים על גבי תיבת-התודה, ומשנות את סולם הצלילים. בשעת הנגינה נשען הכלי הכבד על כתפו של המנגן, ועליו גם להניעו בגופו קדימה ואחורה בהתאם לדרישות המנגינה.

★ ★ ★

אופנים להארכת הנגנים

אנה הלנה זניבוני (20), יפהפיה איטלקית בעלת עיניים גדולות, היתה לדת-פלא בנגינה בנבל. כבת למשפחת יצרני יין, החלה אנה לפרוט במיתרי הנבל בהיותה בת שש. במשך שנים לא הגיעה כלל לדחשות, היתה מבלה את זמנה הפנוי ברכיבה מאומצת על גבי אופניים בתקוה להאריך את רגליה. בהיותה בת 16 והנבלאית הצעירה ביותר באיטליה, זכתה אנה במקום הראשון בתחרות שנערכה בפלרמו, צורפה לתזמורת תיאטרון סן-קרלו בניאפולי.

היא מצטיינת ביד שמאלית חזקה, תכונה נדירה בין הנבלאים, ואלוברנו פינצטי, מגדולי המלחינים של איטליה כיום, חיבר לאחרונה יצירה מיוחדת לנבל עבורה, בה מושם הדגש על עבודת היד השמאלית. לרגל השתתפותה בתחרות קיבלה נבל מיוחד

הופיעו. שלושה נוספים באו, אך נרתעו מלהשתתף בשמעם את שמות מתחריהם. כולם באו על חשבונם. לגבי המשתתפים מאירופה לא היתה זו הוצאה גדולה במיוחד. לגבי האמריקאים (מצפון ומדרום) שהביאו עמם את כלי-הנגינה הגדולים ומלחה או שניים, הסתכמה ההשתתפות בהוצאות של אלפי לירות. אך נראה שלגבי הנבלאים אין שום חשיבות לגודל ההוצאות. כי הנבל, שהיה אולי כלי-הנגינה הנפוץ והפשוט ביותר בעולם העתיק, הוא אחד הכלים הי מסובכים והיקרים ביותר כיום.

מחירו של נבל חדש נע בסביבות ארבעת אלפים דולר. בארצות בהן אין חינוך מוסיקלי חינוך, כפי שהוא קיים בצרפת, בהולנד ובאיטליה, עולה שיעור-נגינה אחד סכום הי מתחיל ב-20 דולר, לפי חשיבות המורה. ללין אליסון טרנר (18), הצעירה שבמתי חרות, לא היה לימוד הנגינה כרוך בהוצאות כה גדולות. ילידת שיקאגו, בת לאב מוסיקאי קאי שהיה נגר בתזמורת שיקאגו ומנגן כיום בתזמורת הנבי.סי, פרטה לין על פסנתר מגיל צעיר. באותם הימים ערך אביה סבוב הופעות בלחית נבלאית. יום אחד שמע כי הנבלאית רוכשת נבל חדש ועומדת למכור את שלה. הוא מיהר לרכוש את הכלי הישן עבור בתו, שהייתה בת 12.

סיפרה לין מדוע העדיפה נבל: "הפסנתר הוא כלי רגיל. צריך להיות בעל כשרונות יוצאים מגדר הרגיל כדי להתבלט בנגינה על פסנתר. הנבל הוא כלי מיוחד במינו, שלא הרבה מנגנים עליו".

המתח הגדול של שעת המבחן, שהביא להתמוטטותן של כמה מהמשתתפות. בתמונה נראית אמה של אחת המשתתפות כשהיא מחבקת שתיים מהמשתתפות האמריקאיות, דיאנה קוטינס וטוואן מקוונאלה.

גל במת האודיסוריוס על שם וייז בקרית האוניברסיטה בירושלים, ומקוטטת בדגלי הארצות שניצגיהן משתתפים בתחרות, הופיעה כל וסופטים. צוות-השופטים כלל בתוכו את גדולי מנגני הנבל בעולם.

נא להכיר:

מאיר יערי על מפא"י

- זוהי מפלגת טרור הנוהגת ביד ברזל ואף באמצעי טרור מוסוים כלפי שותפיה בציבור הפועלים.
- זוהי מפלגה טוטאליטארית שגיבשה בארצנו שיטה של אופורטוניזם, המלווה אמצעי-כפיה טוטאליטאריים.

פנחס לבון על מפ"ם ו"לאחדות-העבודה"

- מפ"ם ו"לאחדות-העבודה" הגנו תמיד על קבוצת-לחץ ועל אפלייתם לרעה של בני עדות-המזרח.
- מפ"ם עשתה מאמצים להצדיק בזמנו את עלילת-הדם על הרופאים היהודיים במוסקבה.

ק. קצנלסון, הפובליציסטן הראשי של "חרות" לשעבר, על "חרות"

- כל האשמותיה הקשות והנוראות של "חרות" על מפא"י מכוונות למטרה אחת: לאלץ את מפא"י להשתדך עם "חרות" בקואליציה ממשלתית.
- "חרות" היא מפלגה טוטאליטארית מובהקת, המדכאת כל גילוי חופשי ודמוקרטי. כל מי שמתכחש לעקרון הדמוקרטי, ונושא את שמו לשוא, יכול להשתלב בתנועת "החרות".

עו"ד שמואל תמיד על "חרות"

- ירחם ה' על ישראל אם "חרות" תגיע אי-פעם לשלטון.

מוגש ע"י מח' ההסברה והעתונות של הסתדרות הציונים הכלליים - מפלגת המרכז

גליה כהן (1959)

גליה ארקין (1957)*

קיבלה יהודיים, חתול, פרוות - הפטידה 10 קילוגרם

במדיונה

דרכי-אדם

ישראלית בפאריס

נערה בלוגנית דקת-גוף, לבושה לפי כל כללי האופנה הפאריסאית, ירדה השבוע ממדרגות המטוס בשרה-התעופה בלוד. ב"חיקה אחוה סל קטן, מתוכו ביצבץ ראשו של חתול סיאמי, במיטב הסלנג הצברי, לא היסטו עובדי השדה מלהשמיע הערות על פרט ומסורוקת בידהם האמונות של מיטב אמני האיפור בצרפת, היתה שונה לגמרי מגליה שהכירו.

גם אלה שהכירו מקרוב את גליה ארקין (21), יפהפיה תל-אביבית ודוגמנית ידועה, לא הצליחו לזהותה בנקל כשהגיעה השבוע לביקור של שבועיים בארץ. כי גליה, מאר-פרט ומסורוקת בידהם האמונות של מיטב אמני האיפור בצרפת, היתה שונה לגמרי מגליה שהכירו.

כאשר עזבה גליה את ישראל לפני שנה, בדרכה לפאריס כדי להשתלם בדוגמנות, נח' שבה לצעירה ישראלית טיפוסית, שהיתה בשעתה מועמדת רצינית לתואר צברית 56 של הטונס הזה. גליה החדשה, שהגיעה השבוע לארץ, היתה צעירה צרפתייה טיפוסית. תוך כדי כך הגשימה חלום נפוץ בקרב בנות ישראל: בתקופת שהותה בצרפת נישאה גליה למליונר יהודי-צרפתי, הפכה אשת החברה הגבוהה הצרפתייה.

חיי מיליונריות. עוד לפני שהספיקה להתחיל בלימודי האופנה בפאריז, הופיעה גליה בכמה תצוגות-אופנה שם. באחת מהן הכירה את מי שעתיד היה להיות בעלה, תושב מרסיל, בעל בית-חרושת לטקסטיל בליון, משרד גדול בפאריז ובית-אופנה מפורסם. אר בניצה שבחוף הריביירה. כאשר שהתה גליה אצל אחותה השליחה במרסיל, שימשה כדוגמנית לתסרוקות, אצל מריו-לורן, קשרה גליה קשרי ידידות עם האיש. במועד בו היתה צריכה לחזור לארץ, נשא אותה בעל ההון לאשה. גליה ארקין הפכה לגליה כהן; הישראלית החלה משתנה לצרפתייה.

היא גרה במרסיל, בדירה התופסת קומה שלימה ושאת מספר חדריה אינה זוכרת בדיוק. אולם ודאי הוא שקיימים שם אר' בעה חדרים-שינה, "כדי להחליף את הרקע". יש לה מלתחה התופסת חדר שלם, ושהדבר היחיד שהיא זוכרת אודותיה הוא מספר החליפות - תריסר. יש לה תכשיטים יקרי ערך, ויהלומים אותם היא שומרת במגרה, עונות במקום זאת תכשיטים זולים יותר. "מאחר שכולם יודעים שיש לי תכשיטים יקרים, זה לא נורא ללבוש פשוטים."

את החורף היא מבלה בריביירה הצרפתייה, שם עוסקים הגברים כל ערב במשחק קוביה ואילו הנשים משחקות במשחקי גורל בקזינו. בערב אחד היא מגלגלת סכום של כ-150 ל"י במשחקים אלה, לפעמים מרויחה ולפעמים מפסידה. פעם בחודש היא מבקרת בפאריס, שם נמצא משרדו של בעלה, מבקרת תכופות גם בגבול ספרד, קופצת לרומא כדי לקנות דברי-סריגה שאינם כה מעולים בפאריז.

קולנוע? כבר לא. כאשר היא נשאת בדירתה אשר במרסיל, עומדות שם לרשותה עוזרת, טבחית ומגהצת. היא מבלה את זמנה בקניות אישיות, משחקי טניס ורכיבה על

* בשעת נישואיה לקודח-נפט מחלץ, יליד צרפת, ממנו התגרשה כעבור כמה חודשים.

טוסים לפני-הצהרים, שינה ארוכה, צפיה בטלביזיה אחרי-הצהרים. בילוי שעות-הערב כולל ביקור במועדון אקסקלוסיבי, בו שומע עם תקליטים ורוקדים, ושהכניסה אליו רק לחברים יקרים. מה עושה המיליונרית כשהיא משתעממת? אה, סורגת, רוקמת, או מש' חקת עם שאשקו, החתול הסיאמי שלה.

היא מבקרת בפסטיבל הסרטים בקאן, סועדת בחברת כוכבים, מבקרת בסאן טרופ, מכירה אישית את פסקל פטי ("נורא מכווערת במציאות, בכלל לא דומה למה שהיא בסרטים. נראית איוב. לא אוכלת. רק קפה וסיגריות.") עיסוק אינטנסיבי אחר של גליה הוא כתיבת מכתבים תכופים לאחיה, הפנטז' מימאי גיקי ארקין השהיה כעת בארצות-הברית.

כאשר גוברים עליה הגעגועים לארץ היא ניגשת לקונסוליה הישראלית לראות יש-ראלים ולקלוט איירה, מתנדבת לעזור בעברי דה במשרדי הסוכנות היהודית. אין לה יותר חלומות גדולים להיות כוכבת קולנוע, למרות שהציעו לה זאת תכופות, אפילו במטוס בדרכה לארץ. זה כבר לא בשבילה; הפכה אשת-חברה סולידית הרוצה לגדל מש' פחה, מבטיחה להביא בביקורה הבא בארץ, בעוד שנה, בן או בת - או אולי שניהם יחד, מי יודע?

מה מטריד נערה ישראלית החוזרת ארצה אחרי שנת העדרות ואחרי שהפכה צרפתייה לכל דבר? צורת גופן של הנערות היש-ראליות. "הן נורא שמנות, צריכות לרזות בחלק התחתון. בארץ נחשבתי לרזה. כשי הגעתי לפאריז נאלצתי להוריד בדיאטה עשרה קילו כדי להראות אנושית. השומן של הנערות כאן הוא זרעתי. איך הן לא מתביישות להראות כך?"

נוער

מדליות הכסף

קבוצת צעירות וצעירים מכורבלים במעיי לים עבים ניצבה ליד פתח היציאה של התיאטרון הקטן, ריימונד תיאטר בוינה. לפ' תע קרא מישהו: "הנה היא, השחרחרורת הקטנה!" כל החבורה מיהרה אל עבר נערה תימניה צנומה שיצאה באותו רגע מן הבנין, הקיפו אותה בתרועות שמחה, תוך מחיאות-כפיים מעל לראש.

"הייתי בטוחה שכל זה הינו רק חלום ומיד אקץ ואראה שטעיתי," סיפרה ה' שבוע אותה נערה, יונה לוי (16), רקדנית הבאלט המחוננת, בת שכונת מחלול שעל חוף ימה של תל-אביב.

כי יונה לוי החיננית ופשוטת-ההליכות זכתה לכבוד בו לא זכה עדיין אמן יש-ראלי בן-גילה בחוף-לארץ; שתי מדליות כסף בתחרות לבאלט וריקוד אופי. יונה עצמה אינה יודעת איזה כבוד חלקו לה האמנים והשופטים בתחרות, כיון שאין היא מכירה אותם עדיין, סיפרה המירה הותיקה לבאלט מיא ארבוטובה, שכינהה כ" שופטת באותה תחרות, שהתקיימה במסגרת פסטיבל הנוער הדמוקרטי בוינה.

רק במקרה הגיעה יונה לוי אל הבאלט או אל הריקוד בכלל. לידת ירושלים זו עברה יחד עם הוריה לתל-אביב, כשהיתה בת שלוש שנים. אחרי סלטולים רבים בגבול יפו הגיעה המשפחה לצריף עלוב בשכונת מחלול. אמה של יונה היתה נאלצת לצאת לעבודה במשקבית כדי להשלים את מש' כורתו הדלה של האב, פועל הבנין, שלא תמיד השיג עבודה. יונה נרשמה לבית-הספר, היתה חפשיה במשך הצעירות מרגע שחזרה (החשך בעמוד 16)

גם הוא הגיע...

אך לא במכוניות החדישות והמרווחות של "אגד"

נהיר יותר - נוח יותר - בטוח יותר

הכדורגלן המהולל מנאק פרישתו מהנבחרת הלאומית אחר 10 שנות השתתפות בה

הם הכריחו אותי!

מאת שייע גלזר -

יחנן שמאנדי הוא מאמן גדול ומוכשר. אולם את הרושם שלי הוא קיבל מפי שלמה פוקס ובתקופה שהייתי במשבר אחרי ההתנתקות אלי. מאנדי לא התמצא ביותר במצב הכדורגל בארץ והיה נתון להשפעתם של דוברי ההונגרית שיעצו לו כל מיני עצות.

אחרי התקופה שבה התאמנתי עם מאנדי הגעתי למסקנה שמאנדי הוא מאמן מצוי, אולי המאמן הטוב ביותר שהיה לנו בארץ, אבל הוא לא יציל את הנבחרת. הוא חושב שישיראל זאת הונגריה, ושהוא יכול למצוא כאן פושקאש חדש או קוצ'יק חדש. הוא לא הסתגל לעובדה שבארץ צריכים למצוא קבוצה ולא כוכבים. עד כמה שקיבלתי את הרושם הוא בעצמו די מבולבל ואינו יודע מה להחליט. הוא בלתי-עקבי ונתון להשפעתם של כל מיני יועצים.

כדי להוכיח זאת די להזכיר שאחרי שחזרנו מפולין הוא הודיע בכל תוקף שכמה שתקנים ששחקני הנבחרת אין להם בכלל מקום בה. הוא סילק מיד את השוער ויסו-קר ואת זכריה רצבי ואפילו לא הזמין אותם למבחן. ואחרי הכל, הוא מזמין אותם השבוע לסגל הסופי נגד יוגוסלביה, מבלי שהשתתפו במשחקי-המבחן ובמחנה-האימון. גם אתם יכולים לחשוב על זה מה שאתם רוצים. לי יש מחשבות אחרות.

במשחקי-המבחן שהיו לנו ראיתי שמאנדי

של הנבחרת ואת התכנית. אולי לא הראיתי את זה, אבל התרגשתי מאד. זאת היתה הפעם הראשונה שהחלום שלי, להיות הקפטן של הנבחרת, התגשם. אבל החלום חלף מהר מאוד. למחרת, מבלי להודיע לי דבר, מינו את חברי השוב יוסלה גולדשטיין כקפטן הקבוצה. לא קינאתי. אבל אני חו"שב שבצורה כזאת לא מתיחסים אפילו לי נערי-שליח במכבסה פרטית, שעומדים לפטר אותו.

עד כמה שעות לפני המשחק, לא ידענו מה יהיה ההרכב של הנבחרת. ואין לי כיום ספק שמתיווחות-עצבים זאת של השחקנים הייתה את אחת הסיבות לכשלונו הגדול בחרוצלב, הידוע לכולם. כשהודיעו את הרכב ברגע האחרון והודיעו לי כי אני לא בסגל, נפגעתי מאוד. מובן, כשקראו לי שיש דקות לפני סוף המשחק לעלות ולשחק שלושה רגעים בתור מגן ושלושה רגעים בתור חלוץ, היה לזה ערך כמו כוס-תה למת. לגבי היה זה עלבון כפול ומכופל. אבל בלעתי זאת בשתיקה וצייתי להוראות.

רק אחרי המשחק, כששלמה פוקס ניסה בחזרה-הלבשה לנחם את החברה ולהצחיק אותם, אמרתי לו מה אני חושב עליו. מאז

צת אומניה מקפריסין. הוא אמר לי שמאנדי לא רשם את שמי בין 18' שהגיש להתנחות הכדורגל. אבל למאנדי לא היה נעים ככה סתם לזרוק אותי מהנבחרת. הוא ידע שהדבר עשוי לגרום לסערה צבורית בין אהדי הספורט. כי לעומת אלה החושבים שאין לי יותר מקום בנבחרת, יש עוד הרבה שחושבים שדחיקת עלי להמשיך וללבוש את החולצה עם סמל ישראל. מאנדי ידע שבמקרה של כשלונו הנבחרת יוכלו אחר כך להאשים אותו מדוע לא הכליל אותי אלא הכניס שהוא לא היה מוכן לקחת את האחריות. ואז ביקשו שאתפטר בעצמי. לא חשבתי הרבה. בו במקום, בלי שום מחשבות וטרדיות, הודעתי לשליח שימסור להתאחדות ולמאנדי ששייע גלזר לא יעשה להם בעיות. שייע מהפטר מרצונו הטוב. שחובבי-הספורט לא יבואו בשום טענות לא אל מאנדי ולא אל ההתאחדות לכדורגל. אני בעצמי אמרתי ששייע רוצה להשחק בנבחרת. אם עשיתי צעד זה, עשיתי אותו מסיבה אחת בלבד. אני חושב שבמצב הנבחרת כיום, ואחרי כל מה שעשיתי לי בזמן האחרון, זה למטה מכוודי לעמוד במצב של כדורגלן טירון הנתון לחסדיהם של עסקנים ויועצים מכל המינים. הם ימשיכו בשלהם, אבל בלעדי. אני אהיה מחוץ לכל זה.

אחרי זמן רב שלא ראיתי את שמי בכתובות הראשיות של העיתונים, ואחרי שחשבתי שכבר שכחו אותי, מצאתי השבוע את שמי שוב פעם שם, בכתובות. כמה עתונים אפילו הכניסו תמונה שלי. בדרך כלל, כמו כל שחקן, אני שמח על דברים כאלה. אבל הפעם היתה הפעם הראשונה ש'לא שמחתי על הפירסום.

העתונים הודיעו כי שייע גלזר החליט לפרוש מסגל הנבחרת הישראלית לכדורגל, וכי הוא שלח מכתב למוסדות התאחדות הכדורגל ולמאמן גיולה מאנדי, בו כתב: "לאחר הביקורת האחרונה שנמתחה עלי בעקבות משחקי קיצוניי שמאלי של הנבחרת, החלטתי לעזוב מרצוני את הסגל ולהסתפק באימונים בקבוצתי, מכבי תל-אביב." זה היה סיפור יותר מדי יפה כדי שיהיה נכון. אבל אפילו אם הוא לא כל כך נכון, טוב שהעתונים כתבו אותו. כי בפעם הראשונה אחרי הרבה זמן, יכולתי לראות לצד שמי בעתון את התואר: החלוץ הפופולארי של מכבי תל-אביב והנבחרת. אם כדי לזכות בתואר זה אני צריך לשמש מרכז לטיפוח כאלה, יתכן שזה כדאי.

האמת היא שלא שלחתי שום מכתב, לא למאמן גיולה מאנדי ולא להתאחדות הכדורגל. מה שכתבתי הוא, שהודעתי על פרישתי מהנבחרת. לא עשיתי זאת מרצוני הטוב. כשחקן שבמשך 10 שנים ייצג את ישראל

פוקס מופיע

כדי להבין איך הביאו אותי למצב זה, צריך לחזור קצת אחורנית. זאת לא הפעם הראשונה שאנשים שונים ניסו להכניס אותי. עוד לפני כמה שנים היו כל מיני חכמים, שטענו כי שייע גלזר גמר מזמן את הקריירה שלו. ומה היה בסוף? הסוף היה שאנשים אלה עזבו את זירת הכדורגל ואני המשכתי לשחק. מזמן כבר היו כאלה שיעצו לי לתלות את נעלי הכדורגל שלי על הקיר. נעלי הכדורגל שלי עדיין משתפשות ומתחממות כמה פעמים בשבוע, והאנשים שנתנו את העצות נעלמו.

הפעם התחיל העסק לפני המשחק נגד פולניה. זה היה, אם אתם זוכרים, עוד לפני שהביאו את גיולה מאנדי לחולל נס ולהציל את הנבחרת. העסקנים היו אז אובדי-עצות. הם לא ידעו איך להרכיב נבחרת בכל הקריירה שלי לא היו עוד כל כך הרבה גיפויים ונסיונות כמו בנבחרת ההיא. אני רואה את עיקר הכשלונו של הנבחרת, ששחקה נגד פולניה, במינוים של שני המרכזים בני-בשט ממכבי יפו ושלמה פוקס. פוקס מינו כמרכיב רק הפעם. אם היה בא קודם, בטח הייתי גומר מזמן את הקריירה שלי. פוקס זה, שהוא גם חבר הנהלת ההתאחדות, נתגלה פתאום כמבין בכדורגל. אינני מוסמן לשפוט אם הוא מבין בכדורגל רגל או לא, אבל הנבחרת נחלה או שורה של כשלונות גדולים במשחקי-המבחן שלה. למרות המפלות לא למדו העסקנים לקח והמשיכו במסורתם הנושלת את התמונה ה'אמיתית' של המצב מעיני הקהל. כבר אז ידעתי שפוקס זה, שהוא סוכן שמנים, שם עלי עין במיוחד. די לציינו את העובדה שבמשחק נגד סטנארד ליאו, כשהפסדנו 0:3, לא חשב אפילו להלביש אותי בבגדי הרורבה.

קפטן יומם אחר

אז הביאו את מאנדי להציל את ה'מצב, ובאה הנסיקה הפולין. מאנדי, שלא הכיר בכלל את החברה, נסע איתנו ופוקס היה מרכיב יחיד. את אלי פוקס, שאימן אותנו עד שבא מאנדי, השאירו בבית. עוד בצאתנו לפולין היתה לי ההרגשה שאני נוסע על מנת לא לשחק. ראיתי את זה לפי יחס הזלזול וההשפלה כלפי מצד שלמה פוקס. כמעט בכל המבחנים שהיו לנו בארץ, מצא לנכון לחתור על שחקן ותיק כמוני. ואני לא צריך להגיד לכם מה היא ההרגשה של שחקן כשמתייחסים אליו כך, וכשהוא עולה לשחק מתוך צפייה שכל רגע עלול המרכיב להוריד אותו. כשהגענו לפולין מינו אותי פוקס ומאנדי כקפטן של הנבחרת ונתנו לי את סדר-היום

המאשים

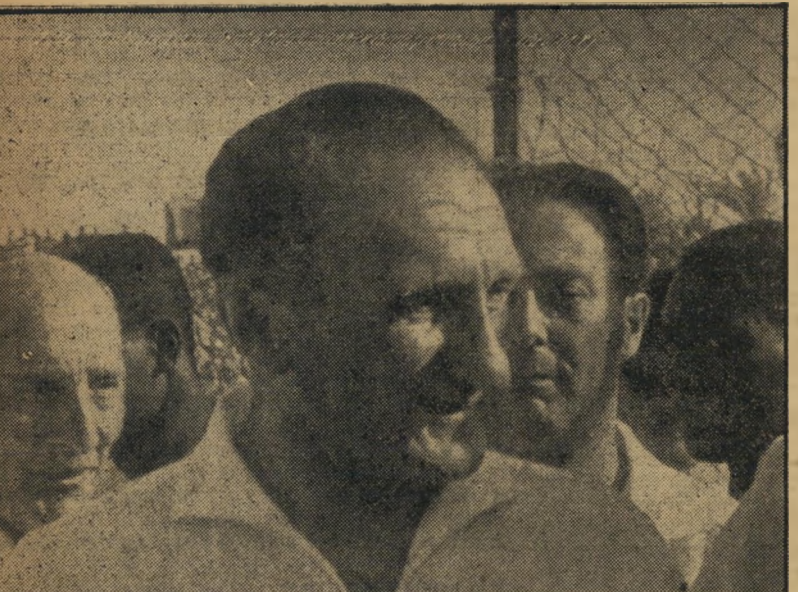
שייע גלזר, מוותיקי ה'כדורגלנים בארץ התי-פטר עקב תככים ויחס בלתי הוגן.

בעשרים משחקים בינלאומיים; כשחקן שהביע 12 פעמים במשחקים אלה, יותר מאשר הבקיע כל שחקן ישראלי אחר; כשחקן, כפי שאפשר לומר בלי צינורות, הקדיש את מיטב שנותיו לכדורגל, לא יכולתי לחתור במתי יד אחת על מקומי בשורות הנבחרת. לא מפני שאני חושב שעל סמך זכויות העבר שלי והכבוד שהבאתי לישראל במספר משחקים בינלאומיים, מגיע לי לכבוד של השתתפות בנבחרת. על הכבוד הזה אני מוכן לותר. אבל אני חושב שגם כיום, כשאני בן 31, גיל בו שחקני כדורגל אחרים הופכים כיום סוחרים או אוספים בקבוקים במגרשי כדורגל, אני עוד מסוגל להוסיף ולתרום לכדורגל הישראלי.

ובכל זאת החלטתי לעזוב את נבחרת הכדורגל הישראלית. לא עשיתי זאת בלב קל. זה כאב לי כמו שכואב לאבא לותר על הילד שלו. אבל הייתי מוכרח לעשות זאת. וכריחו אותי. הביאו אותי למצב בו לא היתה לי כל ברירה.

שייע לא עושה בעיות

היה בבת האחרונה, כששיחקתי עם קבוצתי מכבי תל-אביב, נגד מכבי יפו. בהפסקה ניגש אלי אחד מעתונאי ה'ספורט, הודיע לי שמאמן הנבחרת גיולה מאנדי הזמין ליום שלישי השבוע 18 שחקנים לסגל הנבחרת למשחקי-מבחן נגד קבוי

המאשים

גיולה מאנדי (במרכז), מאמן הנבחרת הלאומית שהובא מהונגריה ושלח הצליח עד כה למצוא תרופה למחלת הנבחרת, ושלח פוקס (מאחורי גבו), לשעבר מרכיב הנבחרת שפוטרו והאחראי העיקרי להתפרטתו של שייע.

לא דיברנו יותר. היינו כמו שהילדים אומרים - ברוגז. לפני המשחק השני ניסה מאנדי להציל את המצב והרושם. הוא שאל אותי איזה תפקיד אני משחק ואני אמרתי לו שתפקידי הוא חלוץ מרכזי. ככה עליתי לשחק. למאנדי לא היה מה להפסיד.

יתכן שאילו הייתי שחקן מתחיל, הייתי שמח על השאנס שניתנה לי להוכיח את עצמי. אבל אני לא הייתי זקוק לזה. הייתי עדיין תחת רושם התנהגותו המעליבה וה'מדינות של שלמה פוקס המומחה.

מאמן מבוזבז

אז, במשחק השני בלודו, כאשר הובלנו 0:1, הנחית לי פוקס כמה נוספת והרי ריד אותי באמצע המשחק. אינני צריך לספר מה היתה הרגשתי אז. עם פוקס לא דיברתי יותר. רק בוינה, לפני שחזרנו ארצה והמלומים פחדו מהתגובות בארץ, עשו סולחה ביני לבין פוקס. נתתי לו יד. אבל לא יכולתי לסלוח לו על מה שעשה לי. כשחזרנו לארץ קרה מה שקרה תמיד. את פוקס סילקו ואני נשארת בנבחרת. הייתי היחיד מבין משתתפי המשחק בפולין שהוזמנו למשחקי-מבחן, בקשר להרכבת ה'סגל החדש. ראיתי זאת כעלבון נוסף. הודעתי שאני חולה ולא באתי. מאנדי החליט בכל זאת לשתף אותי במחנה האימונים.

קנאה

זוהי הפעם השניה שזיוה אזולאי מופיעה מעל דפי "העולם הזה". בפעם הראשונה היה זה לפני שנתיים, אחרי שנפלה קרבן להתקפת אמוק של מאהבה המושלך אלברט קדושים. אז זעקה את פחדה: "הצילו אותי מנקמת הקנאי!" אזעקתה היתה לשוא. השבוע מי ספרת זיוה את המשך-סיפורה - סיפוריזוועות אשר עלול להביא בהתפתחותו למעשה רצח.

מאת זיוה אזולאי

ני פונה אל כל מי שיכול לעזור לי עדיין בארץ הזו: הצילו את נפשי ממות בטוחה. לא אוכל לחיות יותר בארץ הזאת. יש בה מקום רק לאחד משנינו: או אני או אלברט קדושים. אחד משנינו מוכרח לעזוב אותה. אלברט הבטיח לי כי ברגע שישתחרר מהכלא, ולא חשוב אחרי כמה שנים, הוא יחסל אותי. אני בטוחה שהוא יגשים את איומו, כשם שהגשים כלפי את כל איומי הקודמים. רק אלהים יודע מה מצאתי בגבר האלים הזה, שהלכתי אחריו לאן שצוה עלי גם אחרי שהשפיל אותי עד עפר. היום אני כבר יודעת מה היה זה שהפני לי זרועותי החסונות של אלברט. מאז עלותי ארצה במסגרת עלית הנוער מקולונקה חיפשתי מעט חמימות והבנה, אבל תשע השנים שאני נמצאת בארץ היו עבורי שנות אכזבה, יאוש ורדיפות בלתי-פוסקות.

רק זמן קצר שהיתי במסגרת עלית הנוער במחנה בנתניה. משם הלכתי לקיבוץ בנגב, שאינני זוכרת את שמו. היה לי לא-רע, אבל אחי המבוגר ממני, הגר בתל-אביב, בא יום אחד ולקח אותי אליו העירה. למדתי את מקצוע ספרות-הגנים וקיבלתי עבודה בסגן לוי ברחוב אלנבי. הייתי כבר מרצה בסביבה החדשה, כשמשכיבי נשים זוהרות ועשירות. אבל אחרי זמן מה, כשהכחתי התחתן, הרגשתי שנוכחותי מפריעה לזוג הצעיר להבדור. החלטתי לעזוב את דירתם. קיבלתי מכתב-המלצה מהסוכנות ונכנסתי לקיבוץ מעייני-צבי.

חשתי שבקיבוץ אוכל להיות עצמאית ולעשות ככל העולה על רוחי. אבל שוב טעיתי. הבנתי מהר מאד, שלא אוכל לעשות שום דבר חשוב מבלי לשאול את יתר החברים. מלבד זאת היה די משעמם שם. אחרי שהייתי חצי-שנה בקיבוץ, שיכנעה אותי ודודתי שחברתה שאלה לגור אצלה. הדודה הזאת הכניסה לי לראשונה בראש את רעיון הנישואים. שבוע אחרי שבאתי לגור אצלה התקיים שם נשף, בו הכרתי בחור צעיר שבמצרים היה זמר ואילו עתה גר בפרעם ועבד כפועל בבית-החרושת לטכסטיל אה. משפחת הדודה בלבלה לי את המוח, אמרה שכדאי לי מאד להסכים להצעת הנישואים שלו, כי הוא בדיוק הגבר עבורי. אני עצמי חשתי אחרת. לא היה לי כל רצון להינשא בגיל 16, אבל לא יכולתי לסרב לדודתי ולהמשיך לגור בביתה. עובתי את ביתה, התביישתי לחזור למעיין-צבי והלכתי במקום גם לרמת-דוד. אבל לא עבר זמן רב ואותו בחור הופיע גם בקיבוץ. ודודתי נתנה לו את הכתובת והוא היה בא לעיתים קרובות ומביא לי מתנות.

התינוק הראשון מת

פ עם אמר לי: "למה לך להישאר כאן בקיבוץ? אני יודע שאת אוהבת חיים טובים, שאותם לא תוכלי להשיג פה. בואי אתי, נתחנן ותחיי חיים כרצונך." אני מעולם לא חשתי להשאר תמיד בקיבוץ וזו נראתה לי בכל זאת הזדמנות להתחיל בפרק-חיים חדש. הסכמתי להינשא לו ודודתי, שהתמיסה בינתיים, דאגה לכל צרכיני. המכשול היחידי היה להשיג את הסכמתו של אחי מתל-אביב לנישואים. ואמנם, מששמעתי את החדשות, התרגז מאד ובשום פנים לא רצה להסכים. "את תקלקלי לגמרי את חייך!" אמר לי. "חוזי לקיבוץ במקום אל הדודה, סיימי את השרות בצבא ורק אז תסדרי לך את חייך."

כאן עשיתי את אחת המטעויות הרבות בחיי: לא שמעתי בקול. במקום לחזור לקיבוץ שבתי אל בית דודתי. כששמעה הדודה את כל הסיפור טענה שאחי אינו מבין מה שהוא מדבר, וכי דחקא בקיבוץ אתקלקל. אחרי חודש נישאתי, מבלי שהכרתי היטב את הגבר שהפך בעלי. גרנו במעברת שפרעם. אחרי זמן קצר ילדתי ילד. אני עצמי הייתי עדיין ילדה ולא ידעתי איך לטפל בו. כשהיה בן שלושה חודשים, לקה בדלקת-ריאות ומת.

עברנו למעברת תלפיות, לגור יחד עם הורי בעלי. לאט-לאט הבחנתי בסעות הגדולה שעשיתי כשהסכמתי להינשא לו. לא היתה טיפה של הבנה בנינו. במשך שנה לא הסכים לתת לי גט, אבל לבסוף התגרשנו. מרתתי את ילדנו השני, שהיה כבר בן תשעה חודשים, לטיפולה של משפחה אחת וגרתי בודדה בצריף נוסף שנתנה לי הסוכנות במעברה - עד שהכרתי אחרי כמה חודשים את אלברט קדושים, מבוגר ממני ב-13 שנה.

אלברט: מאהבה לאכזבה

חידה ביקש פרטים עלי. הטון של דיבורו היה כזה שקשה מאד לסרב לו - בכל אופן, לאדם שכוחו הפיסי חלש משלו. סיפורתי לו הכל על חיי וכשסיימתי החל

שנאה

אלברט המשיך לרוץ אחרי יוסף, עד שהגיעו לשער שם עזב אותו אלברט וחזר לצריף שלנו. נגשתי לסגור את הדלת ובדיוק באותו רגע ראיתי את אלברט מתקרב אל הצריף. מיהרתי להתחבא מתחת למיטה. אלברט שבר את הדלת, נכנס לחדר ומצא אותי רועדת מפחד. הוא סחב אותי מתחת למיטה, התחיל להכות אותי בגרון ביד, ברגל ובצידי הגוף. הזדקפתי על הרגל הבריאה, וחיבקתי אותו. "תעשה לי כל מה שאתה רוצה", אמרתי לו, "רק אל תהרוג אותי. אתה יודע שאני אוהבת אותך!"

מן הכרא למושב

לברט לא נרגע. "אני מוכרח לחתוך אותך לגזרים", אמר לי. בכיתי והזכרתי לו שיש לי ילד. הוא ראה את הדם ונרגע קצת. ביקשתי ממנו שיקח אותי לקופת חולים. אלברט העמיס אותי על כתפיו, לקח אותי לשדה הפתוח והשאיר אותי שם. שוב בכיתי והתחננתי בפניו שיביא לי רופא, אבל אלברט אמר שיחכה עד הבוקר ויקח אותי עד לגבול. שם יעצרו אותנו הערבים ואני אמות בידיהם. אף על פי שהייתי פצועה ושותתת דם לא ריחם עלי אלברט, הכריח אותי להתמסר לו, והתעלל בי כל אותו הלילה.

בינתיים הגיע יוסף למשטרה, שחיפשה אותנו בכל הסביבה עם זרקורים. לפנות בוקר עברו השוטרים ליד המקום בו שכננו כל הלילה; צעקתי נורא. אלברט עצמו יצא לקראתם, הסביר לשוטרים כי עשה מה שעשה רק כדי להפחיד אותי. הוא נעצר ואני נלקחתי למרפאה. החזירו אותי לצריף של יוסף אחרי הבריחה. הייתי אהו שם עד שהבראתי. גם יוסף וגם אני הסכמנו ששוב יותר יהיה אם נפרד. חזרתי לירושלים. אלברט קיבל חצי-שנה מאסר וחצי שנה על תנאי, הבטיח כי ברגע שישתחרר יביא את שני הראשים התחוכים של יוסף ושלי למשטרה. לעבוד לא יכולתי, בגלל הפציעה. החלטתי לחזור לא הורי לחוץ-לארץ.

פניתי למוסד לעזרה סוציאלית וביקשתי את עזרתם. הם הסכימו לעזור לי, אחרי שאקבל אישור מחוץ-לארץ כי ידאגו לי שם. האישור נשתהה ובינתיים התקרב מועד שחרורו של אלברט. אחיו בא לחפש אותי בעיר, סיפר שאלברט אומר שאני חייבת לחזור אליו. הוא גם שלח אלי עשרות אנשים מבית-הסוהר, עם מכתבים בסגנון אחיד-כמעט: עלי לחזור אליו, אין דרך אחרת.

לבסוף חשתי שאולי כדאי באמת לנסות לחזור אליו. הייתי זמן מה בקיבוץ בית-אורו, אולם הוא ביקר אצלי מיד כשהשתחרר, איים עלי ותבע ממני לחזור אליו. כשלא מיהרתי להישמע לו, הוא לקח את הילד שלי מבית המשפחה ששם גר בירושלים. כששמעתי על כך באתי אליו למושב. לא עבר זמן רב עד שנוכחתי ששוב עשיתי טעות שחללה לי ביוקר. נוכחתי שהאיש הזה לא יהיה בן-אדם לעולם. עשה לי צרות בלי סיבה, העביד אותי בפרך ועוד לא התבייש להודות בפני על כוונתו, כשהכריח אותי לחזור אליו. פעם, כששאלתי אותו "למה אתה כליך אכזרי אלי?" ענה בארסיות: "החזרתי אותך אלי לא בגלל זה שאני אוהב אותך, אלא בגלל זה שאני רוצה להתנקם בך על שהלכת עם יוסף ברדה. מה יש, אני לא גבר?" חרשים סכלתי ממנו ומאחיו. אלברט אמר שמאחר

מן הגרון לאהבה

את חפשיה לעזוב אותו מתי שתדע, אמרו לי "השוטרים. החלטתי לעשות כעצמם. ההזדמנות לא אחרה לבוא. באתה מעברה התגורר בחור אלגרי שקם, בשם יוסף ברדה (28), הוא היה שונה לגמרי מכל הבחורים שהכרתי. "חבל שהכרת את קדושים לפני שהכרת אותי", היה אומר לי תמיד. "לו הייתה לי בחורה שהיתה רוצה לעזוב אותי, לא הייתי מכריח אותה להשאר." בשיחות הקצרות שניהלנו גילינו הבנה מלאה בינינו. החלטתי להפטר מאלברט בהקדם האפשרי.

בינתיים ראה סמל משטרה אחד, חבר של אלברט, שאני מסתובבת עם יוסף והודיע לי על כך במקום עבודתי. בינתיים עברתי לגור אצל יוסף והחלטנו להתחתן בהקדם. פתאום נכנס ערב אחד אלברט לצריף שלנו, מזוין ברובה שהיה לו לצרכי שמירה, איים על יוסף ותבע שיניח לי לחזור אליו. אמרתי לאלברט שהמשטרה מבקשת אותו בקשר לאיזה ענין ושיבוא אתי לשם. הוא הסכים והלך אתנו למשטרה, שם הגשתי נגדו תלונה על האיום. אלברט הוכנס ל-48 שעות לכלא ולנו הייתה שבת מנוחה.

רק יצא מבית-הסוהר בא אלינו שוב. "את מוכרחה לבוא אתי בטוב או ברע?" איים עלי. ברדה ניסה לשכנע אותנו בטוב, אבל לא הצליח. שוב התלוננו במשטרה. אלברט הוזמן לשם, הבטיח לא להטריד אותי יותר. אחרי שבוע פגש אותנו ברחוב, איחל לי וליוסף מול טוב, כי שמע שהחלטנו להתחתן באותו שבוע. אבל השבוע לא עבר בשלום. זה היה בשעות הערב; יוסף ואני חזרנו מהקולנוע. כשהיינו בחדר שמענו פתאום צעדים בחוץ. יוסף יצא וראה את אלברט. וזה שאל: "ברדה?" יוסף ענה: "כן." באתה שניה הניף עלי אלברט גרון, שהיה מכוון אל ראשו. יוסף זינק הצידה והמכה ניתחה רק על זרועו. יוסף, שראה את מבט הרצח בעיניו של אלברט, ברח מהמקום, צעק אלי תוך כדי ריצה: "זיוה, תברחי, תברחי!"

לפני הגילוח

נראית זיוה עם חברה יוסף ברדה, בבאר-שבע. הם צולו מן אחרי התנפלות-הקנאה של אלברט עליהם, מזוין בגרון.

כה עזה שניסה לרכוש אותה ותמיד

וחזרתי אליו מרצוני הטוב הוא יוכל לעשות ממני חתיכות חתיכות אם אלך ממנו ואף אחד לא יוכל לעזור לי — לא יוסף ולא המשטרה. בכיתי ימים שלמים. פעם קיבלתי חום וביקשתי שיביא לי רופא. "יותר טוב שתמותי כאן ולא אביא לך רופא!" ענה לי. בסוף, כשמצבי לא הוטב, לקח אותי לרופא במושב. ניצלתי את ההזדמנות שעזב אותי לבד וכשגמרתי את הטיפול מיהרתי למשטרה בירושלים וסיפרתי להם על התעללותי.

★ ★ ★
איום בסכין מטבח

עברתי לגור בתלפיות, אצל אשה זקנה. איך שהוא הצליח אלברט כמו תמיד לגלות את מקומי. בערב יום כפור, בהיותי עסוקה בהכנת הבגדים לקראת נסיעתי למש"פחתי בתל-אביב, הוא נכנס. "את צריכה לבוא אתי עכשיו," קבע בתקיפות. עניתי חושבת להיענות לו הפעם. "את רואה את הסכין הזו על השולחן?" שאל, "אם לא תבואי אתי ארצה אותך בסכין זו!"

אותתי לאשה שתזעיק את המשטרה, אבל היא פחדה ממנו. אמרתי לאלברט שאני מרגישה כי חליתי ואבוא לראותו מחר, אבל הוא סחב אותי בידי, לבושה רק כתונת-לילה. הגענו לצריף של חבר שלו במעברה. הוא חשבתי איך לברוח הרחק הרחק ולהפטר ממנו. ידעתי שעל עזרתה של המשטרה לא אוכל לסמוך.

בשעה ארבע לפנות בוקר קמתי והתחלתי לחפש משהו, כדי לתת לו בראש. פתאום הוא התעורר: "מה פתאום קמתי?" שאל אותי. ביקשתי ללכת לרופא והוא הבטיח לקחת אותי בבוקר. עד הבוקר שברתי הכל בצריף. הוא לקח אותי כמו שהייתי, בכתונת-לילה לבנה, אל דודתי באותה מעברה, להנאת כל האנשים שהתבוננו במחזה. "היא תמצא דרך לפשר בינינו," הבטיח אלברט.

שפחתי את כל לבי לפני דודתי. ביקשתי שתשפיע עליו לעזובי לנפשי ולתת לי לחיות את חיי לבי. הדודה ביקשה שאנסה עוד פעם. סרבתיו אפילו לשמוע על כך. אלברט איפשר לי ללכת להתלבש, לקח אותי לתחנת האוטובוסים כדי לחזור למושב. בתחנה הקמתי צעקות אמרתי לאלברט שלא אלך איתו, עד שיכניס לבוא אתי למשטרה ולחזרום שם כי יתנהג אתי בסדר. הוא הסכים ובמשטרה התלוננתי על כל מה שעולל לי בלילה. הם השאירו אותו בכלא. נשמתי לרווחה.

★ ★ ★
מקלט בבית-חולים

שוב ניסיתי לארגן את חיי. פניתי לבית-החולים הצרפתי וביקשתי לעבוד שם. נוסף לעבודה הורשיתי גם להתגורר במקום. אשרי היה שלם. ידעתי שאלברט השתחרר בינתיים, אבל הדבר לא הדאיג אותי. תיארתי לעצמי שעד לבית-החולים לא יגיע. היתה זו טעות מרה. באחד מימי הביקורים באו לבית-החולים כמה עולים ממרוקו ממכרו של אלברט. שמתי לב שהם הבחינו בי, אבל לא הייתי בטוחה בכך. אחרי ימים אחדים, כשירדתי למטבח בית-החולים להביא אוכל לחולים, נכנס הוא — אלברט. הוא תפש אותי ביד והחל לסחוב אותי החוצה. הקמתי צעקות, הזכרתי לו את הבטחתו במשטרה להתנהג בסדר אבל הוא לא הרפה עד שבאו האחיות, הוציאו אותי

בכוח, בגרון ובסכין = גילוח אהבה

דבר אחד לא יכולתי להתגבר. הגענועים לבני הקטן החלו להציק לי מאד. עד שיום אחד קמתי ונסעתי לבקר בירושלים. עוד לפני שניגשתי למספחה, שלידה נמסר הילד עליידי משרד הסעד, שוב החליט הגורל לעשותני לצחוק ומכל רבבות האנשים שהסתובבו באותו יום בחצרות ירושלים היה עלי לפגוש ודקא בשטן שלי.

בשעה שמיהרתי ברחוב אל בני, ניצב לפני פתאום אלברט, באמצע המדרכה. נבהלתי נורא, אולם הוא הגיב על הפגישה אחרת לגמרי ממה שתיארתי לי. חשבתי שהוא יהפוך אותי לגל עצמות, אבל אלברט ניגש אלי בידדות, נשק לי בחום באמצע הרחוב ההומה. "מה אתה רוצה ממני?" שאלתי, מתגוננת, "יותר טוב שתרחק ממני." אלברט לא זו. "אפילו שיהיה רצח פה אני לא אעזוב אותך," אמר. נשבעתי לו שאסלח לו על הכל, שאבוא להעיד לטובתו מתי שירצה, רק שיניח לי ללכת לבדי.

"עכשיו בואי," אמר לי, "אחר כך נראה." התביישתי לעזור מהומות באמצע הרחוב ונסעתי איתו לביתו. למחרת בבוקר אמרתי לו שאני רוצה לחזור אל בן-דודי, לפני שתיפסק התנועה. הדבר היה ביום שישי, אלברט חיך בהנאה: "איך לך כל תקוה לברוח מידי?" אמר. אצטוב שהוא מתכוון להחזיק בי בכוח. כששאלתי אותו עד מתי הוא חושב להחזיק בי כך, ענה כי ביום ראשון אסע.

★ ★ ★
תפפורת מאונס

בשבת, כשישבנו שנינו בחדר, אמר לי פתאום אלברט: "יש לי חשק לגזור לך את השערות. או אהיה בטוח שאף אחד לא יסתכל עליך ולא ירצה לקחת אותך." היתה לי גם החוצפה לדרוש שאסכים לגזירת שערותי, כדי להוכיח לו נאמנות. סרבתיו. "יש לי שיער שחור, ארוך ויפה ולמה שאגזור אותי?" אלברט התיישב בניחוח על כסאו: "בסדר, לי יש מספיק זמן," הודיע. ראיתי שלא אוכל לצאת משם אם לא אסכים. "תגזור כבר," אמרתי לו בבכי, "העיקר שתעזוב אותי סוף-סוף." הוא גזר את השערות במספרים, המשיך במלאכה במכשיר מיוחד שקנה לצורך זה. כל זמן הגזירה אני אמרתי מילה, רק אחרי שעה שמתי מספחת על הראש הקרח ובכיתי את נשמת.

למחרת קמתי ורציתי לצאת, כדי לנסוע מהגהינום. אלברט התקרב אלי: "לאן שתלכי, רגלי אחריך," הודיע בהחלטיות. העמתי פנים תממות. "אנחנו הולכים לרבים בירושלים להתחתן," הודיע לי.

"אף פעם לא!" צרחתי בכל כוחי. אלברט לא התרגש. "יש לך שתי אפשרויות," הודיע כמו שופט בבית-דין, "או שתחתני אתי, או שאקלקל לך את הפרצוף ככה שאף אחד לא ירצה להסתכל עליך." הסכמתי מיד להצעת הנישואין. אלברט קרא לאחיו כדי שאחזרו בפניו על הסכמתי. אחיו ביקש שאהיה גלוית-לב איתו. סיפרתי לו כי אלברט הכריח אותי. "הוא התקיף אותי לא פעם. גם אני התקפתי אותו. איך נוכל לחיות באושר?" האח שמע הכל, וכאילו לא הבין, אמר: "איך דבר, תנישאו ותעשו לכם חיים טובים."

אלברט ביקש שאצא איתו. יצאתי ורועדת אל בין העצים. "למה אמרת לי אחרת ולאחי אחרת?" שאל. הסברתי לו שהוא כמו ילד קטן, שצריך לתת לו כל מה שהוא מבקש כדי שיהיה שקט. הוא הכה אותי במשך כמה דקות מכות רצח. למחרת ירדנו לירושלים, כדי לנסוע לבן-דודי, אבל היה כבר מאוחר. ביקשתי שיעזוב אותי בירושלים, אבל הוא לא הסכים. הורדתי את הנעליים והמספחת באמצע הרחוב כדי שיסתלק מרוב בושה, אבל הוא לא הלך. חזרנו למושב שלו.

שלושה ימים ישבתי על הרצפה, בכיתי ולא אכלתי כלום. לבסוף אמרתי לו שאני רוצה להביא את החפצים שלי מביתו של בן-דודי. רציתי לנסוע לבדי, אבל הוא נסע אתי.

★ ★ ★
הכמתת-פרידה

ברמתיים ירדנו מן האוטובוס ועמדתי במקום. לא רציתי שידע איפה גר בן-דודי. התחננתי בפני כל איש שפגשתי שיקראו אלי את בן-דודי. נכנסנו לבית-קפה. "עכשיו תלך," אמרתי לאלברט, "כי מפה אני לא זזה יותר." הוא התחיל לשכנע אותי שאני נודעת בטפשות. "אתה זוכר מה שקרה בחיפה?" אמרתי לבסוף, "פה יהיה הרבה יותר גרוע. אשפוך לך את התה הרוחח על הפנים ואצעק למשטרה." כאשר שמע את המילה משטרה קם מיד ואמר שהוא כבר מסתלק, רק ביקש שאגיד לו מתי אחזור. הבטחתי לבוא אליו כשלא יאמר לי לעשות זאת. תזכרי את המילה הזאת," אמר, ולפני שנעלם מעיני עוד הספיק לצעוק לעברתי: "אבל אם תמסרי תלונה נגדי למשטרה לא תהיי בחיים."

רק הבחנתי שהוא נעלם, מיהרתי אל ביתו של בן-דודי. אשתו כבר ידעה על הכל מפי הדוד, שראה אותי עם אלברט ברמתיים. אני עצמי הייתי אולי מחתרת לאלברט גם הפעם, אבל בן-דודי היה בדעה כי מוכרחים פעם לשים לזה קץ והתלונן עליו במשטרה. אלברט נעצר שוב.

עכשיו אני חושבת מה בכל זאת יהיה הסוף שלנו? המשטרה כבר הוכיחה שבמקרה כזה אינה יכולה להועיל הרבה. ואני זוכרת היטב את הבטחתו הנוראה של אלברט: "לא חשוב מתי יהיה במשטרה או בבית-המשפט, אקבל שגה מאסר, שנתיים, שלוש, ארבע. אבל כשאצא ארצות איתך."

הוא אלברט קדושים, 36, האיש שאהבתו העבירה אותו על דעתו. הוא ניסה לקשור את גודלה בגורלו — אפילו כשזו דקרה אותו בסכין בכוונה להרגו.

מידיו וגרשו אותו החוצה. השוער קיבל הנוראה לא להכניס אותו יותר בשום פנים. אבל אלברט מצא לו שיטה אחרת להתקשרות: שלוש פעמים ביום היה מטלפן ומבקש אותי. לאחיות החל הדבר להימאס. הבחנתי בכך בצורת התנהגותן אלי. באחת הסתבות הלכתי למשטרה, ביקשתי שיעשו משהו כדי שיפסיק להטריד אותי. השוטרים החזירו אותי לבית-החולים. כשהגענו לשם, מצאנו אותו עומד ליד השער, עם סכין הגילוח שהיה מביא איתו כל פעם, מעבירה על צווארו ומאיים שיתאבד אם לא אבוא איתו. השוטרים העלו אותו למכונית ונעלמו איתו. חזרתי לעבודתי.

אבל עתה כבר לא התנהלו הענינים בבית-החולים כפי שהיו בתחילה. האחיות הסתכלו עלי בעינים אחרות, עד שקמתי והסתלקתי. מוצא היחוד היה לחזור אל יוסף ברדה. ירדתי לבאר-שבע. מושגתי את יוסף והסכמנו לבנות את חיינו מחדש. זמן מה חיינו בביתו בנעמיים. התכנית היתה לאסוף קצת כסף ולנסוע לצרפת. עד שיום אחד שוב הגיע אלברט לבאר-שבע. יוסף נבהל כששמע שאלברט בעיר. הוא התרגז ואמר לי ללכת. "כל זמן שהוא בחיים איננו יכולים לחיות ביחד. אינני רוצה לחיות בחדר שיום אחד אקבל ממנו סכין גבוה."

פעם פגשנו את אלברט. יוסף מיהר לספר לו שהוא מוכן בהחלט לחזר עלי לטובתו. אלברט עצמו שוב הבטיח לי עולם ומלואו. התפתיתי שוב והלכתי איתו. הוא לקח אותי איתו לחיפה. אמר שיעבוד שם, ישתכר קצת כסף וניסע יחד לחוף-לארץ.

★ ★ ★
זפתאים — דקרתי!

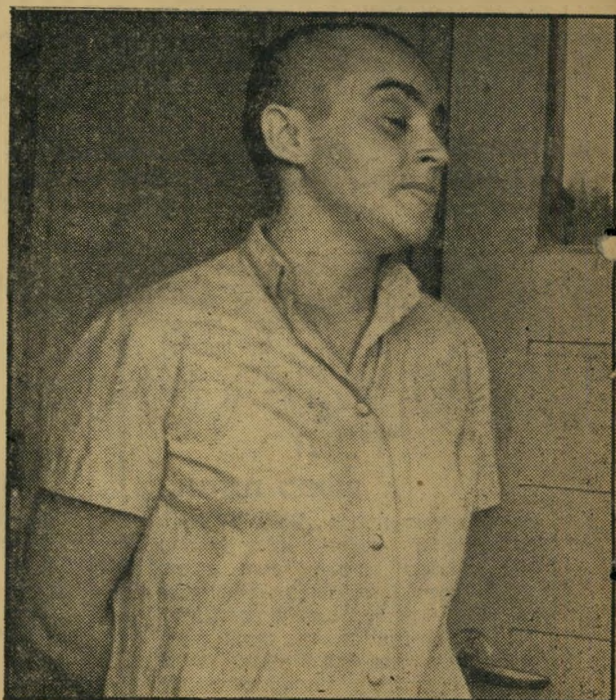
כשהיינו בחיפה, סיפר לי אלברט כי תלוי ועומד נגדו משפט על תקיפה בירושלים. אני הייתי צריכה להיות עדה באותו משפט. הבטחתי לו כי אעיד לטובתו, אם יניח לי לנפשי. "אם תעזבי אותי," השיב, "תלכי ממני רק לקבר."

הרגשתי איך שהדם עולה לי לראש. נכנסתי למטבח של קינגס בר, לקחתי משם סכין והחבאתי אותה מתחת לבגדיים. התיישבתי והזמנתי כוס תה. אלברט נכנס מיד אחרי. "מדוע את כל כך עצובה?" הוא שאל אותי. "נמאס לי מחיי, עזוב אותי במנוחה!" צעקתי אליו. הוא אפילו לא שמע מה שאמרתי, רק השיב "הפסיקי עם השטויות שלך," קרא לארבעה חברים שלו, שאחד מהם הסכים לשלם עבורנו את מחיר המלון, עד שאלברט ימצא עבודה על אניה. החלטתי לרצות אותו. ראיתי שבדרך אחרת לא אוכל להיפטר ממנו. כשהיינו כבר בחדר בית-המלון, אמרתי שאני רוצה לצאת קצת לטייל. נכנסנו לבית-קפה. אלברט המין מרק. אמרתי לו שאני הולכת לרוחץ את ידי. כשהגעתי לצידו שלפתי את הסכין שהסתרתי קודם — ודקרתי אותו שלוש פעמים בכל הכוח. פעמיים בראש ופעם שלישית בצוואר. אלברט קם מהר, וכשהוא שותת דם רץ עד קינגס בר — כדי לבקש מחבריו שיבריחו אותי, כדי שלא אפול לידי המשטרה. הוא רצה שאשאר בידי.

אלברט חזר מבלי למצוא את החברים. הוא היה כולו ספוג דם. לא האמנתי שחייה. רק אז התחלתי לצעוק באימה. המשטרה הגיעה, עצרה אותנו. גם המשוטרים עצמם ביקש אלברט שיסלחו לי וישחררו אותי בלי עונש. אני לא הסכמתי. "עשיתי את זה כדי להיפטר ממנו," אמרתי לשוטרים, "תנו לי כמה שתחננו, איני רוצה שתסלחו." הם שלחו אותי למעצר ביגור, שם ישבתי 22 יום. אלברט היה בינתיים בבית-החולים, הבריא לאט-לאט. אחרי 22 יום הביאו אותי לבית-המשפט. אחרי שקרא השופט את כל התיקים שהיו לנו בתחנות המשטרה בכל הארץ הוא הבין לנפשי, אמר שאני מוצאת חן בעיניו ונתן לי רק שלושה חודשים עלי-תנאי למשך שנה.

★ ★ ★
פגישה עם השטן ברחוב

מיד עם שחרורי באתי אל בן-דודי יוסף, במגידאל. יוסף, שהוא עצמו בעל מספחה ואב לילדים, סיפל בי כמו אב. במשך חודש ימים לקח אותי לרופאים, עד שהבראתי מכל הזעזועים הנפשיים שעברו עלי. אבל על

מספרת זיוה את מר גודלה. אלברט הביאה בכוח לביתו, אילצה להסכים כי יגלח את שערותיו, כדי שתאבד את פיה.

(המסך... 12 זוד)

מן הלימודים. את מחציתו זו של היום היתה מבלה על שפתיים בהשתוללות.

האם לא התנגדה, אורבא, היא עודדה את יונה לרוץ ולכרכר. "אם לא תצא ממנה רקדנית של ממש פעם, הרי זה לא יזיק לה לגוף", אמרה. יונה לא היתה זקוקה לעידוד. היא חיקתה את תנועותיהם של הרקדנים שהיו באיב להתאמן באותו מקום, אך לא הצליחה לצוד את עינו של איש מהם.

אוסף יהלומים. עד שאחד מהם, חד-עין, הבחין פעם בילדה הרוח. הוא שאל אותה לכתובתה, בא אל אמה הביתה, סיפר כי הוא נמנה על תלמידה של המורה מיא ארבטובה, ביקש להרשות לו להביא את יונה הקטנה אל המורה לבחינה. האם הסכימה מיד. המורה בחנה את הקטנה המ' בולבלת והבישנית, ומאז לא הרפתה ממנה.

היא העניקה ליונה סטיפנדיה ללימוד חינוג, היתה דואגת לכל צרכיה, הפכה למעשה לאמה השניה. שנה אחת בלבד אחרי ש' החלה בלימודי הריקוד שלה, כבר הופיעה יונה על במה לעיני קהל צופים במסגרת הופעת חניכי הסטודיו של מיא. מאז הופיעה בהפקות בהצגות דו רה מי והאופרה היש-ראלית, אותה נטשה יחד עם כל חניכיה של מיא אחרי הסכסוך שפרץ בין מורתה ובין מנהלת האופרה אדיס דהפיליפ.

ההצעה לשלוח את יונה לפסטיבל הגיעה אל מיא חצי שנה לפני קיומה. זמן מה אחרי כן קיבלה מיא עצמה הזמנה לבוא ולשמש כשופטת באותה תחרות. השתיים יצאו ליונה, משוכנעות כי האמנים שיופיעו באותה תחרות יהיו גם הם צעירים וחצי מקצועיים. ההפתעה היתה מרעושה. "זה היה אוסף של פצצות", ספרה מיא, "או יותר נכון: אוסף של יהלומים".

אין תימנים באולם. כשהגיע תור רי, הייתי כבר סחוסה לגמרי, מרוב פחד, ספרה יונה השבוע. "לפני הופיעו רוב הרקדנים האחרים, דבר שנתן לי הרגשה גמדיית מאד לעומתם. אספתי את כל האומץ שיכולתי ועליתי על הבמה. כולם מסביב היו אדיבים ועזרו לי. כשסיימתי את הריקודים שלי, מיהרתי להחליף בגדים ולשבת בין הקהל כדי לא להפסיד אף ריקוד.

"למחרת בבוקר היתה תחרות ריקודי ה' אופי. זה היה עוד יותר גרוע. אוסף של רקדנים פנטסטיים כזה לא אראה במהרה שוב. אחד הריקודים שלי היה ליזינגקה. ריקוד קחזי. לפני הופיעה לתקה קחזית של ממש ורק אז ראיתי כמה חסר לי. אבל ממש התבישתי לעלות עם ריקוד זה. אבל דווקא הרקדנים שהופיעו באותו ריקוד לפני עודדו אותי בצחוק לבבי. כשהתחלתי בריקוד הם הזעיקו את כל חבריהם לבוא ולראותני. הייתי מבולבלת לגמרי. הכובע נפל לי מיד בתחילת הריקוד וחשבתי שזהו כשלון חרוץ. התעודתי כשרקדתי אחר כך ריקוד תימני. תימנים לא היו באולם."

רק יונה עצמה חשבה שנכשלה בתחרות. אחת חשבו השופטים וכראשם הפרופסור זכארו. עוד לפני חלוקת הפרסים סיפר הרוסי לכל מכריז על הפלא הגדול שגילה בעת התחרות. כשהגיע יום חלוקת הפרסים הציע הפרופסור להעניק ליונה מדליית זהב על הופעתה בריקודי האופי. הראשונה שהת' נגדה לכך היתה מורתה מיא ארבטובה. יונה זכתה, איפוא, בשתי מדליות כסף.

הסבירה מיא מדוע התנגדה למתן האות הגבוה ביותר לתלמידתה: "היא עדיין לא מושלמת. בחברת אמנים כמו אלה שהיו שם, לקבל פרס שני הרי זה הישג עצום עבור נערה בגילה של יונה. ועם מדליה של כסף יש לה עוד לאן להתקדם. השאלה היא אם אמנם תוכל יונה להתקדם. במה להופעות אין לה בארץ. ועתה גם הפסיקה אמה את עבודתה במשק'בית. התפקיד של פרנסת המשפחה יחד עם האב יפול על שכמה של יונה. והשאלה היא אם תשכר תוך כדי ריקוד או תיאלץ לעבוד כעוזרת'בית."

תזכיר

שוחפה לפשע

אסתר לויט, מטגירת כנופית בוקסר הנאשמת ברצח היהלומן זרח פלוק, ש' סיפירה האישי התפרסם לראשונה לפני שבועיים (העולם הזה 1144). נידונה השבוע לארבעה חודשי מאסר על תנאי אחרי ש' נמצאה אשמה כשותפה למעשיהם... **צעיר מבאר'שבע,** אשר סיפור יחסיו עם הוליטה הישראלית בת ה-12 (העולם הזה 1124) עורר בשעתו סנסציה אחרי שזו ילדה לו בן, נמלט השבוע מירושלים, בה היה נתון לפיקוח קצין מיבחה.

עובדה היא

כי הצטדקותה של מפא"י היורדת על הוצאת מטבע זר רשיכון-עולים אין לה בסיס.

עובדה היא, שבעוד בשנה האחרונה (1958/59)

הוציאה הממשלה:

לשיכון עולים	43.6	מיליון לירות
לחיסול מעברות	16.0	" "
לשיכון באיזורי פיתוח	4.9	" "

ובס"ה 64.5 מיליון לירות

וכן הוציאה:

כהלואה לשיכון בהתישבות ומפרעה לשיכון צ"ח תקציב 1959/60	10.0	מיליון לירות
	30.0	מיליון לירות

ובס"ה 104.5 מיליון לירות

באותו פרק זמן הכניסה ממשלת מפא"י:

מבלו על מלט	30.0	מיליון לירות
ממכס על חומרי בנין	22.0	" "
ממס קניה על חומרי בנין	5.7	" "
ממס על ציוד לבנין	2.2	" "
מרישום בספרי האחוזה	4.3	" "

בס"ה 64.2 מיליון לירות

וכן קיבלה הממשלה:

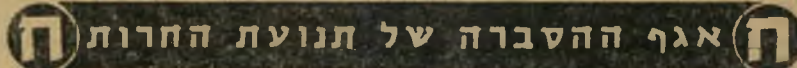
ממלווה שיכון מבנק ישראל (צ"ח חלקה של הסוכנות היהודית בשכון)	30.1	מיליון לירות
	18.5	" "

ובס"ה 112.8 מיליון לירות

מקורות פנים כיסו את כל הוצאות השיכון של הממשלה. הממשלה ע"י מסייה ייקרה את השיכונים מלאכותית, מנעה פתרון בעיית הדיור ע"י בניה זולה להשכרה —

כי זו דרכה של מפא"י היורדת.

הוגש לפרסום ע"י

תקון טעות

במודעה מה העלתה מפא"י היורדת שנתפרסמה בעולם הזה 1146 נפלה טעות דפוס מצערת: כל המספרים, פרט לחוב המדינה במטבע חוץ, מתיחסים ללירות ישראליות ולא לדולרים, כפי שצויין בטעות.

גיורא גודיק מציג

בחסותו האישית של נשיא פרנואי, את

לואיס אלברטו דל פארנא

ושלישיתו

"לוס פרגואאיוס"

שגירי הזמר
העממי של
דרום-אמריקה

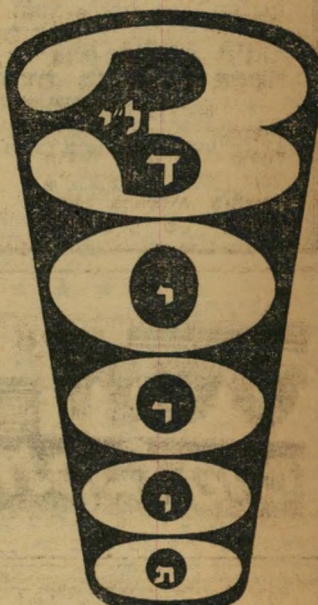
2 קונצרטים
חגיגיים

ב"אהלישם" ת"א

יום ב' 5.10 — יום ג' 6.10

מכירת הכרטיסים החלה

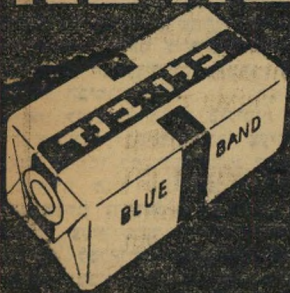
במשרדי: כנף, לאף, רוקוקו

אילו ישו הנוצרי היה
בא לפאריס היום. הוא
היה מטיף לבולשביזם

אמר ד"ר חיים וויצמן
בזמן ועידת השלום ב-1919
לקצין המודיעין הבריטי
הראשי, קולונל מיינרצהאגן
שיומנו המרתק יתפרסם ב-
"הארץ" החל מ-25.9.59.

בלו-בנד

עם טעם
מעדן חדש

לורנס הודה בפני
שהרבה ממה שכתב על
מרד הערבים לא היה
אלא פרי דמיונו -

כותב קולונל מיינרצהאגן
ביומנו המתפרסם בהמשכים
ב"הארץ" החל מיום ששי
25.9.59

עזרתי
רקוזה

"דואו", פינסקר 2
ה"א. 5 - 8 אח"צ

לורד מוין דרש צדק
בשביל הערבים כלומר
אי-צדק בשביל היהודים
ד"ם. משום כך אפשר
להבין שנרצח -

כותב קצין המודיעין
הראשי הבריטי, קולונל
מיינרצהאגן, ביומנו המת-
פרסם בהמשכים ב"הארץ"
החל מיום ששי 25.9.59

התסת
תקבל פרס

הכרוזתך היא מסמך דו-
פרצופי אמר קולונל
מיינרצהאגן ללורד בל-
פור -

שיחה זאת היא אחת משי-
חות מרתקות מרובות הכי-
לולות ביומנו של קצין
המודיעין הבריטי הראשי,
המתפרסם בהמשכים ב-
"הארץ" החל מיום ששי
25.9.59

חתן אביבי נזרק לים (ימין) ומושה מן הים את כלתו
סוף רטוב, הכל טוב

המים, משה אותה כמו ידיו ונשא אותה
רטובה אל ביתם המשותף החדש . . .
א. נ. פראה, המפקח הכללי על התעבורה
בדרכים בגאנה, ערך השבוע סיור במחקני
אגד, כדי "להעביר את אגד אלינו", כפי
שהסביר. בין השאר קיבל הסבר על מבנהו
של אגף הפנים של הקואופרטיב לתחבורה,
המטפל בכל בעיות החבר כולל בעיות ה-
משפחה שלו. משמע פראה כי הנהלת
התנועה דואגת שכל נהג יוחזר לביתו עם
תום משמרת-הלילה שלו, חיך האורח: "זה
בורר, כדי שאגף הפנים לא יצטרך אחרי-
כך לספל בבעיות המשפחתיות שלו".

★ ★ ★

אמנים וקטטותיהם

כסית דומה לאחרונה יותר ויותר לזירת-
אגרוף מאשר לבית-קפה של אמנים. ימים
מספר בלבד אחרי שפרצה בו תגרה בין
זאב יוספון לזאב ברלינסקי (העולם הזה
1146), נמנעה אך בקושי קטטה חמורה יותר
בין הפיליסטוני דן **בן-אמוץ** לבין ה-
משורר **דוד אבידן**, שהושאל עלידי ה-
ידעות-אחרונות למערכת לאשה. היה זה אחרי
שלאשה פרסם קטע-ריכוז אודות דן. דן
פגש את אבידן, התעניין לדעת מי כתב את
הקטע אודותיו. כשלא בא על סיפוקו תקף
את אבידן. אולם בניגוד לקטטה הראשונה,
שככה קטטה זו באותה מהירות בה התחילה.
פחות מחצי שעה אחרי התקרית ערך הצקל
אישכסית סולחה בין שני הצדדים, הביאם
לידי שיחה ידידותית ליד שולחן אחד . . .
מייקל ווינר, שחקן אמריקאי צעיר,
קיבל השבוע את התפקיד הגברי הראשי בסרט
קולומטר 95, בבימוי של כריסטיאן זיאת.
חיגרי, המוכר יותר ככנו של **מאיר וייס**
גאל, קיבל את התפקיד הנשי משאוסטן
ארון עם אביו, שהבטיח לעזור במימון הסרט
. . . מלבד חיגרי ודינה דורון, חיפשי כריס-
טיאן זיאת אחרי שחקנית נוספת לתפקיד
הנשי המשני בסרטו, הצריכה לגלם דמות
של נערה תימנית. השבוע נפל הפור, אחרי
שזאק, שבינתיים עזב את הארץ, ראיין
עשרות נערות תימניות. הזוכה המאושרת:
שיבולת דהאן, זמרת-מגישה במועדון
תל-אביב הקטנה, ולשעבר מועמדת לתואר
צברית 56. פרט מעניין: שיבולת שחררת
השיער איננה כולל תימניה . . . זיוה
שפיר-דרון זוכה לאחרונה ליותר ויותר
תשומת-לב בהוליווד. היא מופיעה כיום
במחזה סדום ועמורה של הסופר היחני
ניקוס קאונצאקיס, אותו מעלה להקת האוני-
ברסיטה של קליפורניה בלוס-אנג'לס. זיוה
משחקת את התפקיד הנשי הראשי, תפקידה
של רות, בתו של לוט . . . שחקן בצל
יורג, **שמעון ישראלי**, מצפה בקרוב
לביקור החסידה במשפחתו. כאשר נשאל על-
ידי ידיד מהו תופיע החסידה, השיב שמעון:
"אני לא רוצה להגיד כודאות. חסידה חסי-
דה, אבל בסוף זה עוד יכול להיות ילד" . . .

ניחון צ'אפלין בטביעת-עין מיוחדת, המאפי-
שרת לו להבחין ממרחק רב בין יהודי לבין
לא-יהודי. "כאשר הוא מבחין כי האורח
אינו יהודי, מודיעים לו כי צ'אפלין איננו
בבית". ליהודים, לעומת זאת, מגיש צ'אפלין
לדברי העתון, ארוחת ערב, מתנות רבות
ואפילו כסף מזומן. מה שהעתון המצרי
שכה לציין הוא שצ'אפלין עצמו, כאשר נש-
אל על כך לפני שנים מספר, הכחיש כל
קשר ליהדות. הציג את עצמו אז בגאנה
כ"אזרח העולם".

★ ★ ★

סיפור ומוסרו

כאשר הגיע חי"כ אחדות העבודה **יגאל**
אלון לתל-חנן, לשאת שם נאום-בחירות,
נתקל בהפרעה מצד בריונים בלתי-צפויים.
היו אלה ילדי פבר-העוני החיפאי שבאו
לאסיפה עם הוריהם, לא התענינו ביותר
בנושאים הפוליטיים עליהם דבר אלון. אך
האלוף בעל-היומה מצא פתרון לבעיה. הוא
הבטיח לילדים, שאם ישבו בשקט יספר
להם בתום נאומו סיפור. ואמנם, אחרי
ססיים את דבריו, פרע את חובו לילדים,
סיפר להם כיצד בגיל 13 קיבל אקדח מאביו,
ששלח אותו לבד לגורן לבחון את אומץ
לבו. גם מוסר-השכל לא חסר: "עכשיו
יודים, גם תשמעו בקול הוריהם ואם
הוריהם ישמעו בקולי, יהיה לכולכם טוב"
. . . אחד מטקסטי-הנשואים המזורים ביותר
נערך השבוע בצפון הארץ, על לשון סלעים
הפורצת לתוך הים, ליד חורבות הכפר הער-
בי אכזיב. מתחת לחופה ניצבו החתן **אלי**
אכזיב, בן תל-אכזיב המתבודד זה שבע
שנים בחורבה עתיקה על החוף, וכלתו תמר.
למרות נסיבות השלטונות לסלקו מהמקום
(העולם הזה 1143) מקחה אלי שהגורה תבר-
טל. אמר הוא לקרנים, שבאו יחד עם
בני המשפחה לחתונתו במקום השומם: "אנח
נו לא מתכווננים לעזוב את המקום מרצו-
נו הטוב. רק השבוע מצאתי פה ארון
קבורה עתיק מאבן, מלפני שלושת אלפים
שנה. גודלו של הארון מתאים בדיוק לי
ולאשתי תמר. הבאתי אותו לקרבת ביתנו
והוא ימתין לנו עד ה"סוף". תמר נמוכת
הקומה, בת למשפחה תימנית וילידת חדרה,
לא ערערה על הצהרתו של בעלה. אחרי
החופה נטלו ידידים את אלי, השליכוהו
ליים בבגדי הכלולות שלו. תמי אשתו נמ-
לטה תחילה, מפתח גורל דומה. אולם לבסוף
הסכימה אף היא להשתתף בטקס-הטבילה,
בתנאי שהזורק יהיה אלי עצמו. אלי השליך
את כלתו, שאינה יודעת לשחות, אל הוך

אנשים

אזרח וגאונותו

שעה **שמשה ניסים**, בנו הצעיר של
הרב הראשי, קנה את עולמו הפוליטי בהצ-
טרפות לרשימת הצינים הכלליים לבחירות
לכנסת הרביעית, קנה השבוע אחיו הבכור
מאיר בניהו את עולמו הרוחני בפירסום
קובץ מדעי גדול על תולדות הרב **חיד"א**
(חיים יוסף דויד אוולאי), שתי בראשית
המאה ה-18 בירושלים והידוע במסעותיו וב-
21 ספריו המגוונים. בין השאר, כתב אזר-
לאי ביומנו, על ביקור בפאריס (1796), אפי-
לו מספרן המדויק של הפרוצות בעיר זו:
"אלף כתובות בפנסק, מלבד רבות מנשור
העיר שאינן כתובות בפנסק" . . . בינתיים
גם נודע השבוע ממקור מוסמך מי היה
התומך העיקרי ברעיון להכניס את משה
ניסים לרשימת המועמדים של הצי"כ: ראש
עיריית רמת-גן **אברהם קריינצ'י**, שביקש
לחוק את עמדתו בעירו, נזכר כי קיים בה
גוש גדול של בוחרים מעולי ציראק . . .
בצרה היה נתון חי"כ חרות **שמעון יר**
ניצ'מן, שמצא עצמו יושב בין שני כסאות.
ועדת-התרכובת של מפלגתו השאירה אותו
אמנם במקומו הקודם (9 ברשימת המוע-
מדים, אך מתחה עליו ביקורת קשה בשל
יחסיו הידידותיים מדי עם משפחתו של
ראש הממשלה, ובעיקר עם **פולה בר**
גוריון. ואילו פולה עצמה באה אליו לאח-
רונה בטענות חריפות, על התקיפו את בן
גוריון בנאומו, בסגנון קיצוני מזה של
גבריו . . . במצב רוח מרומם יותר היה
איש חרות אחר, **מנחם בנין**, אחרי שקרא
בבטאון הבחירות של מפא"י, ישר לנעון,
שהפופולריות שלו ירדה וכי עובדה לכך
הוא מספר המשתתפים הנמוך באסיפה
שקיים בבגבעתיים, גילה בגין עובדה מוזרה:
העתון הודפס יומיים לפני שהוא היה צריך
לגאום בגבעתיים . . . ישראלים, או יהודים
סתם, שיקלעו ביום מן המים לגיבנה שב-
שוויץ, עשויים לזכות שם בקבלת-פנים חמה
ולבבית מצד אחד האזרחים, אם להאמין
לדברי העתון המצרי המצויר רוז אליוטוף.
כתב השבועון בגליונו האחרון: "אם משהו
רוצה לראות את **צ'ארלי צ'אפלין**, כל
מה שעליו לעשות הוא לגשת לביתו של
צ'אפלין בגיבנה ולהציג את עצמו בתור
יהודי. אז תיפתח הדלת וצ'אפלין בעצמו
יקבל את פני האורח". לדברי רוז אליוטוף

פסוקי השבוע

- **שמעון פרס**, באסיפת בחירות של מפא"י: "מפא"י השאירה את נאצר במצב של תורה ובהוה".
- **ח"כ הצ"ב יוסף פרלין**: "המפלגה שתחלה את המפלגה הגדולה ביותר בבחירות לכנסת תהיה תנועת-חרות. היא הבטיחה לבחוריה 40 מנדטים, וכל מה שתקבל פחות יהיה הפסד נקי".
- **הפיליסטוני יוסף (ני"י) ויניצקי**: "בנאומו מדבר משה שרת בעיקר על האחד בדורו ועל השני ברשימתו".
- **עורך "רדיעות אחרונות" הרצל רוזנבלום**, במאמר על פגישת איזנהאואר-כרושצ'וב, בו הזהיר כי על איזנהאואר להוזה מרוממותו של ניקיטה: "מצפים אנו לרחמי שמים, שיוענקו לעבד ה' - איזנהאואר".
- **אברהם שילה**, עתונאי ספורט, אחרי שראה השבת כיצד החלוץ המרכזי של קבוצת הפועל תל-אביב, יצחק מנחם, מחמיץ שלוש פעמים בעיטות מקרוב אל שער-היריב הריק: "בחקופה שאפשר לכהן מכדור הארץ טיל לירח, אי אפשר עוד להבטיע שער ריק משלושה מטרים".

מכתקדוק ארותי

רוצים שאהיה מתחבת לאיזושהו חוג דר' מטי לחובבים. אתם מבינים, כמוכן, שאני כאן רק הרוח:

... המדובר הוא באירגון חוג דרמטי לחובבים. אנו מעוניינים להקים חוג דרמטי עבור אותם נערים ונערות שיש להם נטייה לדרמה, ובגלל סיבות כספיות לא יכולים להרשות לעצמם להשתתף בחוג כזה שעולה כסף. החוג שאנו מקיים להקים, יהיה ללא תשלום. חברי החוג ילמדו איך להציג, תורת הבימוי, ועוד.

אין לחוג כל מטרה פוליטית או חברתית והוא בא רק ביוזמת מספר צעירים וצעירות אשר נרתמו למשימה. לחוג יתקבלו צעירים וצעירות מגיל 16, אשר יש להם נתונים מינימליים לדרמה, או למשחק. מהמועמדים ייבחר צעיר אשר ידיעותיו מרובות יותר, שיוכל למלאות תפקיד של עורך לבמאי בחוג חובבים קיים. אנו מבקשים לכתוב אל (1147/101) ולצרף כול לתשובה.

מותה, בכל זאת, לומר משהו אולי שמישהו ילמד, בהודמנות זו גם לכתוב לה שגיאות? ועוד כושהו? זה מאד נחמד לה קים כל מיני חוגים חובבים, אולם האם אינכם סבורים שזה נראה סתמי במקצת, "איך להציג, תורת הבימוי ועוד?" רגע, עוד לא גמרתי: אני רוצה לקחת שהבמאי לא יהיה כותב המכתב.

כל זה, כמוכן, לא צריך להשפיע על החלטתכם.

מתים לחיות

את באמת רוצה לומר לי ש(1147/102) הוא הטיפוס שלך?

... כל הכותבים/ות ושישים/ות את עצמם כאילו הם מתים/ות רק להחכתבות, למרות שהטיפוס הוא הנכון: הם מתים/ות לעשות קצת חיים. ואין דוגמה טובה מזו שקוראים את המכתבים למיניהם. יש שם הכל: גובה, סופה, קולנוע, טיולים — וכל זה לצורך כתיבה בלבד? הן הדבר הזה ידוע לך כפי שהוא ידוע לי. או מה, תשאלו את עצמך, רוצה הברנש הזה ממני, לכל היותר?

אני בא לתקן עולם. כבר ניסו לפני ללא הצלחה. פשוט מאוד, רוצה אני להיות גלוי יותר ולומר את מטרתי. מטרתי להי' כתב ולהכיר נערה, שמסיבות שונות רוצה לתפוס בחור ולהחזיק בו — וכנגד אותם הבחורים אשר בורחים ודוקא מתפסות, הנגי מוכן להכניס את ראשו לפח מרצוני הטוב. הסיבות שלהן יכולות להיות שונות ומשור-נות: התקרבות יותר לגיל 18, או פשוט נמאסו עליהן החיים הנוכחיים.

אין לי שום נתאים מיוחדים. הבחורה יכולה להיות יפה או מכוערת, אינטיגנטית או טפשה, בלונדינית או שחרחרת. או אפילו בינגיית. יכולה להיות סיגית או כורדיית, יהודית או פאקיסטנית, או אפילו צברית. יכולה לנגן על הפסנתר או על העצבים. על גיטרה שמלית או על בלליקה.

יכולה לפטס כנחמיה בן אברהם, או לשחק כדג (המרשלה). היא יכולה לנעול כל נעל מצבע אחר או לצחצח את השיניים עם משהח נעלים. יכולה להיות מפלגתית או בלתי-מפלגתית. חברת ויצו- הצעירה או הישנה. אין זה איכפת החיצוניות כלל וכלל. עיקר הפנימיות.

פרטים עלי: אין.

כל מעוניינת תקבל פרטים אישיים רק בכתב. אינני מוציא למכירה את מגרעותי ותכונותי בשוק הכרמל, כמו אותו בחור — מה שמוז — דן בן אמרן. רק היום רבות, חוש הומור 10 גרוש 100 גרם רק היום רבות!

ורק כדי שלא תהיה איהבנה, ונקבל ביום כהיר אחד מכתב מהדודה שלי שגרה ברחוב הס, אומר שבול הגילים חייב להיות בין 17 ל-21.

נרשאים שונים

אחרי גודש כזה של חוכמה, אני כמעט מוצאת את עצמי רוצה לנשק לשת השבי עיסיתי החיפאית (1147/103) האמרות שהירוצות-להתכתב-עם-שני-בחורים-נחמיות בני-19-מדישה-אר-מסיבתה-למטרות-התכתבות

מעניינים — אין כל הגזמה. רצינו להוסיף שהקורא יכול להשתאות להבחין דמיון גדול בתכונותינו. לא, אל תשתאה, הלא אחים אנחנו.

טפשעשרה על הטיפוס הפשוט

אני אומרת לך שאם אין מזל בחיים או לא הולך כלום. הכל עניין של מזל שתדעי לך. את חושבת שלא היה יוצא לי שום דבר אם הייתי מצליחה להתקבל אצל כריס-טיאן ז'אק? אני בטוחה שכן אבל פשוט לא יצא לי. אחרי ששמעתי שהוא במלון דן, שיגעתי את האמא שלי שאני מוכרתה שמלה לחגים, ועד שהיא קנתה לי את הבד חשבתי שהגשמה יוצאת לי והלכנו לתופרת ואמשלי התקשה שאומן שמלה רחבה עם מחשוף עגול כזה. ואני לא הסכמתי ובכיתי והתרגזתי אבל בא לי רעיון עצום. איך שיצאנו מן התופרת, אמרתי לאמא שלי שאני הולכת אליך, חזרתי לתופרת ואמרתי לה שתתפור שמלה צרה צרה עם כזה מחשוף שיפץ. היא הבטיחה לי שזה יהיה מוכן מוקדם. הייתי על סיכות כמה ימים אני אומרת לך. ניסיתי כל מיני תרופות עליו הראי. זב טוס, וקוקו וסתם פרוץ. בסוף החלטתי שאני אלך פרוץ כמו בריגיט בארדו כשהיא בחופש.

או מה אני אניד לך? קבעתי עם איציק שאנחנו הולכים לרקוד בן לא אמרתי לו למה והשמלה יצאה יופי ואמא שלי הייתה איומה. הלכתי עם שיער ארוך ופרוץ ונרי-איתי פנטסטי. ואיציק הסוס היה רק כשראה אותי שאל "מה יש לך?" אני אומרת לך, הגברים האלה כל כך טפשים לפעמים אני לא יודעת למה אני ממשיכה לראות אותו אבל כל הגברים הם אותו דבר בחיי. או מה אני אניד לך? באנו לדן והוא לא היה בבאר. ואני הייתי כל כך מרוגזת שרקדתי עם כל מי שהומין אותי בסוף לא יכולתי יותר ואמרתי לאיציק בוא לכסית. איך שאנחנו גועים לשם, אני רואה אותו. היכרתי אותו לפי התמונות. הוא ישב עם כל מיני אנשים בחוף. או עברתי על-ידו גורא לאט והסתכלתי עליו ועשיתי כזה פרוץ קעוס כמו בריגיט. ואני בטוחה שהוא הסתכל עליו או בדיוק באו כל מיני חברים של איציק ועמדו לדבר והסתירו אותי. אבל לא ייתרתי. למחרת באתי לפנות ערב במלון דן כי שמעתי ששם הוא מקבל מועמדים. או עם המל הנורה שלי אמרו לי שהוא לא מקבל היום. אני יורדת החוצה ופתאום חשבתי שאני מקבלת שבץ. הוא בא בדיוק מולי. אני חייכתי אליו והוא חיך לי בחזרה ותיכף נכנס. עכשיו אני מבינה למה לא יצא מזה שום דבר. כי שוב פעם לבשתי את השמלה היא. אחרי כמה ימים קראתי שנינה דורון עברה מיכחן בד כשהיא לובשת חולצה כחולה עם שרון כמו של השומר הצעיר וקוקו. הוא בטח אוהב טיפוסים כאלה פשוטים אבל מה אני יכולה לעשות אם אני לא טיפוס פשוט?

על-גושים-שונים.
שולח. בטח שלא הלך לך. איך יודעת שצריך ניסיון כדי לדעת לנשק כמתחילה?

בידויים עם גוף חטוב

גדי קטן החושב שהוא כבר תיש, הוא (1147/104) הירושלמי בן 16' (וחצי), האומר שהוא מעוניין להתכתב עם נערה חתיכה לשם היכרות וביוליים. התכונות הדרושות מצד הנערה הם פרוץ יפה וגוף חטוב. אם אין לה תכונות אלה, אזי מוטב שלא לתכתב.

מזר, תמיד חשבתי שכותבים עם היד.

נחמדה ומפונקת

(1147/105), כמות שהוא: "לא שום דבר מיוחד. הוא אתם רצה לנסות את מזלו. והוא רצה להתכתב עם צעירה יהודיה וצריכה להיות בין 18-19 שנה, נחמדה ומפונקת. הוא דוקא מחבב תיאטרון, מוסיקה קלה וריקודים, אבל" הוא דרווי לפי הדת. מי מכן נערות עליוות תרצה להתכתב אתו?"

שמעטעם על הנורה שרצתה להיראות במי קומות הטובים ביותר? אז הבחור שלה קנה לה שמלה עמוקת מחשוף.

אנשים אחים אתם

"אנו", מודיעים (1147/106), שני בחורים בגיל 25, נחמדים, אוהבי ריקודים, מוסיקה ושירה, נוחים ומעניינים בחברה. מחבבים שירה ישראלית, אך לא של הוודאים ואף לא של בצל ירוק. או מה נשאר? כן, נשארה השירה הישראלית בנוסח מזרחי כמו של עמנואל זמיר, למשל.

"אנו מאזינים גם, כמו כל הצעירים, לתוכניות רמאללה. כמו מצעד הפזמונים, וכן חברים אנו בתקליטית מוסיקה קלאסית. ברשותנו גם תקליטים רבים לריקודים וכן לשירה ישראלית, שתי היליות, טמבור וגם אקורדיון, המנוצל כרצונך רק לרגילים. רכב? לא. עוד לא. אולי בעתיד הלא רחוק. כמוכן שאנו אוהבים סרטים, טיולים, נשפים, שחיה וכד'.

... רצוננו הוא להתקשר עם כחמישה-עשר עד עשרים צעירים משני המינים, ברמה מתאימה ובכוננות מתאימות פחות או יותר, ולהתארגן או להשתלב לחברה נאותה. מתל-אביב או מהסביבה. כל החושב כך, יפנה אלינו. אנו רואים צורך להדגיש כי במלים שצינו לעיל — נחמדים, נוחים,

או מה אני אניד לך? קבעתי עם איציק שאנחנו הולכים לרקוד בן לא אמרתי לו למה והשמלה יצאה יופי ואמא שלי הייתה איומה. הלכתי עם שיער ארוך ופרוץ ונרי-איתי פנטסטי. ואיציק הסוס היה רק כשראה אותי שאל "מה יש לך?" אני אומרת לך, הגברים האלה כל כך טפשים לפעמים אני לא יודעת למה אני ממשיכה לראות אותו אבל כל הגברים הם אותו דבר בחיי. או מה אני אניד לך? באנו לדן והוא לא היה בבאר. ואני הייתי כל כך מרוגזת שרקדתי עם כל מי שהומין אותי בסוף לא יכולתי יותר ואמרתי לאיציק בוא לכסית. איך שאנחנו גועים לשם, אני רואה אותו. היכרתי אותו לפי התמונות. הוא ישב עם כל מיני אנשים בחוף. או עברתי על-ידו גורא לאט והסתכלתי עליו ועשיתי כזה פרוץ קעוס כמו בריגיט. ואני בטוחה שהוא הסתכל עליו או בדיוק באו כל מיני חברים של איציק ועמדו לדבר והסתירו אותי. אבל לא ייתרתי. למחרת באתי לפנות ערב במלון דן כי שמעתי ששם הוא מקבל מועמדים. או עם המל הנורה שלי אמרו לי שהוא לא מקבל היום. אני יורדת החוצה ופתאום חשבתי שאני מקבלת שבץ. הוא בא בדיוק מולי. אני חייכתי אליו והוא חיך לי בחזרה ותיכף נכנס. עכשיו אני מבינה למה לא יצא מזה שום דבר. כי שוב פעם לבשתי את השמלה היא. אחרי כמה ימים קראתי שנינה דורון עברה מיכחן בד כשהיא לובשת חולצה כחולה עם שרון כמו של השומר הצעיר וקוקו. הוא בטח אוהב טיפוסים כאלה פשוטים אבל מה אני יכולה לעשות אם אני לא טיפוס פשוט?

נערת השבוע

הכל התחיל כאשר הכרזו בהתלהבות ובפאתוס גדול קרייז הריזו התאגדותנו הפופולרי סטיב אלינסון, שי הנערה העומדת לידו בראיון המסודר — היא ב.ב. יש ראלית.

כל דמיון בין רחל חייוזל הקטנה חברת להתק יונתן כרמן לב.ב. הוא — עניכס הרואות — מקרי בהחלט. אבל מה יכפת לה? צלמו אותה גדולי הצלמים האמריקאיים והבריטיים, היא הופיעה בי-טלביזיה, נפגשה, יחד עם החברה עם ליו ואדי עוד לפני... זלזה המבורגה, קני תה סטרטוטים ונתנתה בכי לל בפרט. העובדה שהיתה רב-סמלת בצנזרים והתחנכה בקיבוץ (פשים) רק הגדילה את מניו-ותיה.

היא חמודה, רחל. יש לה גוף קטן ופרופורציוני, שיער מקורזל אסוף לאחור בקפדנות, עצמות לחיים בולטות, ועיניים חזמות קטנות, אותן היא מדישה בעפרון שחור — אבל אל תספרו שאמרתי לכם. היא לקחה את כל עניין היותה ב.ב. כבדיחה אחת גדולה, ניסתה אפילו להתעלם מהערותיהם של הבחורים הישראליים, כאשר חזרה ארצה — מה — זוז היא די מצפצפת עליהם בעצם. רחל בת ה-22, הנמצאת בדרכה שוב לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות עם הלחץ — מעוניינת רק בדתו של חברה הישראלי הלומד בניו-יורק.

הווי

לכדם בתוך חליוה

ב-תל-אביב, עצר נהג את מכוניתו מאחורי ספסל בשדרה, עליו התבודד זוג צעיר בחשיכה, הבהיל את השיניים, נאץ לך לאסוף במכוניתו את הבחורה שהתעלפה, להסיעה לתחנת מגן-דודי ארם.

קדפי נסיונית

ב-רמלה, תמחו פעילי אחת המפלגות מדוע אין כרוזי-הבחירות שלהם מת-נוססים ברחובות, גילו כי פועל-העירייה, שתפקידו היה להדביק את הכרוזים על לוחות-המדועות העירוניים, מתנגד למפלגתם, הסתיר את הכרוזים בביתו.

סדר צריך לחיות

ב-ספוקטון, ארצות-הברית, שוד תיאור דורו לופס חררה סכום-כסף גדול מבנק מקומי, נתבקש על-ידי הקופאי לחתום קבלה על הסכום השדוד, "מאתר וזה עניין של סדר מקובל לגבי הוצאת כספים מהמוסד", חתם כמבוקש, איפשר למשרה לגלות את זהותו, נעצר כעבור יומיים.

חוזר חם וחליוה

ב-תל-אביב, התרגו בעל על אשתו, השליך לעברה פתיליה בוערת, שהח טיאה את מטרותה, פגעה בדלת הזירה, הציר תה אותה, גרמה לכחיות קשות לבעל, בעוד שהאשה לא סבלה כלל.

געפילטע צינור

ב-סנטי-סימון, קנדה, התלוננו עקרות בית, אשר אספקת-מים לבתיהן מגיעה מאגם סמוך, כי בפחתן את הברו במסבחו יוצאים ממנו לעתים קרובות דגים חיים.

דרך הטאבאק

ב-יישם בארין, מצא הבמאי הבריטי לסלי נורמן גוף תניכי המתאים להס-רת רות המואבית, הודיע עם זאת כי לא יוכל להתחיל בהסרטה כל עוד לא יסולק משם הפגם היחיד המפריע לו: כביש אסי-פלט ושדה-טאבאק, אותם ביקש להעביר.

נע? נא!

ב-תל-אביב, התקבל לתעודתו מכתב שנשלח לפני 14 חודש מקיבוץ בית-קמה שבנגב, כשאליו מצורף מכתב-הסברה של מנהל הדואר, כי העיכוב נגרם על-ידי תקלה שארעה למכונית הדואר הנע.

עליה סלקטיבית

ב-זר, כאשר הודיעה המשטרה לבן יעקבסון, כי בגלל טעות מינהלית נרשם כעולה ולא כתמיר, החליט הלה לחתור על תלונות ובקשות-תיקון, הסכים להשתקע בי-ארץ כעולה.

זרוק לו כדב

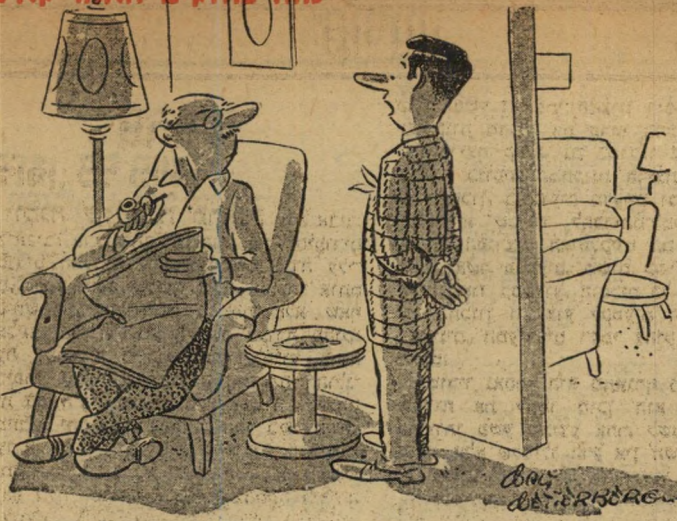
ב-לוס-אנג'לס, ארצות-הברית, מסק בית המשפט גט למרי ליבליק, קבע כי כלב המשפחה יישאר אצלה, העניק לבעלה את הזכות לבקר אצל הכלב בקביעות.

עץ חיים היא...

ב-אילת, אחרי ששני חבריו עלו על מוקש בעת טיול לילי בסביבה, הסביר חייב מבריטניה את סיבת הימנעותו מל-הצטרף לטיול המסוכן: "רצייתי לשמור על קדושת השבת"

קרן הצבי

ב-יפו, מסר ישיש שופר בתחנת-המש-טר, בהסבירו כי קנה אותו מילד ברחוב ב-700 שרוסה, העלה בדעתו לאחור-מכן כי מקור שופר זה עלול להיות בלתי-כשר, הסביר: "אני לא יכול לתקוע בשופר גנב"

„אדון מילר, יחסי עם בתך התעמקו למשהו רציני הרבה יותר מסתם ידידות, וברצוני להשתחרר מזה!”

העולם הבא

בעריכת לילי גילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע פרס של עשר לירות ישראליות. הזוכה בפרס השבוע הוא דוד אסולין, תל אביב.

יא שייך
בכל רחבי הגב והדרום, ידוע כי השיך אבריעוראן הוא נביא מושלם בכל הנוגע למזג האוויר. כל מי שרוצה לחרוש, לזרוע או להוציא את עדרו למרעה, תמיד פונה תחילה אל השיך הקשיש. „יהיה גשם מחר”, הוא מכריז — ולמחרת יורד גשם. „חם ואביב”, הוא מנבא — וכך בדיוק קורה. עד שיום אחר בא אבריסאלח לשאול מה יהיה מזג האוויר למחרת. והנה בני השיך הכליידע לא היתה הפעם תשובה. „מצטער מאד, יא בני”, התנצל. „הרדני שלי מקולקל.”

דוד אסולין, תל אביב

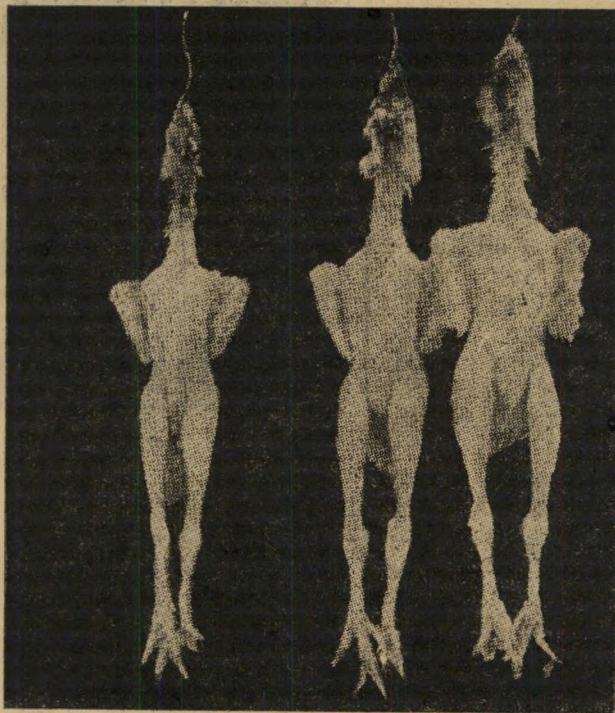
טעות לעולם צדקת

המיניים — מפלגתיים. (חרות)
בתי הויפטמן, רמת גן
מצא מין את מינוי.
תזמורת הכאבים של גבעתיים. (הארץ)
מרדכי דן, תל אביב
סימפונייה בודו מינורצח.
המאבק יוכרע למעשה עוד אתמול. (חדשות הספורט)
עמי פורמן, חיפה
שנאמר: אין לדעת מה ילד יום אתמול.
הסכים לקבל דמי לא ירצח. (ידיעות אחרונות)
נחמה לוי, ירושלים
ובזה חרץ את גורלו.

...וחמשיר

מעשה בכוח, איש יקר,
שמתת הוא קיבל — סכום ניכר.
אך במקום להכניס
את הכסף לכיס —
שלשלו לקדפי בדם קר.
אמוץ גל, גבולות

מאת אריה קרו

— המוות

עופות תלויים בשוק

זה מול זה

— מחול

בלרינות בפעולה

הערות=שוליים

מה צוחקים הרומנים

יש לה לב מאבן!

עסקנים מפלגתיים מתמרמרים על הציניות שפשטה בחלקים רבים של הציבור, הדור — שים שוחד זה או אחר, לפני שהם יתנו את קולם למפלגה כלשהי...

... לפי הפתגם העתיק: תן ל"י ואתן לך.

★ ★ ★

הצעת פירוקהנשק של כרושצ'וב תממש את חזון הנביא: לא ישא גוי אל גוי חרב...

...כן, אבל מה יהיה על היהודים?

★ ★ ★

טרקטור נפל לים בחיפה...

...חריש עמוק.

★ ★ ★

גשמים עזים ניתכו השבוע בחלקים שונים של הארץ...

...מעז יצא מתוק.

★ ★ ★

תושב פתח תקוה רובת רעב זה היום השלישי, ליד משרד ראש העיר...

...עומד בפתח, ותקוה אין.

מר גומפלפיש נבחר לכנסת

כולם לענו לו. ובאמת, צריך שאדם יהיה בעל שארירוח ואצילות אידיאולוגית כדי שיסכים לעמוד במקום ה-120 של רשימת המועמדים לכנסת, מטעם המפלגה הדימואורית המאוחדת. לענו לו עוד יותר כשרק נציג אחד של המפלגה זכה להיבחר. „נו?” שאלו אותו, „עוד מסווה להגיע פעם לכנסת?” הוא רק מילמל בענותו: „קורים נסים”

משפט זה נועד להיות מאוחר יותר את אבריהיניה שעליה בנה הבלש המפורסם יוליוס ג'ונסטר את חקירתו המסועפת והנועזת. ולמה חקירתו? מפני שיומיים אחרי שנשבטו אמונים חבריה לכנסת, קפץ נציג המפלגה מחלון חדרו בכיפת המלון ומת. רק גומפלפיש היה אחרו בשעת הקפיצה. נזם פלפיש הספיק אותו מרה, דבר שלא שינה את העובדה כי בין לבין הכסא בכנסת עמדו עתה 118 איש, במקום 119.

עוד לא התאוששה המפלגה הדימואורית המאוחדת מן האבל, וחברה החדש בכנסת נורה בשעת טיול בנגב. אמרו שמסתננים רצחו אותו ומינו במקומו כח"כ את הבא אחריו ברשימת המועמדים של המפלגה. היה זה, במקרה, בוועידתו של גומפלפיש. שניהם ספגו מכות מאותו מלמד. לכבוד השמחה ערך גומפלפיש סעודה לכל חברי רשימת המפלגה. באו 82 מהם. הם התיישבו ליד שולחנות ערוכים כל טוב. אכלו את הדג המסולא. בא תור המרק. כאן נקרא גומפלפיש לטלפון. הוא חזר אחרי שכבר נטרפו את המרק.

למחרת מתו כל משתתפי הסעודה. מלבד גומפלפיש. איזה מזל! רק הבלש ג'ונסטר הריח שמשוהו לא כסדר.

הכבוד לייצג את המפלגה בכנסת נפל עתה בחלקו של המועמד 85 ברשימה. כשהוריעו לו את זה — מת משמחה. במקומו נכנס מועמד מספר 86. הוא היה אחוז שנעונו נדלות. חלם על הרחבת המפלגה. גומפלפיש הציע לו שיערך קונגרס עולמי של אהרדי המפלגה. רעיונו מצוינו! אמר הח"כ ועמד בראש משלחת בת 82 חברים, כולם מועמדי המפלגה לכנסת. „יש לי חבר, סוכן הנסיעות”, אמר גומפלפיש ונטל על עצמו את סידור הנסיעה.

מה קרה? ניחשתם. האניה התפוצצה בלבנים, כל נוסעיה טבעו. גם הבלש הנודל והמיקה ניחש. הוא היה משוכנע כי סוכן סוף פתר את תעלומת מותם של 118 חברי המפלגה. „עלי לספר”, אמר לעצמו, „לפני שגומפלפיש זה ירצח גם את מספר 119 וירש את מקומו בכנסת.”

וכך, כשאקדחו שלוף בידו, דפס על דלתו של גומפלפיש. „בשם החוק” קרא הבלש, „אני עוצר אותך”. אני „האהא” צחק גומפלפיש בטון שמני, „אינך יכול. אני חבר כנסת ויש לי חסינות פרלמנטרית!”

„אבל קיים עוד מספר 119”, מילמל יוליוס ג'ונסטר, „הוא חבר הכנסת החדש של המפלגה.”

„היורתי אותך”, צהל גומפלפיש, „מספר 119 מעולם לא היה קיים. מהם שם מווייף?”

מטריששכלי: הכל יבול לפרנסה רבולומומה